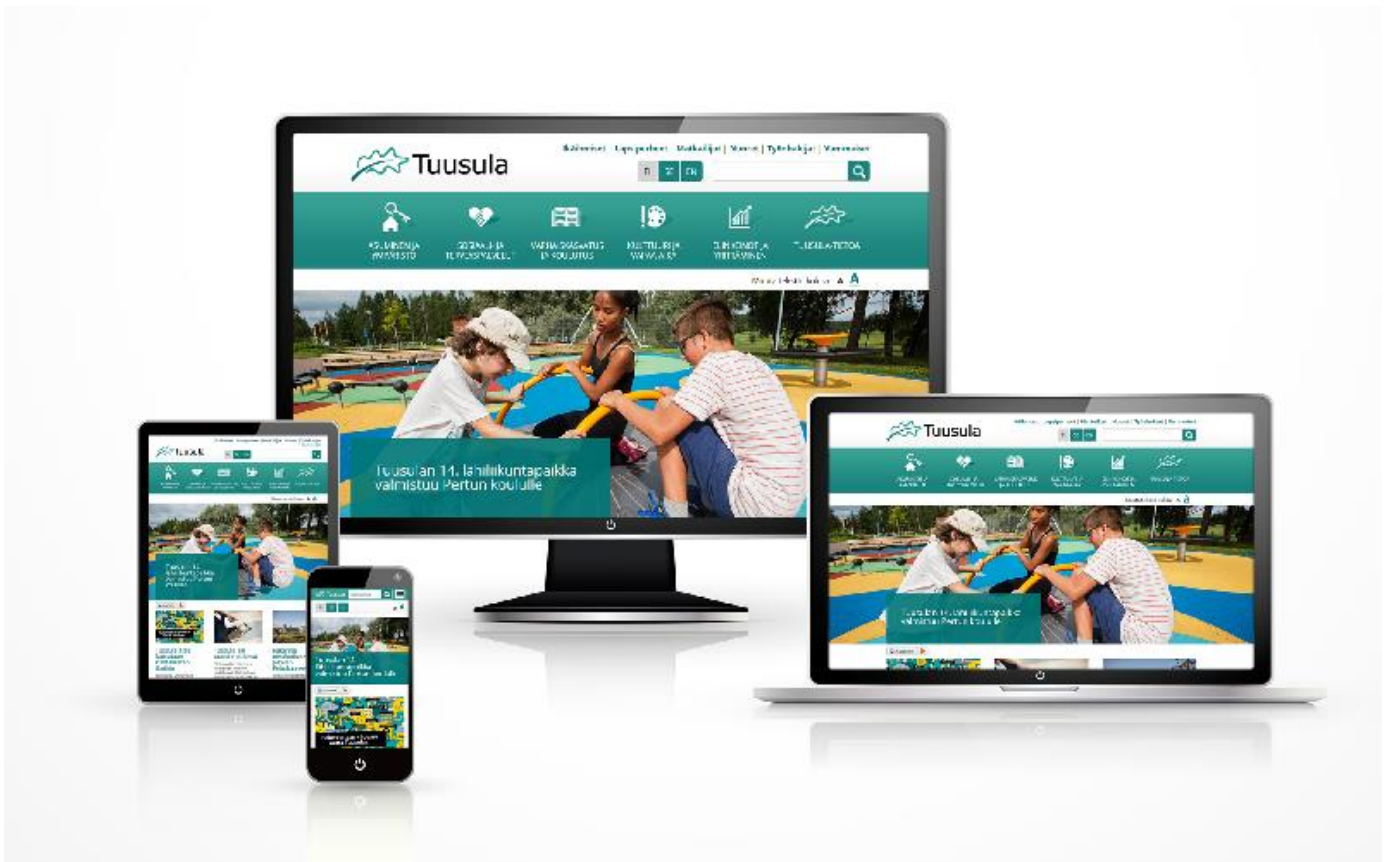

Osavuosisikatsaus 2/2016

Tammi-elokuu

Tuusulan nettisivuston rakenne ja visuaalinen ilme ovat uudistuneet. Uudistuksen ansiosta sivuston käyttö eri päätelaitteilla helpottuu. Yhä useampi käyttää nettisivuja matkapuhelimella tai tabletilla. Tuusulan verkkopalvelussa vierailee kuukaudessa yli 40 000 erillistä kävijää.

	Sivu
1. Toimialakatsaus	1
Yleisjohto- ja konsernipalvelut	1
Sosiaali- ja terveystoimi	2
Kasvatus- ja sivistystoimi	3
Kuntakehityksen ja tekniikan toimiala	5
2. Toimintaympäristö	5
3. Henkilöstö	6
4. Talouden toteutuminen	7
5. Ennuste vuositasolla	7
Talouslaskelmat	9
Määrärahamuutosesitys	9
Tuloslaskelma	11
Toimintatuotot tulosalueittain	12
Toimintakulut tulosalueittain	14
Rahoituslaskelma	15
Vero – ja muu rahoitus	16
Investoinnit	17
6. Henkilöstömäärä	19
7. Tavoiteseuranta	20
Kuntastrategian tavoitteiden toteutuminen	20
Sisäinen valvonta ja riskienhallinta	38
Tunnuslukuja ja tilastoja	43
Tuusulan kunnan kiinteistöt Oy	55
Kiint. Oy Tuusulan Lahelankankaan toimitalo	57
Kiinteistö Oy Tuusulan vanha kunnantalo	58
Kiinteistö Oy Haukkamäki	59
Kiinteistö Oy Hyrylän Ostoskeskus	59
Tuusulan Kansanopiston Oy	60
Kellokosken Jäähalli Oy	61
As Oy Tuusulan Haukilahdentie 3	61

Tuusulan Tenniskeskus Oy	61
Tuusulan Tekonurmi Oy	62
Jokelan Tekonurmi Oy	62
Kiinteistö Oy Riihikallion lähipalvelukeskus	63
Kiinteistö Oy Riihikallion päiväkotikeskus	64
Tuusulan Jäähalli Oy	64

LIITTEET	Vesihuoltoliikelaitos	66
-----------------	------------------------------	----

	Seudulliset palveluyksiköt	68
	Keski-Uudenmaan ympäristökeskus	69
	Keski-Uudenmaan asiamies- ja neuvontapalvelut	73
	Maaseututoimi	75

OSAVUOSIKATSAUS 2/2016

Tammi-elokuu

1. Toimialakatsaus

Yleisjohto- ja konsernipalvelut

Tarkastelujaksolla esillä olivat erityisesti rakenneuudistuksiin liittyvät kysymykset. Keski-Uudenmaan sote-mallia on kehitetty eteenpäin (kunnanjohtaja on hankkeen johtoryhmän jäsen). Rykmentipuiston edistämiseen liittyen tehtiin yhteistyötä Senaattikiinteistöjen kanssa. Myös vuoden 2020 Asuntomessujen haku sai myönteisen päätöksen. Kunnan hallintomallin ja poliittisen johtamisjärjestelmän kehittämistyötä vietiin eteenpäin ja hallintomallin pääperiaatteista päätettiin kesäkuun valtuustossa. Projektissa on ollut mukana konsulttiyhtiö FCG.

Ystävyyskuntien (Ruotsin Sollentuna, Tanskan Hvidovre, Norjan Oppedgård ja Tuusula) yhteinen kokous Fyrkantmöte järjestettiin toukokuussa Hvidovren kunnassa. Hvidovresta saapui viisi stipendiaattia vierailulle Tuusulaan 7.–9.9.2016.

Pakolaisten vastaanottoa ELY-keskuksen tekemän aloitteen pohjalta valmisteltiin laajalajaisesti ja päätös vastaanotosta tehtiin kesäkuussa. Viestintä on valmistautunut maahanmuutto- ja kotouttamisviestintään. Viestintäpäällikkö on osallistunut aiheeseen liittyviin koulutuksiin ja viestintä on myös mukana kuntaan perustetussa maahanmuuton valmisteluryhmässä.

Tuusulan verkkosivusto uudistettiin elokuun lopussa. Verkkosivusto muutettiin responsiiviseksi, minkä ansiosta nettisivujen käyttäminen matkapuhelimella ja muilla äylälaiteilla helpottui. Samalla uudistettiin verkkosivuston rakennetta ja visuaalista ilmettä. Myös

sosiaalinen media linkitettiin vahvemmin verkkosivustolle ja sivuston haku uudistettiin. Tonttimarkkinoinnissa toteutettiin sähköisen markkinoinnin kampanja Oikotiellä ja Etuovi.comissa. Lisäksi tontteja on markkinoitu aktiivisesti paikallisissa tapahtumissa: Ilmatorjuntamuseon laskiaistapahtumassa, Tuusjärvelle -ystävänäpäivätapahtumassa, PopUp! Tuusula -tapahtumassa, Klaavolantien kyläjuhlassa, Jokelan antiikkimarkkinoilla, Hyrylän käsityömarkkinoilla ja Taiteiden Yössä.

ARA-asuntotuotantona valmistui maaliskuun lopulla Tuusulan kunnan kiinteistöt Oy:lle vuokratulo Kustaan 12 rivitaloasuntoa Kellokoskelle ja heinäkuun lopulla vuokratulo Luontolankujan 19 rivitaloasuntoa Jokelaan. Yhtiön seuraava hanke vt Alarinne I:n rakennustyöt on aloitettu. Huonokuntoisille vanhuksille osoitettavat Yrjö ja Hanna säätiön 88 vuokra-asuntoa ovat rakenteilla Riihikalliossa. Avain Asumisoikeus Oy:n As Oy Tuusulan Puistokaaren 47 asumisoikeusasuntoa valmistuivat Jokelaan helmikuussa.

Asumisoikeusasuntojen sähköinen haku ja palvelu Helsingin kaupungin toimesta on sujunut hyvin. Asiakkaat ovat ottaneet palvelun hyvin vastaan. Seurantakaudella uusia hakemuksia tuli 272 kpl ja valinta- / hintapäätöksiä on tehty 184 kpl.

Kunnan irtisanottua hankintatointa koskevan yhteistyön Nurmijärven kanssa kuntaan perustettiin hankintasuunnittelijan virka v. 2016 alussa. Hankintasuunnittelija aloitti ko. virassa maaliskuun lopussa.

Tarkastelujaksolla pidettiin kuusi valtuuston kokousta ja viisi valtuuston informaatiotilaisuutta.

Valtuustoseminaari, jonka aiheena oli poliittisen johtamisen ja luottamushenkilöorganisaation uudistaminen, toimintaympäristön haasteet ja mahdollisuudet, kuntastrategian uudistaminen, yleiskaava 2040 ja merkittävimmät maankäyttöhankkeet ja investoinnit, pidettiin 21.–22.4.2016.

Lisäksi järjestettiin kuntalaisillat Kellokoskella ja Jokelassa.

Tarkastelujaksolla pidettiin 19 kunnanhallituksen kokousta. 18.–19.2.2016 järjestetyssä kunnanhallituksen seminaarissa käsiteltiin mm. Tuusulan vetovoiman kehittämistä ja pidettiin tulevaisuustyöpaja. Talousarvioseminaari pidettiin 10.-11.6.2016.

Mäntsälässä ja Tuusulassa käynnistyi huhtikuun alussa Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen koordinoima kaksivuotinen *Viljelijälähtöiset vesiensuojelutoimenpiteet Keski-Uudellamaalla* -hanke (VILKKU-hanke). Hanke välittää tietoa ja kokemuksia mm. maan kasvukuntoa ja vesitaloutta parantavista toimenpiteistä.

Ympäristökeskus vastaa Nurmijärven järvien vedenlaadun seurannasta ja julkaisi toukokuussa vuosien 2014–2015 seurantaan koskevan raportin. Lisäksi ympäristökeskus käynnisti Mäntsälän järvien vedenlaadun seurannan, jossa ovat mukana kaikki Mäntsälän suurimmat järvet. Tänä vuonna seuranta tehdään 4-6 vuoden seurantasyklin mukaisesti Pitkäjärvellä, Joutjärvellä ja Sääksjärvellä.

Kunnassa tehtävän kehittämistyön tueksi otettiin käyttöön kuntatasoinen ja yhtenäinen projektimalli. Kunnan ICT-johtamismallia päivitettiin, kun ICT-johtoryhmän kokoonpano ja tehtäviä päivitettiin vuoden alussa. Uudistetun ICT-johtoryhmän toiminta painottuu aiempaa enemmän tietoturvan ja kokonaisarkkitehtuurityön johtamiseen ja tukemiseen. Keski-Uudenmaan kuntien sote-

alueyksikön ICT-suunnittelutyö aloitettiin maaliskuussa. Kyseessä on erittäin mittava hanke ja se saattaa työllistää myös IT-yksikköä enenevässä määrin. Kunta päätti ke- säkuussa liittyä Apotti-hankintarenkaaseen. Sen seurauksena nykyiset potilastietojärjestelmät tullaan korvaamaan Epicin järjestelmillä vuosina 2018-2020.

Sosiaali- ja terveystoimi

Toimialalla on valmistauduttu valtakunnalliseen sosiaali- ja terveydenhuollon uudistukseen yhdessä Keski-Uudenmaan kuntien kanssa.

Lastensuojelun asiakasmäärät laskivat ja painopiste siirtyi lastensuojelusta sosiaalihuoltolain mukaisiin palveluihin. Tulosalueella jatkettiin rakennemuutoksen toteuttamista ja kotiin vietävien palvelujen monipuolistamista. Erilaisten tukipalvelujen kysyntä kasvoi. Rakennemuutoksesta huolimatta myös sijaishuollon tarve kasvoi hieman.

Toimeentulotuen siirtoa Kelalle 1.1.2017 alkaen valmistellaan Kelan ja Keski-Uudenmaan kuntien yhteistyöryhmässä.

Mielenterveyskuntoutujien kotiin tarjottavalla tukipalvelulla ympärivuorokautisen palveluasumisen sijaan voitiin vähentää asumispalvelujen ostopalveluja.

Hyrylän terveysaseman päivystystoiminta lakkautettiin 1.7.2015. Kiireellisten aikojen suuren kysynnän vuoksi toiminta painottuu kiirevastaanottoihin jotka sitovat resursseja kroonisten sairauksien hoidolta. Vastaanottopalveluiden aikojen saatavuuden parantamiseksi Tuusula osallistui HUS perusterveydenhuollon yksikön järjestämään Hyvä vastaanotto – seminaariin elokuussa. Kiireettömän ajan hoitoon pääsyn uudeksi tavoitteeksi asetettiin 7vrk vuonna 2017.

Vastaanottopalveluissa varaudutaan noin 60 Järvenpää, Mäntsälä, Tuusula mielialapoliklinikan (JMT) avokuntoutuksesta siirtyvän mielen-terveyspotilaan hoitovastuun siirtymiseen perusterveydenhuoltoon.

Palvelukeskus Tuuskodon toiminta siirtyy Riihikallioon vuoden 2016 loppupuolella uudisrakennuksen valmistuttua. Muutosta johdetaan ja valmistellaan tiiviissä yhteistyössä henkilöstön ja asukkaiden sekä heidän omaistensa kanssa. Alkuvuoden aikana on tarkentunut, että uuteen toimintayksikköön tulee 88 tehostettua palveluasumispaikkaa, joista osa lyhytaikaishoidon käyttöön.

Etelä-Tuusulan alueelle sijoittuvaa kehitysvammaisten henkilöiden ympärivuorokautisen palveluasumisyksikön suunnittelu on aloitettu. Lahelanpellolle tulevan Neitoperho yksikön rakentamisen toteuttaa Tuusulan kunnan kiinteistöt Oy. Se on saanut alkuvuonna ARAlta hankkeeseen alustavan rahoituspäätöksen. Palvelut järjestetään kunnan omana toimintana. Vammaispalvelut on aloittanut toiminnan sisällön suunnittelun asiakastarpeiden ja -toiveiden kartoituksella. Yksikön toiminta alkaa keväällä 2018.

Ikäihmisten perhehoitajille suunnattu valmennus järjestettiin alkuvuonna. Valmennus on päättynyt ja perhehoitajat / perhekodit on hyväksytty Tuusulan kunnan perhehoitajiksi. Ensimmäisten asiakkaiden sijoittamista perhehoitoon on aloitettu kokeilujaksoilla ja perhehoitopaikkoihin tutustumalla asiakkaiden ja omaisten kanssa loppukesän kuluessa. Kehitysvammaisten perhehoitoa ei saada organisoitua kuntayhteistyönä, koska muissa kunnissa asiaan ei ole erityistä kiinnostusta. Kunnan oman kehitysvammaisten perhehoidon toimintaohjeen päivittäminen on aloitettu. Se tuodaan päätöksentekoon syksyllä.

Vanhusten vapaaehtoisen ryhmäasumisen perustamisen ja sen toimintakonseptin hah-

mottelun selvittämistyö on aloitettu Tuusulan eläkeläisjärjestöjen kanssa.

Tuusula liittyi kansalliseen potilastiedon arkistoon (KanTa), jonka toisen vaiheen toimenpiteet toteutetaan suunnittelukaudella. Kansallisen sosiaalihuollon tietovarannon (KanSa) myötä osallistutaan kirjaamisen KanSa-kouluhankkeeseen. Valtuusto päätti 27.6. Apottiin liittymisestä ja toimialalla on tehty liittymisvalmisteluja

Kasvatus- ja sivistustoimi

Kehittämisen ja hallintoyksikön osalta keskityttiin kuntakohtaisten strategien päämäärien mukaisesti sähköisen asioinnin kehittämiseen, palveluverkkosuunnitteluun sekä talous- ja henkilöstöhallinnon kehittämissuunnitelmiin.

Opetussuunnitelmatyö 2016 eteni suunnitellusti. Oppilaan tuen organisointia on kehitetty valtuuston päättämän kasvatuksen ja koulutuksen kehittämisen suunnitelman mukaisesti. Opetustoimessa valmisteltiin tieto- ja viestintätekniikan strategiaa. Kaikissa Tuusulan lukion toimipisteissä testattiin sähköisiä ylioppilaskirjoituksia huhtikuussa järjestetyllä valtakunnallisella harjoituskokeella. Lukion Hyrylän toimipisteeseen valmistui elokuussa demo-oppimisympäristö mm. pedagogisten ominaisuuksien ja materiaalien testaamiseen.

Perusopetuksen kulttuurikasvatussuunnitelma valmistui ja sen käyttöönotto aloitettiin. Kirjasto, museo ja kulttuuritoimi tuottavat suunnitelman mukaiset palvelut eri luokkasteille ja näin taataan kaikille tuusulalaisille 1–9-luokkalaisille ”kulttuurin perusoppimäärä”.

Kellokosken koulun tilojen käyttöä suunniteltiin yhdessä kuntalaisten ja yhteistyökumppaneiden kanssa. Paijalan koulun rakennushanke valmistui etuajassa ja uusiin tiloihin

päästiin muuttamaan ennen kesää. Monio - hankkeen osalta päätettiin rakennuksen sijaintipaikka ja kattohinta. Monion suunnittelun kautta yhteistyö lukion ja paikallisten vapaa sivistystyön oppilaitosten kanssa tiivistyi entisestään yhteisten tilojen ja toiminnan suunnittelun myötä.

Varhaiskasvatuspalveluissa päivähoitopaikat pystyttiin järjestämään lakisääteisesti. Uusi Roinilanpellon päiväkotitoimitus otetaan käyttöön 14.11.16 ja Notkokuiston päiväkotitoimitus aloitti toimintansa elokuussa. Notkokuistossa toimii lisäksi myös Pertun toimintayksikkö päiväkodin remontin ajan.

Varhaiskasvatuksen uusi asiakastietojärjestelmä tuotti käyttöönottovaiheessa oletettua enemmän määrittelytyötä, joten etenemistahti ei ole ollut sen osalta odotettu. Päivähoitolaskutus viivästyi koko kevään 2016 osalta.

Esiopetuksen uusi opetussuunnitelma otettiin käyttöön 1.8.2016.

Varhaiskasvatuspäällikkö Hannamari Halinen aloitti tehtävässään 1.8.2016.

Kunnan VASU (Varhaiskasvatussuunnitelma) prosessi on käynnistynyt. Uusi paikallinen vasu otetaan käyttöön 1.8.2017. Kestävajohtajuus hanke jatkuu marraskuuhun asti. Osana sisäistä laadunkehittämistä järjestettiin varhaiskasvatuksen koko henkilökunnalle PopUp -tilaisuus.

Kansalaisopiston ja sen kuvataidekoulu on mukana toimialan ja naapurikuntien Osaava-Ope- hankkeessa, jossa koulujen taiteen opetusta kehitetään opettajien työparitoiminnalla.

Musiikkiopiston näkyvyyttä parannettiin sosiaalisessa mediassa ja uusitun esittein.

Kirjastoauto otettiin käyttöön helmikuussa ja sai nimen Kirre. Kirjastojärjestelmän kilpailutusta valmisteltiin tiiviisti alkuvuosi, yhdessä Keravan, Järvenpään ja Mäntsälän kirjastojen kanssa.

Kulttuuripalveluissa tehtiin suunnitelmia ja viestintää sekä laajaa yhteistyötä Suomi 100-juhlavuoden valmisteluissa. Myös asunomessuvuoden 2020 oheistapahtumien suunnittelu aloitettiin.

Kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden kehittämishanke alaprojekteineen eteni suunnitellusti.

Tuusulan uimahallin kausi sujui keväällä lähes häiriöttä. Uimahalli avattiin syyskaudella yleisölle vasta elokuun lopulla ilmastointikanavien korjaustyön vuoksi. Keväällä teetetyn tyytyväisyyskyselyn tulosten mukaan käyttäjät ovat pääosin tyytyväisiä uimahallipalveluihin. Kyselyn tuloksia ja saatua palautetta hyödynnetään jo syyskauden toiminnassa. Keravan kaupungin kanssa sovittiin uinninopetuksen ja ohjaustoiminnan järjestelyistä Keravan uimahallin remontin aikana.

Urheilukeskuksissa järjestettiin alkuvuoden aikana normaalin toiminnan lisäksi erilaisia tapahtumia ja turnauksia yhteistyössä seurojen kanssa. Urheilukeskukseen tehtiin n. 1 km:n mittainen tykkilatu, joka pidensi muuten lyhyeksi jäänyttä hiihtokautta.

Terveet elämäntavat –palvelumuotoilu-projektia valmisteltiin yhdessä sosiaali- ja terveystoimen yksiköiden kanssa. Ohjaustoiminnassa lisättiin yhteistyötä kolmannen sektorin kanssa. Syksyllä lisättiin liikunnan startti- ja kehonhuoltoryhmiä.

Jokelan Pertun koulun lähiliikuntapaikan vastaanottotarkastus pidettiin elokuun lopussa. Mikkolan koulun lähiliikuntapaikan suunnittelu aloitettiin kesäkuussa. Kuntayhteistyötä tehtiin Tuusulanjärven talvikunnossapidon työturvallisuuden ja uimahallin kiinteistön ja allastekniikan osalta. Liikuntapalveluiden seuratapaamisessa 5.4. aiheina olivat mm. Suomi100 ja Urheilukeskusten kehittäminen. Seuratapaamiset jatkuvat lokakuussa, aiheina mm. käynnistynyt Liikkuva koulu -hanke.

Nuorisopalveluissa alueellisen nuorisotyön Hyrylän alueen kehittämishanke eteni suunnitelman mukaisesti. Kehittämiseen osallistettiin noin 150 Hyrylän alueella asuvaa nuorta ja ensimmäiset pilotoinnit uusista toimintamodoista on jo pidetty. Mesta-nuorisotila sulkeutui huhtikuun lopussa.

Kohdennetussa nuorisotyössä nuorisotakuun kuntakoikeilu jatkuu vielä vuoden 2016 loppuun, ja Ohjaamo-hanke vuoden 2017 loppuun. Tammikuun alusta otettiin Ohjaamossa käyttöön valtakunnallinen Nuti-tilastointijärjestelmä. Erilaisia uusia matalan kynnyksen pajajaksia kehitettiin yhdessä alueen oppilaitten ja te-toimiston kanssa tiiviissä yhteistyössä kunnan työllisyysasiamiehen kanssa.

Kuntakehitys ja tekniikka

Toimialan ensimmäistä vuosikolmannesta vaivannut henkilöstöressurssipula on alkanut korjaantua. Uusi tilakeskuksen päällikkö, tiemestari ja kunnallistekniikan suunnittelija astuivat virkaan loppukeväästä. Uusi toimialajohtaja, hallinto- ja asiakaspalvelupäällikkö, maankäyttöasiantuntija ja Rykmentinpuiston suunnittelusta vastaava projektipäällikkö aloittivat elokuussa.

Puustellinmetsän asemakaava sai lainvoiman ja sopimus asuntomessujen järjestämisestä Puustellin-metsässä allekirjoitettiin keväällä. Puustellinmetsän ja Rykmentinpuisto I:n kaava- ja kunnallistekninen suunnittelu olivat aikataulutekijöistä johtuen pääroolissa toimialalla. Samalla kaavoituksessa pyrittiin edistämään Focuksen ja Hyrylän keskustan kaavahankkeita maanhankinnoin, ja yhdyskunta-tekniikassa mm. Vallun ja Rajalinnan työpaikka-alueiden sekä Anttilanrannan, Kartano I:n ja Lahelanpelto II:n kaava-alueiden kunnallisteknistä suunnittelua. Omakotitalotontteja markkinoitiin useissa yleisötapahtumissa ja mediassa. Tonttien ky-

syntä on ollut kuitenkin vielä toistaiseksi laimeaa.

Koskenmäki-Vaunukangas tiesuunnitelma siihen liittyvine katusuunnitelmiin valmistui alkuvuodesta 2016 ja tarjouspyyntöasiakirjoja kohteen rakentamissuunnittelusta valmistellaan Uudenmaan ely-keskuksen kanssa.

Kunnallistekniikan rakentamisessa merkittävimpiä rakennuskohteita olivat Koulutien siirto, Palo-aseman kaava-alue, Tuusulanjoentien silta ja Kellokosken pohjapato. Tilakeskuksessa merkittävimpiä kohteita olivat Hyökkälän koulukeskus sekä Notkokuiston ja Roinilanpellon päiväkodit. Kellokosken koulun laajennuksen urakoitsija on valittu. Monion suunnittelu aloitettiin sen jälkeen, kun kunnanhallitus teki päätöksen tulevan lukion sijainnista.

Rakennusvalvonnassa arviolta noin 80 % lupahakemuksista tuli sähköisesti Lupapiste-palvelun kautta. Vuoden loppuun mennessä on tavoitteena siirtyä 100 %:een sähköiseen asiointiin. Suurin yksittäinen myönnetty rakennuslupa oli urheilukeskukseen rakennettu uusi salibandyhalli.

2. Toimintaympäristö

Suomen kansantalous kääntyi pieneen kasvuun vuonna 2015. Huolimatta hienoisesta talouden piristymisestä Suomen taloustilanne pysyy lähivuosien ajan heikkona. Viennin kehityksen ennakoidaan olevan vaisua. Taloudellista aktiviteettia kannattelee etupäässä yksityinen kulutus ja investoinnit.

Valtiovarainministeriö (VM) ennustaa Suomen BKT:n kasvavan vuonna 2016 1,1 %. Yksityiset investoinnit kasvavat 4,3 %, erityisesti asuinrakennusinvestoinnit lisääntyvät. Teollisuustuotannon ennustetaan laskevan 2,2

% edellisvuodesta. Viennin kehitys jatkuu vai-
suna, kasvuksi ennustetaan vain 1,0 %.

Kuluttajahintojen nousun ennustetaan jäävän
0,4 prosenttiin. Työttömyyden kasvu näyttää
pysähtyneen ja koko vuoden työttömyysas-
teeksi ennustetaan 9,0 prosenttia. Pitkäai-
kais- ja rakennetyöttömien määrä kasvaa
edelleen.

Tuusulan työttömyysasteen kasvu on koko-
naisuutena hidastunut viime kuukausina,
heinäkuussa Tuusulassa oli työttömiä 9,1 %
työvoimasta. Työttömiä työnhakijoita oli 1
783, joista alle 25-vuotiaita oli 261. Pitkäai-
kaistyöttömien määrä nousi 671 henkilöön,
mutta pitkäaikaistyöttömyyden kasvu hidas-
tui hieman,. Avoimia työpaikkoja oli 147 kap-
palletta. (Heinäkuun työllisyyskatsaus, Uu-
denmaan ELY -keskus)

Tuusulan väkiluku kasvoi tammi-heinäkuussa
yhteensä 328 hengellä (2015: 187), josta suu-
rin osa oli nettomuuttoa 248 henkeä (2015:
75). Ajanjaksona kuoli 138 henkeä ja lapsia
syntyi 197 syntyneiden enemmyyden ollessa
59 henkeä (2015: 72). Maahanmuutto toi vä-
estönkasvua 21 hengen verran. Ennakkoväki-
luku oli heinäkuun lopussa 38 787 henkeä.

3. Henkilöstö

Kuluvalla vuoden kuntatasoisen henkilöstön
koulutus- ja kehittämissuunnitelman toteutus
eteni suunnitellusti. Keskeisin osuus suunni-
telmassa on koko esimieskunnalle toteutet-
tava esimiesvalmennus pääosin kuluvan vuo-
den aikana. Valmennuksessa viemme käytän-
töön mm. yhteistoimintaa, uudistumista ja
kokeilua tukevia kunnan johtamisen periaat-
teita. Ensimmäiset valmennusryhmät aloitti-
vat maaliskuussa.

Henkilöstökulujen ja –määrän kehitymisessä
on viime vuosina noudatettu hyvin tiukkaa

linjaa. Kuluvan vuoden toisella kolmanneksel-
la henkilöstökulut saatiin pysymään talousarvi-
on mukaisina ja tässä vaiheessa ennuste-
taan, että talousarviossa tältä osin myös py-
sytään. Henkilöstömäärä on 31.8.2016 tilan-
teessa noussut hieman viime vuodesta. Hen-
kilötyövuosia kertyi toisella kolmanneksella
enemmän kuin viime vuonna vastaavana ai-
kana (1-8/2016 1099,80, 1-8/2015 1035,25).
Kasvua selittävät kummassakin laskentata-
vassa aiempaa vuotta vähäisemmät poissa-
olot, varhaiskasvatuksessa ja opetuksen vält-
tämättömät henkilöstölisäykset sekä viime
vuonna perusteltujenkin rekrytointien lyk-
kääntyminen yt-neuvottelujen rekrytointikiel-
lon takia, sekä viime vuoden lomautusten
vaikutukset.

Henkilöstöpalvelujen ja –prosessien kehittä-
misen perustyötä tehtiin edelleen vahvasti.
Henkilöstöpalveluiden palvelutarveselvitys
valmistui maaliskuussa 2016. Palvelutarve-
selvitys, joka sisältää palvelujen uudelleen
suuntaamisen ja prosessien kehittämisen
tarpeet, tehtiin laajasti osallistamalla siihen
esimiehet ja henkilöstöä. Selvityksen perus-
teella toteutettiin eräitä kehittämistoimenpi-
teitä heti ja muilta osin kehittämistyötä on
projektoitu henkilöstöprosessien ja –
palvelujen kehittämisenä vuosille 2016 ja
2017.

Kunta-alan sopijajärjestöjen allekirjoittaman
kilpailukyky sopimuksen mukaan 1.2.2017 al-
kaen erääntyvät lomarahat maksetaan vuon-
na 2017 30 % alennettuina. Tämä tarkoittaa,
että vuoden 2016 tilinpäätöksessä varaukse-
na huomioon otettava lomarahavelka kertyy
ajalta 1.4. – 31.12.2016 arviolta myös 30 %
alhaisempana kuin on arvoitu, joka tarkoittaa
lomarahavarauksen alentumista noin
900.000 eurolla. Tätä määrää ei ole otettu
tässä osavuositarkastuksessa toimialojen en-
nusteissa vielä huomioon.

4. Talouden toteutuminen

Valtuuston vuoden 2016 talousarviopäätöksen lähtökohtana on maltillinen 1,3 % toimintamenojen kasvu. Kunnan tuottavuutta kehitetään pitkäjänteisesti palvelurakenteita keventäen sekä järjestämällä palveluita uusintavoin, digitalisia ratkaisuja hyödyntäen.

Toimintatuotot toteutuivat kokonaisuutena ennakoidusti, mutta käyttöomaisuuden myyntivoittojen toteuma jäi tammi-elokuussa ainoastaan 1,7 milj. euroon. Tilikaudelle on budjetoitu yhteensä 6,2 milj. euron myyntivoitot. Toimintatuottojen toteutuma oli kokonaisuudessaan 59,3 % budjetoidusta.

Tammi-elokuussa kunnan toimintamenojen kasvu oli 2,9 % edellisvuoteen verrattuna. Sosiaali- ja terveystoimessa toimintamenojen kasvu toteutui budjetoitua suurempana; keskeisiä syitä ennakoitua suurempaan menokehitykseen olivat vanhuspalveluiden ennakoitua nopeampi asiakasmäärien kasvu sekä suunniteltua hitaampi mielenterveyskuntoutujien ja muita asumispalveluita tarvitsevien asiakkaiden siirtymä ympärivuorokautisista asumispalveluista omaan kotiin vietäviin tukipalveluihin. Kunnan toimintamenojen toteutuma oli 64,7 % muutettuun talousarvioon nähden.

Toimintakate toteutui 66,5 % budjetoidusta (toteumasta v. 2015: 66,7 %). Näissä tunnusluvuissa ei ole mukana vesihuoltoliikelaitos.

Kunnan käyttöomaisuusinvestoinnit olivat 17,4 milj. euroa. Kunnan korollisen velan määrä oli elokuun lopussa 57,2 milj. euroa. Kunnan lainakanta kasvoi ennakoidusti. Velan määrä vastaavana ajankohtana vuonna 2015 oli 45,2 milj. euroa. Pitkäaikaisten lainojen osuus oli 69,9 % lainakannasta. Vesihuoltoliikelaitoksella ei ollut velkaa raportointikauden lopussa.

5. Ennuste vuositasona

Tuusulan verotulojen on arvioitu talousarvion mukaan kasvavan noin 1,5 % 2015 toteumaan nähden. Verotulojen kasvu perustuu lähes kokonaan kunnallisveron kasvuun. Alkuvuonna verotuloja kertyi kokonaisuutena ennakoidusti, tosin yhteisöverotulojen lisäys oli hieman ennakoitua suurempi. Yhteisöverotulojen alkuvuoden hyvän kehityksen perusteella ennakoidaan talousarvion verotuloarvion ylittävän 0,5 milj. euroa. Loppuvuoden osalta verotulokertymäärävion liittyy epävarmuutta korkean työttömyysasteen sekä vaimean taloustilanteen vuoksi.

Tulolisäykset perustuvat lähin sosiaali- ja terveystoimen asiakasmaksujen tarkistuksiin sekä asiakasmäärien kasvuun. Toimintatuottojen osalta eniten epävarmuutta liittyy käyttöomaisuuden myyntivoittoihin, toteuma noin 1,7 milj. euroa (budjetti 12kk/2016: 6,2 milj. euroa).

Toimintamenojen osalta riskit liittyvät lähinnä sosiaali- ja terveystoimialan palveluiden käyttöön, koska pakolaisten loppuvuoden palvelutarvetta ei pystytä ennakoimaan ja koska HUS:n määrärahatarvetta ei pystytä arvioimaan poikkeuksellisen talousseuranta vuoden takia. Kunta-alan sopijajärjestöjen allekirjoittaman kilpailukyky sopimus tuo merkittäviä menosäästöjä viimeiselle vuosikolmannekselle. Lomarahavarauksen vähenyksen (noin 900.000 euroa) ohella kuluvalle tilikaudelle kertyy säästöjä kuntayhtymien pienentyvien lomarahavarauksien myötä. Näitä menosäästöjä ei ole vielä kokonaisuutena pystytty arvioimaan luotettavasti, minkä vuoksi ko. säästöjä ei ole otettu osavuositarkistuksen ennusteessa huomioon.

Toimintamenojen arvioidaan ylittävän muutetun talousarvion 0,2 milj. euroa ja toimintatuottojen ennustetaan ylittävän muutetun talousarvion 0,4 milj. euroa. Vuosikate jää ennusteen mukaan noin 6,1 milj. euroon. Tili-

kauden tuloksen ennakoidaan painuvan talousarvion mukaista 4,3 milj. euron alijäämää heikommaksi, tulokseksi arvioidaan tällä hetkellä – 6,2 milj. euroa.

Käyttötalouteen liittyvät määrärahamuutokset ovat yhteensä 364 000 euroa tulolisäyksiä sekä 70 000 euroa menovähennyksiä. Muutosten tulosta parantava vaikutus on nettomääräisesti 434 000 euroa.

Sosiaali- ja terveystoimessa ennustetaan menojen ylittyvän 770 000 euroa muutettuun talousarvioon nähden ja tuottojen ylittyvän 400 000 euroa. (+ ylitys/– alitus).

Sosiaalipalvelut yht. + 670 000 euron menolisäys ja + 50 000 euroa tulolisäys. Menolisäys sisältää:

- toimeentulotuki + 100 000 euroa
- lastensuojelu + 240 000 euroa
- mielenterveyspalvelut + 300 000 euroa
- pakolaisten vastaanotto + 30 000 euroa

Tulolisäys + 50 000 euroa, toimeentulotuen valtionosuus.

Terveyspalvelut, tulolisäys + 100 000 euroa suun terveydenhuollon maksutuotot.

Vanhus- ja vammaispalvelut, menolisäys 100 000 euroa ja tulolisäys 250 000 euroa
Menolisäys sisältää:

- omaishoidontuki + 100 000 euroa

Tulolisäys sisältää:

- kotihoito ja vanhusten yksityisen asumispalvelun asiakasmaksutulot + 200 000 euroa
- Vammaispalvelut, toimintakeskus Kettunen + 50 000.

Kasvatus- ja sivistystoimessa on 150 000 euron lisämäärärahatarve kasvun ja oppimisen

palveluiden tulosalueella liittyen vammais- sekä valmistavaan opetukseen. Menot tullaan kattamaan valtionosuuksien muodossa saatavilla tuloilla, mitkä tilitetään kunnalle vuoden 2017 puolella.

Kuntakehityksen ja tekniikan toimialalla ennustetaan muutetun talousarvion alittuvan menojen osalta 990 000 euroa ja tulojen alittuvan 36 000 euroa. (+ ylitys/– alitus).

Yhdyskuntatekniikka, menovähennys yht. + 880 000 euroa ja tulovähennys - 40 000 euroa.

Menot sisältävät:

- joukkoliikenne - 900 000 euroa
- jätehuolto + 20 000 euroa

Tulovähennys sisältää – 40 000 euron arvion jätehuollon tuottojen pienenemisestä.

Tilakeskus, menovähennys yht. - 110 000 euroa.

Menovähennys sisältää:

- kiinteistönhoidonpäällikön viran täyttämättä jättäminen - 40 000 euroa
- kiinteistönhoidon mitoitus/ palveluiden ostot - 70 000 euroa.

Investointeihin esitetään yhteensä 2 850 000 euron määrärahojen pienennystä, mistä talonrakennuksen osuus on 2 200 000 euroa ja koneiden ja kaluston 650 000 euroa.

Määrärahamuutokset elokuu/2016:

1. Käyttötalousosa (tulosta parantavat muutokset +, heikentävät -)

Sosiaali- ja terveystoimi

Sosiaalipalvelut	tulolisäys	50 000
Sosiaalipalvelut	menolisäys	-670 000
Terveyspalvelut	tulolisäys	100 000
Vanhus- ja vammaispalvelut	tulolisäys	250 000
Vanhus- ja vammaispalvelut	menolisäys	-100 000

Sosiaali- ja terveystoimi yhteensä

	<i>tulomuutokset</i>	400 000
	<i>menomuutokset</i>	-770 000

Kasvatus- ja sivistystoimi

Kasvun ja oppimisen palvelut	menolisäys	-150 000
------------------------------	------------	----------

Kasvatus- ja sivistystoimi yhteensä

	<i>tulomuutokset</i>	
	<i>menomuutokset</i>	-150 000

Kuntakehitys ja tekniikka

Tilakeskus	menovähennys	110 000
Yhdyskuntatekniikka	menovähennys	880 000
Yhdyskuntatekniikka	tulovähennys	-40 000
Kuntakehitys	tulolisäys	4 000

Kuntakehitys ja tekniikka yhteensä

	<i>tulomuutokset</i>	-36 000
	<i>menomuutokset</i>	990 000

Käyttötalousosa yhteensä

		434 000
	<i>tulomuutokset</i>	364 000
	<i>menomuutokset</i>	70 000

2. Investointiosa (rahoitusta parantavat muutokset +, heikentävät -)

Talonrakennus

Kuntakehitys ja tekniikka

- Hyökkälän koulun irtaimisto	menovähennys	200 000
-Kellokosken yhtenäiskoulu, laajennus ja muutos	menovähennys	2 000 000

Rakennukset yhteensä

2 200 000

Koneet ja kalusto

Sosiaali- ja terveystoimi

- Riihikallion asumispalveluyksikön kalusto	menovähennys	650 000
---	--------------	---------

Koneet ja kalusto yhteensä

650 000

Investointiosa yhteensä

2 850 000

3. Investointiosan määrärahasiirto:

Kiinteät rakenteet ja laitteet		
- Metlan kuntoreitin valaiseminen	menovähennys	50 000
- Lähiliikuntapaikkojen toiminnalliset muutokset ja p menolisäys		-50 000
Kasvatus- ja sivistystoimi yhteensä	määrärahasiirto	0

Elokuu 2016

1 000 €

vertailuprosentti

67 %

	1.1.-31.8.		2015	Tot.% 2015	MTA	Toimialan ennuste	Ennuste/ MTA Tot. %	1.1.-31.12.		TP 2015	Ennuste 2016/2015 muutos-%
	2016	Tot. %/ MTA						Budjetti	Ennuste/ budjetti Tot. %		
Myyntituotot	12 225	62,1 %	12 246	63,7 %	19 682	19 628	99,7 %	19 686	99,7 %	19 235	2,0 %
Maksutuotot	7 699	56,4 %	7 159	54,8 %	13 647	13 788	101,0 %	13 670	100,9 %	13 060	5,6 %
Tuet ja avustukset	1 241	51,4 %	1 942	66,8 %	2 413	2 475	102,6 %	1 846	134,1 %	2 906	-14,8 %
Vuokratulot	14 880	68,8 %	15 139	66,2 %	21 638	22 116	102,2 %	22 168	99,8 %	22 874	-3,3 %
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	1 680	26,9 %	1 787	26,7 %	6 248	6 248	100,0 %	6 248	100,0 %	6 685	-6,5 %
Muut toimintatuotot	707	58,0 %	631	53,3 %	1 219	957	78,5 %	699	137,0 %	1 185	-19,2 %
TOIMINTATUOTOT	38 430	59,3 %	38 904	59,0 %	64 847	65 212	100,6 %	64 316	101,4 %	65 945	-1,1 %
<i>ilman myyntivoittoja</i>	36 750	62,7 %	37 117	62,6 %	58 599	58 964	100,6 %	58 068	101,5 %	59 259	-0,5 %
Valmistus omaan käyttöön										100	
Palkat ja palkkiot	-51 853	68,1 %	-49 835	67,1 %	-76 142	-76 395	100,3 %	-75 668	101,0 %	-74 264	2,9 %
Henkilösivukulut	-15 277	66,1 %	-15 207	70,1 %	-23 110	-23 186	100,3 %	-22 968	100,9 %	-21 680	6,9 %
Henkilöstökorvaukset	496	48,4 %	533	67,0 %	1 026	1 025	99,9 %	1 034	99,1 %	795	28,9 %
Palvelujen ostot	-67 593	62,2 %	-66 020	62,3 %	-108 737	-107 975	99,3 %	-106 386	101,5 %	-105 944	1,9 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 710	58,0 %	-6 156	59,3 %	-11 568	-11 702	101,2 %	-11 653	100,4 %	-10 384	12,7 %
Avustukset	-8 781	65,8 %	-8 499	65,9 %	-13 345	-13 575	101,7 %	-12 895	105,3 %	-12 896	5,3 %
Vuokrat	-15 554	66,3 %	-15 415	65,3 %	-23 459	-23 458	100,0 %	-23 486	99,9 %	-23 620	-0,7 %
Muut toimintakulut	-531	50,4 %	-458	37,1 %	-1 053	-1 053	100,0 %	-1 053	100,0 %	-1 237	-14,8 %
TOIMINTAKULUT	-165 803	64,7 %	-161 057	64,6 %	-256 388	-256 319	100,0 %	-253 076	101,3 %	-249 230	2,8 %
TOIMINTAKATE	-127 373	66,5 %	-122 153	66,7 %	-191 540	-191 107	99,8 %	-188 760	101,2 %	-183 185	4,3 %
Verotulot	122 875	70,5 %	121 270	70,7 %	174 366	174 866	100,3 %	174 366	100,3 %	171 443	2,0 %
Valtionosuudet	15 078	68,4 %	12 695	66,5 %	22 058	22 058	100,0 %	22 058	100,0 %	19 096	15,5 %
Verorahoitus yhteensä	137 953	70,2 %	133 965	70,3 %	196 424	196 924	100,3 %	196 424	100,3 %	190 539	3,4 %
Rahoitustuotot	162	14,9 %	641	60,8 %	1 088	1 088	100,0 %	1 088	100,0 %	1 054	3,1 %
Rahoituskulut	-270	33,0 %	-689	220,6 %	-819	-819	100,0 %	-819	100,0 %	-312	162,3 %
Rahoitustuotot ja -kulut	-108	-40,4 %	-48	-6,5 %	269	269	100,0 %	269	100,0 %	742	-63,8 %
VUOSIKATE	10 471	203,2 %	11 764	145,3 %	5 153	6 086	118,1 %	7 933	76,7 %	8 096	-24,8 %
Poistot	-7 297	59,5 %	-6 146	57,8 %	-12 270	-12 270	100,0 %	-12 270	100,0 %	-10 627	15,5 %
Tilinpäätössiirrot					-6	-6		-6		100	
TILIKAUDEN TULOS	3 175	-44,6 %	5 618	-231,1 %	-7 123	-6 190	86,9 %	-4 343	142,5 %	-2 431	154,6 %

Vesihuoltoliikelaitos	661	130,8 %	505	36,7 %	505	688	136,2 %	505	136,2 %	1 377	-50,0 %
------------------------------	------------	----------------	------------	---------------	------------	------------	----------------	------------	----------------	--------------	----------------

Tilikauden tulos yhteensä vesihuoltoliikelaitoksen kanssa

TILIKAUDEN TULOS	3 836	-100,0 %	6 123	-580,7 %	-6 618	-5 502	83,1 %	-3 838	143,4 %	-1 055	421,8 %
-------------------------	--------------	-----------------	--------------	-----------------	---------------	---------------	---------------	---------------	----------------	---------------	----------------

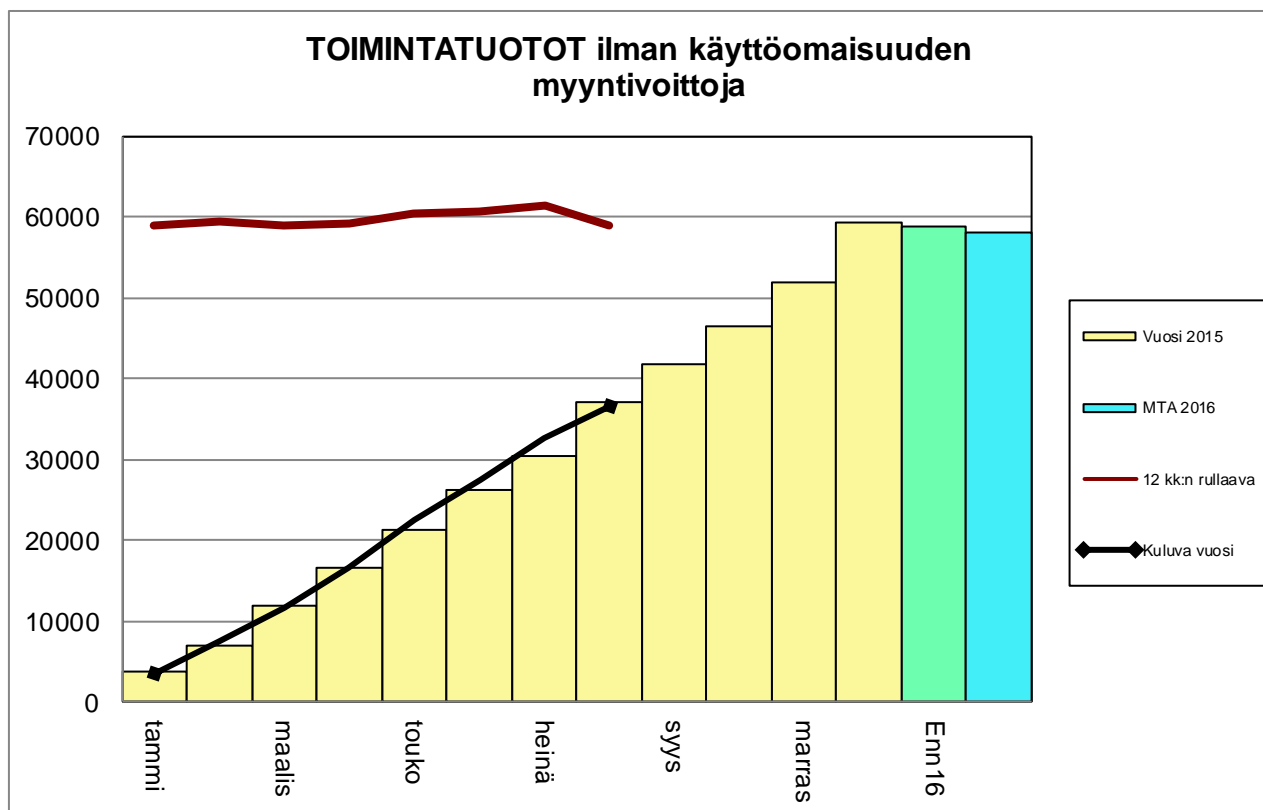
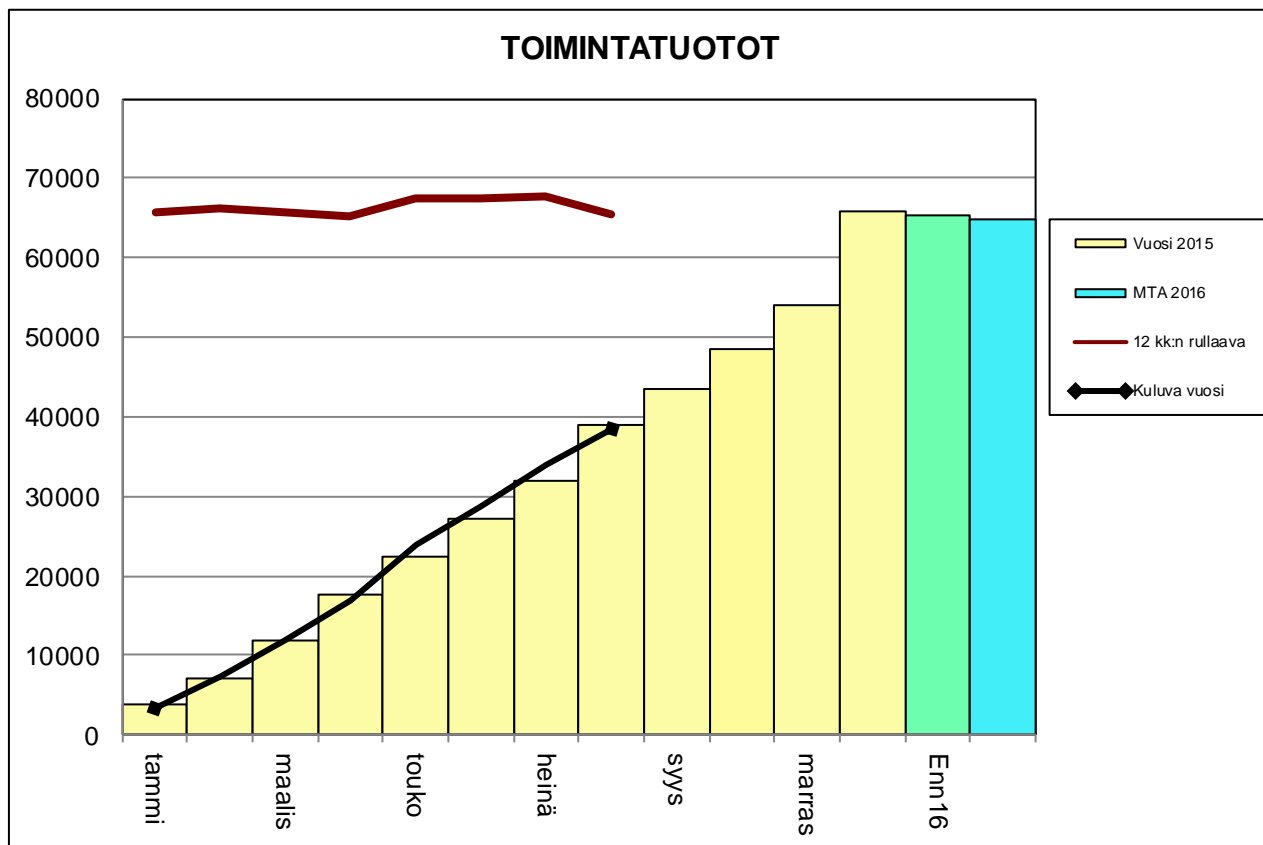
TOIMINTATUOTOT
Elokuu 2016

1 000 €

vertailuprosentti

67 %

1.1.-31.8.					Ennuste/			1.1.-31.12.		Ennuste	
Tot. % 2016 / MTA	2015	Tot. % 2015		MTA	Toimialan ennuste	MTA Tot. %	Budjetti	Ennuste/ budjetti Tot. %	TP 2015	Ennuste / TP 2015 muutos-%	
0	0	0,0 %	Kunnanviraston johto						3		
4 898 60,9 %	5 118 59,8 %		Henkilöstö- ja tukipalvelut	8 046	8 046	100,0 %	8 046	100,0 %	8 552	-5,9 %	
990 54,8 %	1 142 51,3 %		Hallinto	1 806	1 806	100,0 %	1 806	100,0 %	2 229	-19,0 %	
2 321 64,5 %	2 228 69,2 %		Keski-Uudenmaan ympäristökeskus	3 600	3 600	100,0 %	3 600	100,0 %	3 218	11,9 %	
150 52,1 %	9 40,0 %		Talous ja tietohallinto	289	289	100,0 %	289	100,0 %	22	1212,9 %	
8 360 60,8 %	8 498 60,6 %		YLEISJOHTO- JA KONSERNIPALV.	13 742	13 742	100,0 %	13 742	100,0 %	14 024	-2,0 %	
1 617 61,3 %	1 350 56,5 %		Sosiaalipalvelut	2 639	2 689	101,9 %	2 639	101,9 %	2 388	12,6 %	
2 543 64,5 %	2 323 60,8 %		Terveyspalvelut	3 941	4 041	102,5 %	3 941	102,5 %	3 822	5,7 %	
304 53,0 %	244 59,1 %		Sairaalapalvelut	573	573	100,0 %	573	100,0 %	413	38,8 %	
2 643 71,6 %	2 095 54,4 %		Vanhusten ja vammaisten palvelut	3 693	3 943	106,8 %	3 693	106,8 %	3 854	2,3 %	
1 41,4 %	0 9,0 %		Kehittämisen- ja hallintopalvelut	2	2	103,7 %	2	103,7 %	4		
7 109 65,5 %	6 012 57,4 %		SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMI	10 849	11 249	103,7 %	10 849	103,7 %	10 480	7,3 %	
3 093 53,5 %	3 928 71,4 %		Kasvun ja oppimisen palvelut	5 783	5 783	100,0 %	5 223	110,7 %	5 500	5,1 %	
236 73,9 %	269 87,2 %		Kulttuuripalvelut	320	320	100,0 %	320	100,0 %	308	3,8 %	
478 47,1 %	500 50,8 %		Liikuntapalvelut	1 016	1 016	100,0 %	1 016	100,0 %	984	3,2 %	
113 124,0 %	81 82,8 %		Nuorisopalvelut	92	92	100,0 %	92	100,0 %	98	-6,6 %	
-1	0		Kehittämisen- ja hallintoyksikkö	0	0				7		
3 920 54,4 %	4 777 69,3 %		KASVATUS-JA SIVISTYSTOIMI	7 210	7 210	100,0 %	6 650	108,4 %	6 897	4,5 %	
4	0		Kuntakehitys	0	4				19	-80,7 %	
817	874		Kuntasuunnittelu	1 481	1 481		1 481		1 623	-8,8 %	
0 3,3 %	0 0,0 %		Toimialan hallinto- ja asiakaspalvelu	10	10	100,0 %	10	100,0 %	1	900,0 %	
1 388 53,6 %	1 422 50,2 %		Yhdyskuntatekniikka	2 588	2 548	98,5 %	2 588	98,5 %	2 833	-10,1 %	
14 879	15 236		Tilakeskus	22 270	22 271		22 298		22 911	-2,8 %	
274 61,0 %	297 63,4 %		Rakennusvalvonta	450	450	100,0 %	450	100,0 %	469	-4,1 %	
17 362 64,8 %	17 829 64,0 %		KUNTAKEHITYKSEN JA TEKNIIKAN	26 799	26 763	99,9 %	26 827	99,8 %	27 857	-3,9 %	
1 680 26,9 %	1 787 26,7 %		Myyntivoitot	6 248	6 248	100,0 %	6 248	100,0 %	6 685	-6,5 %	
38 430 59,3 %	38 904 59,0 %		YHTEENSÄ	64 847	65 212	100,6 %	64 316	101,4 %	65 945	-1,1 %	
3 843 59,9 %	3 540 57,7 %		Vesihuoltolaitos	6 421	6 461	100,6 %	6 421	100,6 %	6 568	-1,6 %	
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ VESIHUOLTOLAITOS LIKELAITOKSEN KANSSA											
42 273 59,3 %	42 444 50,6 %		YHTEENSÄ	71 268	71 673	100,6 %	70 737	101,3 %	72 513	-1,2 %	

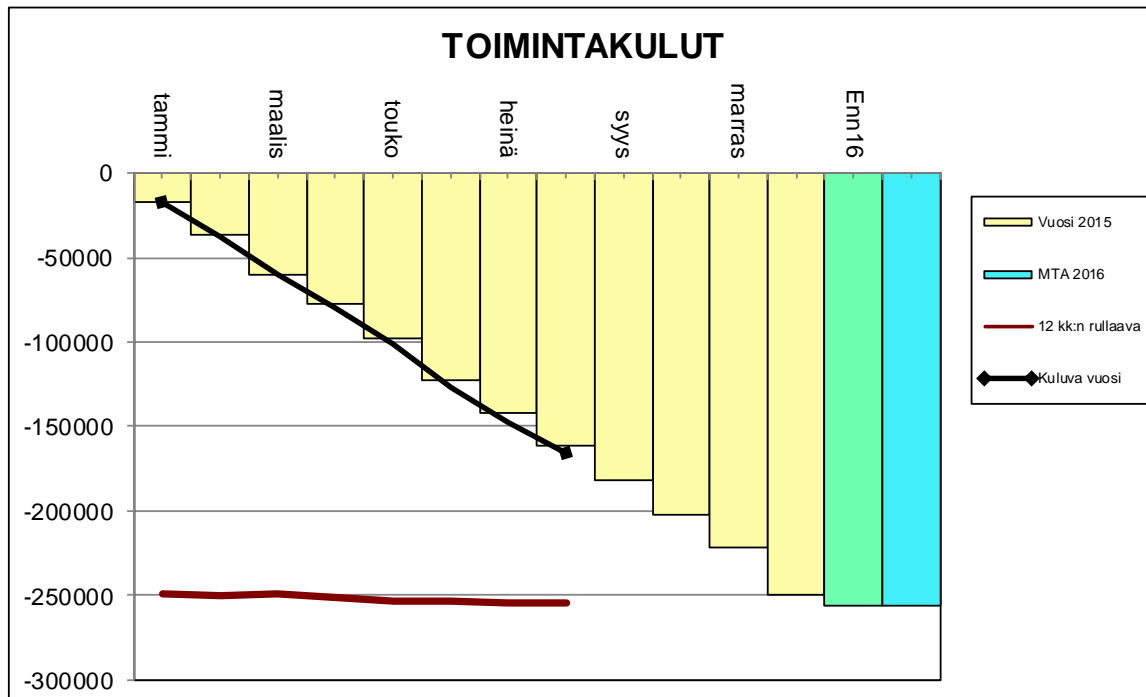

TOIMINTAKULUT
Elokuu 2016

1 000 € vertailuprosentti 67 %

1.1.-31.8.								1.1.-31.12.			
Tot. % 2016 / MTA	2015	Tot. % 2015		MTA	Toimialan ennuste	Ennuste/ MTA Tot. %	Budjetti	Ennuste/ budjetti Tot. %	TP 2015	Ennuste / TP 2015 muutos-%	
-498 67,8 %	-370 58,1 %		Kunnanviraston johto	-734	-734	100,0 %	-734	100,0 %	-637	15,3 %	
-6 099 64,3 %	-5 955 64,2 %		Henkilöstö- ja tukipalvelut	-9 487	-9 487	100,0 %	-9 452	100,4 %	-9 278	2,3 %	
-4 042 61,7 %	-4 201 63,9 %		Hallinto	-6 547	-6 547	100,0 %	-6 517	100,5 %	-6 579	-0,5 %	
-2 273 63,1 %	-2 137 66,4 %		Keski-Uudenmaan Ympäristökeskus	-3 600	-3 600	100,0 %	-3 600	100,0 %	-3 218	11,9 %	
-3 931 65,0 %	-4 010 66,0 %		Talous ja tietohallinto	-6 052	-6 052	100,0 %	-6 032	100,3 %	-6 074	-0,4 %	
-16 843 63,8 %	-16 673 64,7 %		YLEISJOHTO- JA KONSERNIPALV.	-26 420	-26 420	100,0 %	-26 335	100,3 %	-25 785	2,5 %	
-12 135 65,1 %	-11 149 60,2 %		Sosiaalipalvelut	-18 640	-19 310	103,6 %	-18 490	104,4 %	-18 525	4,2 %	
-13 486 61,8 %	-13 036 64,0 %		Terveyspalvelut	-21 836	-21 836	100,0 %	-22 536	96,9 %	-20 373	7,2 %	
-29 708 67,5 %	-29 477 66,0 %		Sairaalapalvelut	-44 001	-44 001	100,0 %	-43 301	101,6 %	-44 644	-1,4 %	
-19 502 64,2 %	-18 468 62,1 %		Vanhusten ja vammaisten palvelut	-30 386	-30 486	100,3 %	-28 866	105,6 %	-29 730	2,5 %	
-702 34,5 %	-831 66,5 %		Kehittämis- ja hallintopalvelut	-2 034	-2 034	100,0 %	-1 904	106,8 %	-1 249	62,8 %	
-75 533 64,6 %	-72 961 63,7 %		SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMI	-116 897	-117 667	100,7 %	-115 097	102,2 %	-114 520	2,7 %	
-52 115 67,0 %	-50 353 66,1 %		Kasvun ja oppimisen palvelut	-77 808	-77 958	100,2 %	-77 143	101,1 %	-76 188	2,3 %	
-2 240 66,5 %	-2 237 67,5 %		Kulttuuripalvelut	-3 370	-3 370	100,0 %	-3 370	100,0 %	-3 314	1,7 %	
-2 322 65,4 %	-2 262 64,2 %		Liikuntapalvelut	-3 550	-3 550	100,0 %	-3 550	100,0 %	-3 521	0,8 %	
-986 68,5 %	-944 65,1 %		Nuorisopalvelut	-1 439	-1 439	100,0 %	-1 467	98,1 %	-1 450	-0,8 %	
-634 75,8 %	-601 70,4 %		Kehittämis- ja hallintoyksikkö	-836	-836	100,0 %	-836	100,0 %	-853	-2,0 %	
-58 296 67,0 %	-56 396 66,1 %		KASVATUS-JA SIVISTYSTOIMI	-87 002	-87 152	100,2 %	-86 365	100,9 %	-85 326	2,1 %	
-699 55,2 %	-535 65,6 %		Kuntakehitys	-1 268	-1 269	100,0 %	-903	140,5 %	-815	55,6 %	
-1 535 61,4 %	-1 737 67,3 %		Kuntasuunnittelu	-2 501	-2 501	100,0 %	-2 416	103,5 %	-2 581	-3,1 %	
-624 67,2 %	-322 68,9 %		Toimialan hallinto- ja asiakaspalvelu	-928	-928	100,0 %	-956	97,1 %	-467	98,9 %	
-5 640 56,2 %	-5 438 63,0 %		Yhdyskuntatekniikka	-10 040	-9 160	91,2 %	-9 712	94,3 %	-8 629	6,2 %	
-6 358 58,6 %	-6 674 62,7 %		Tilakeskus	-10 854	-10 745	99,0 %	-10 854	99,0 %	-10 644	1,0 %	
-274 57,6 %	-320 69,1 %		Rakennusvalvonta	-476	-476	100,0 %	-436	109,1 %	-463	2,9 %	
-15 131 58,0 %	-15 026 63,7 %		KUNTAKEHITYKSEN JA TEKNIIKAN T	-26 068	-25 079	96,2 %	-25 278	99,2 %	-23 598	6,3 %	
			Maa-al. puhdistuskulut								
-165 803 64,7 %	-161 057 64,6 %		YHTEENSÄ	-256 388	-256 319	100,0 %	-253 076	101,3 %	-249 230	2,8 %	
-2 119 55,1 %	-1 933 60,4 %		Vesihuoltolaitos	-3 844	-3 703	96,3 %	-3 844	96,3 %	-3 203	15,6 %	
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ VESIHUOLTOLAITOS LIIKELAITOKSEN KANSSA											
-167 922 64,5 %	-162 990 64,6 %		YHTEENSÄ	-260 231	-260 022	99,9 %	-256 920	101,2 %	-252 432	3,0 %	

RAHOITUSLASKELMA ILMAN VESIHUOLTOLIIKELAITOSTA

Elokuu 2016

1 000 €

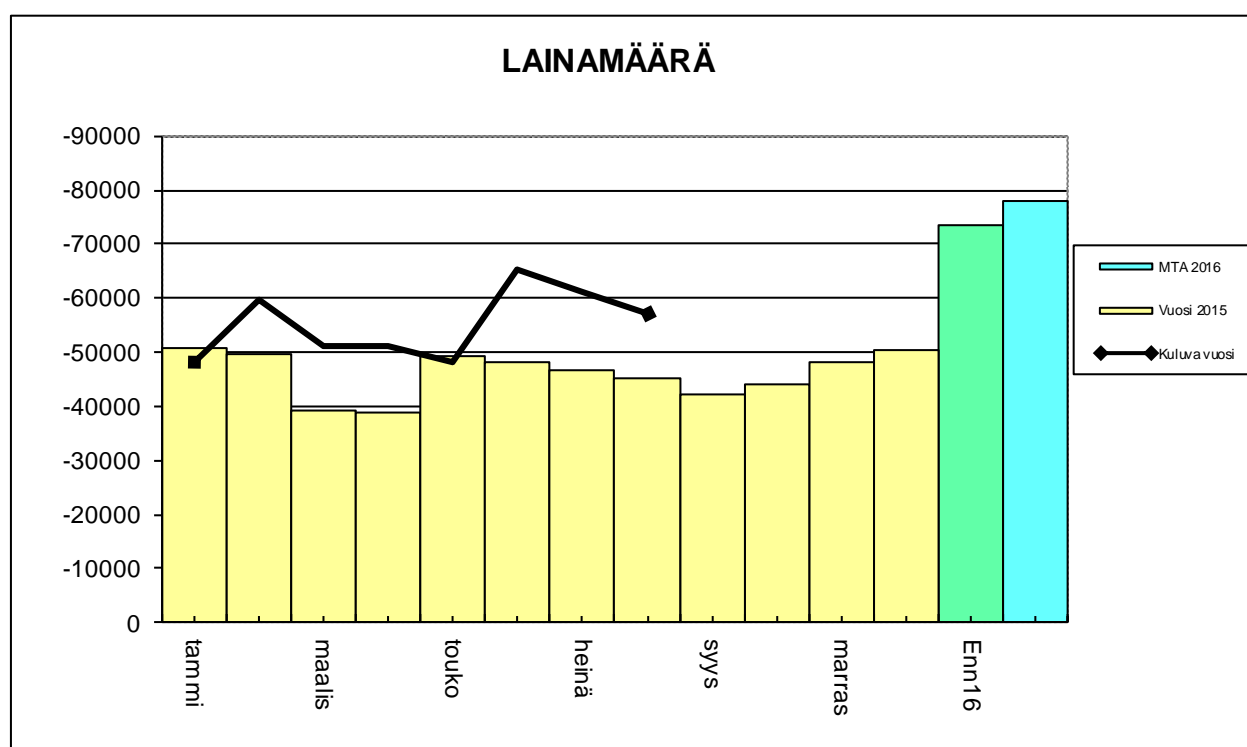
vertailuprosentti

67 %

1.1.-31.8.					Ennuste/				Budj	
2016	Tot. % / MTA	2015	Tot.% 2015		Ennuste	MTA 2016	Budjetti 2016	MTA Tot %	TP 2015	/ TP 2015 muutos-%
10 471	203,2 %	11 764	145,3 %	Vuosikate	6 086	5 153	7 933	118 %	8 096	-2 %
-1 680	26,9 %	-1 787	26,6 %	Tulorahoituksen korjaukset	-6 248	-6 248	-6 248	100 %	-6 713	-7 %
8 791	-802,8 %	9 977		TULORAHOTUS	-162	-1 095	1 685	15 %	1 383	22 %
-17 449	51,2 %	-8 137	45,2 %	Käyttöomaisuusinvestoinnit	-31 236	-34 086	-31 026	92 %	-17 997	72 %
563	363,0 %	144	49,3 %	Rahoitusosuudet	848	155	155	547 %	293	-47 %
3 617	50,9 %	1 845	24,9 %	Käyttöomaisuuden myyntitulot	7 100	7 100	7 100	100 %	7 421	-4 %
-13 269	49,5 %	-6 148	59,8 %	INVESTOINNIT	-23 288	-26 831	-23 771	87 %	-10 283	131 %
-4 478		3 830		VARSINAISEN TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN KASSAVIRTA	-23 450	-27 926	-22 086	84 %	-8 901	148 %
7 000				Antolainauksen muutokset					-711	
		744		Ottolainauksen muutokset	23 370	27 926	17 150	84 %	8 580	100 %
7 000		744		RAHOITUSTOIMINNAN KASSAVIRTA	23 370	27 926	17 150	84 %	7 869	118 %
57 200		45 200		Korolliset lainat kauden lopussa	73 570	78 126	81 664		50 200	

Valt § 4/25.1.2016 päätös, lisämääräraha 1905 t euroa 8314 m² määräalan ja siinä olevien rakennusten hankintaa varten. Määräala myyty (hankintahinnalla) eteenpäin, mjstä syystä ei mukana laskelmissa.

- 1) Valt § 23/14.3.2016 päätös, lisämääräraha 300 t euroa Puustellinmetsän kunnallistekniikan yleissuunnittelua varten.
- 2) Valt § 40/9.5.2016 päätös, paperiarkiston digitointi 40 t eur, investointimäärärahan siirto käyttömenoihin.
- 3) Valt § 63/6.6.2016 päätös, Etelä-Tuusulan sosiaali- ja terveysaseman muutostyöt, menolisäys 250 t eur.
- 4) Valt § 63/6.6.2016 päätös, Notkokuiston päiväkodin laajennus, menolisäys 1 500 t eur.
- 5) Valt § 63/6.6.2016 päätös, Roinilanpellon päiväkodin uudisrakennus, menolisäys 1 225 t eur.
- 6) Valt § 63/6.6.2016 päätös, asiahallintajärjestelmä, menolisäys 30 t eur.
- 7) Valt § 63/6.6.2016 päätös, Kuntari johdon raportointijärjestelmä, menolisäys 65 t eur.
- 8) Valt § 63/6.6.2016 päätös, kassanhallintajärjestelmä, menolisäys 30 t eur.

VERO-JA MUU RAHOITUS

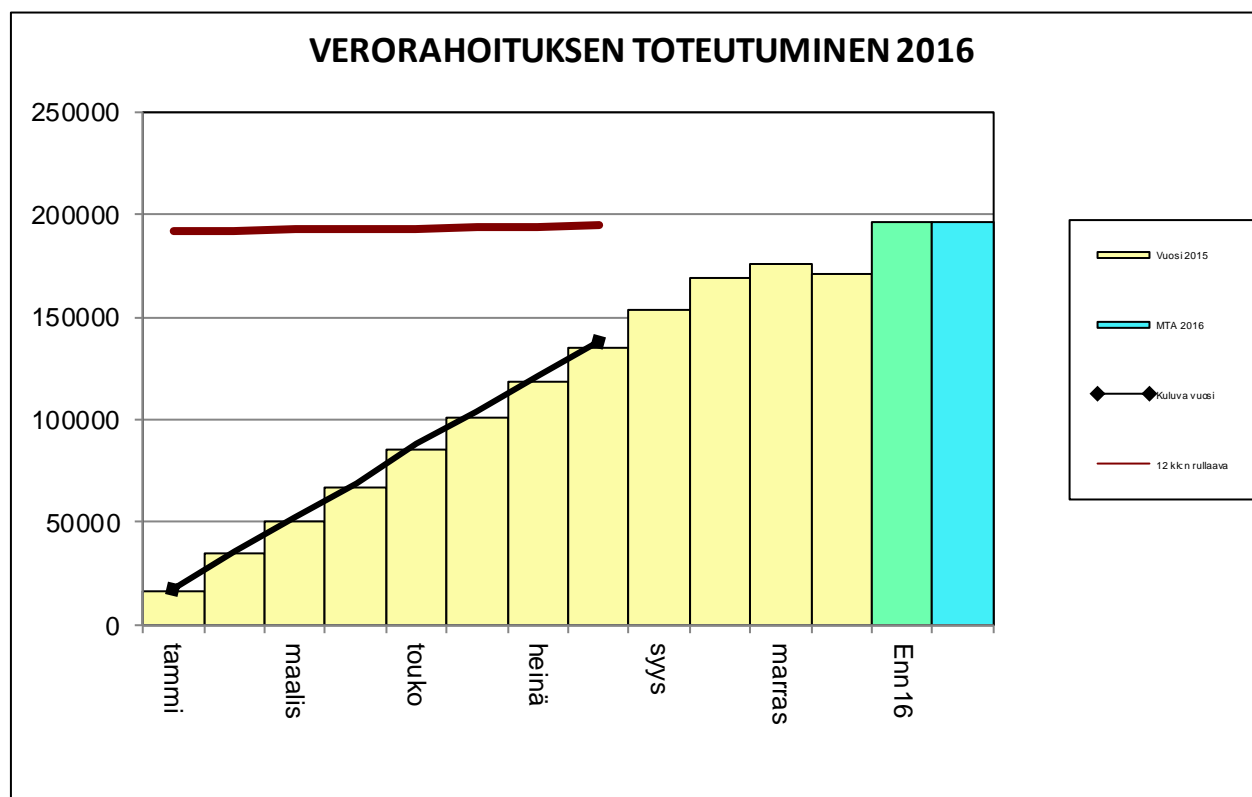
Elokuu 2016

1 000 €

vertailuprosentti

67 %

1.1.-31.8.					1.1.-31.12.					
Tot. % 2016 / MTA		Tot.% 2015			Ennuste	MTA	Budjetti	Ennuste/ MTA Tot. %	TP 2015	Budj / TP 2015 muutos-%
117 624	73,5 %	115 876	74,4 %	Kunnallisvero	159 986	159 986	159 986	100,0 %	155 825	2,7 %
4 860	81,9 %	5 173	70,9 %	Yhteisövero	6 432	5 932	5 932	108,4 %	7 300	-18,7 %
391	4,6 %	221	2,7 %	Kiinteistövero	8 449	8 449	8 449	100,0 %	8 318	1,6 %
122 875	70,5 %	121 270	70,7 %	VEROTULOT	174 866	174 366	174 366	100,3 %	171 443	1,7 %
24 798	67,1 %	22 677	66,7 %	Peruspalvelujen valtionosuus	36 980	36 980	36 980	100,0 %	34 019	8,7 %
-6 114	66,9 %	-6 131	66,7 %	Verotulotasaus	-9 145	-9 145	-9 145	100,0 %	-9 196	-0,6 %
-3 606		-3 851	67,2 %	Opetus ja kulttuuri muut	-5 777	-5 777	-5 777		-5 727	0,9 %
15 078	68,4 %	12 695	66,5 %	VALTIONOSUUEDET	22 058	22 058	22 058	100,0 %	19 096	15,5 %
137 953	70,2 %	133 965	70,3 %	VERORAHOITUS YHT.	196 924	196 424	196 424	100,3 %	190 539	3,1 %
121	80,9 %	123	50,1 %	Korkotuotot	150	150	150	100,0 %	246	-39,0 %
40	4,3 %	518	64,0 %	Muut rahoitustuotot	938	938	938	100,0 %	808	16,0 %
-261	36,4 %	-189	64,1 %	Korkokulut	-719	-719	-719	100,0 %	-295	143,9 %
-9		-500		Muut rahoituskulut	-100	-100	-100	100,0 %	-18	
-108	-40,4 %	-48	-6,5 %	RAHOITUSTUOT. JA -KUL.	269	269	269	100,0 %	742	-63,8 %

Rakennukset

1 000 €

Toteutunut 2016 Proj.alusta		Ennuste 2016	MTA 2016	Talousarvio 2016	Ero
	Kunnanhallitus				
-55	Vaunukankaan koulun keittiön korjau	-140	-140	-140	0
	Sosiaali- ja terveystoimi				
-17	Sote, tilojen toiminnallisuuden parant	-150	-150	-150	0
-351	E-T sosiaali- ja terveysasema, muuto	-750	-750	-500	0
-8	Jokelan sosiaali- ja terveysasema, m	-100	-100	-100	0
	Kasvatus- ja sivistystoimi				
-135	Toiminnan tehostamisen edellyttämä	-250	-250	-250	0
-2 125	Notkokuiston päiväkodin laajennus	-2950	-2 950	-1 450	0
	- irtaimisto	-200	-200	-200	0
-2 833	Roinilanpellon päiväkotiuudisrakenn	-5125	-5 125	-3 900	0
-6	- irtaimisto	-160	-160	-160	0
-269	Kellokosken yhtenäiskoulu, laajennus	-1 200	-3 200	-3 200	2 000
-1 225	Paijalan koulun laajennus	-1 270	-1 270	-1 270	0
-12	- irtaimisto	-150	-150	-150	0
	Jokelan palveluverkon suunnittelu	-30	-30	-30	0
-175	Pertun koulun muutokset	-350	-350	-350	0
-28	Etelä-Tuusulan palveluverkon suunnit	-30	-30	-30	0
-58	Etelä-Tuusulan lukio/monitoimiraken	-100	-100	-100	0
	Hyökkälän alakoulun irtaimisto	-100	-300	-300	200
-1 394	Hyökkälän koulukeskuksen peruskorj	-2 000	-2 000	-2 000	0
-23	Jokelan kirjaston muutostyöt	-40	-40	-40	0
	Kuntakehityksen ja tekniikan toimiala				
	Talonrakennuksen peruskorjaus ja perusparannusinvestoinnit erillisen työohjelman mukaisesti:	-2400	-2 400	-2 400	
-65	Hyrylän kouluk. Korjauksia, vesik.	-300	-300	-300	0
-233	Riihikallion koul. Liikuntas. Tarvesels	-150	-150	-150	0
-109	Sisäpäiväkotien peruskorjausten suu	-200	-200	-200	0
-6	Kellokosken paloas.kuntot.ja hankes	-100	-100	-100	0
-1	Jokelan paloas.kuntot. Ja hankes.	-80	-80	-80	0
	Varikon korv. Tilojen hankes.tai nyk.	-100	-100	-100	0
-191	LVIS-parannustyöt	-200	-200	-200	0
-237	PTS:n mukaiset työt	-800	-800	-800	0
	Rakennusautomaatio	-100	-100	-100	0
-21	Anttilan alueen rakennukset	-150	-150	-150	0
	Viranomaismääräysten aiheutt. Muut	-50	-50	-50	0
-127	Sisäilmatutk.ja sisäilm.parant.liitt.inve	-70	-70	-70	0
-47	Energiatehokk.parant.tähtääv. Toime	-100	-100	-100	0
-9 736	0 Rakennukset yhteensä	-17 495	-19 695	-16 720	2 200
-18	irtaimisto				
	<i>Tulot</i>				0
-9 754	<i>Menot yhteensä</i>	-17 495	-19 695	-16 720	2 200

Muut investoinnit

1 000 €

Toteutunut 2016 Proj.alusta		Ennuste 2016	MTA 2016	Talousarvio 2016	Ero
-2 029	Kiinteään omaisuuden ostot	-2 000	-2 000	-2 000	0
3 294	Kiinteään omaisuuden myynnit	6 100	6 100	6 100	0
	Kiinteät rakenteet ja laitteet				
477	<i>Tulot (rahoitusosuudet)</i>	477			477
-4 614	<i>Menot</i>	-7 635	-7 635	-7 635	0
	Koneet ja kalusto				
86	<i>Tulot (rahoitusosuudet)</i>	86			86
-613	<i>Menot</i>	-1 461	-2 111	-2 111	650
	Osakkeet ja osuudet				
-334	<i>Ostot</i>	-100	-100	-100	0
324	<i>Myynnit</i>	1000	1000	1000	0
-60	Tietokoneohjelmistot	-1 715	-1 715	-1 630	0
-47	Muut pitkävaikutteiset menot	-830	-830	-830	0
-3 515	Muut yhteensä netto	-6 078	-7 291	-7 206	1 213
4 180	<i>Tulot</i>	7 577	7 100	7 100	477
-7 695	<i>Menot</i>	-13 741	-14 391	-14 306	650
-13 251	Investoinnit yhteensä netto	-23 573	-26 986	-23 926	353
4 180	<i>Tulot</i>	7 577	7 100	7 100	477
-17 449	<i>Menot</i>	-31 236	-34 086	-31 026	-210

Vesihuoltoliikelaitos

Toteutunut 2016 Proj.alusta		Ennuste 2016	MTA 2016	Talousarvio 2016	Ero
-1 212	<i>Kiinteät rakenteet ja laitteet</i>	-2 378	-2 378	-2 378	0

Kunta ja vesihuoltoliikelaitos yhteensä

Toteutunut 2016 Proj.alusta		Ennuste 2016	MTA 2016	Talousarvio 2016	Ero
-14 463	Investoinnit yhteensä netto	-25 951	-29 364	-26 304	353
4 180	<i>Tulot</i>	7 577	7 100	7 100	477
-18 661	<i>Menot</i>	-33 614	-36 464	-33 404	-210

Valt § 4/25.1.2016 päätös, lisämääräraha 1905 t euroa 8314 m² määräalan ja siinä olevien rakennusten hankintaa varten. Määräala myyty (hankintahinnalla) eteenpäin, mistä syystä ei mukana ym. luvuissa.

- 1) Valt § 40/9.5.2016 päätös, paperiarkiston digitointi 40 t eur, investointimäärärahan siirto käyttömeneihin.
- 2) Valt § 63/6.6.2016 päätös, Etelä-Tuusulan sosiaali- ja terveysaseman muutostyöt, menolisäys 250 t eur.
- 3) Valt § 63/6.6.2016 päätös, Notkokuiston päiväkodin laajennus, menolisäys 1 500 t eur.
- 4) Valt § 63/6.6.2016 päätös, Roinilanpellon päiväkodin uudisrakennus, menolisäys 1 225 t eur.
- 5) Valt § 63/6.6.2016 päätös, asiahallintajärjestelmä, menolisäys 30 t eur.
- 6) Valt § 63/6.6.2016 päätös, Kuntari johdon raportointijärjestelmä, menolisäys 65 t eur.
- 7) Valt § 63/6.6.2016 päätös, kassanhallintajärjestelmä, menolisäys 30 t eur.

6. Henkilöstömäärä

	Palvelussuhteet 31.8.2016 *				2015	työpanos	työpanos
	vakinaiset	määräaikaiset	Yhteensä	Yhteensä		(htv 1-8/2016) **	(htv 1-8/2015)
yleisjohto ja konsernipalvelut toimiala yhteensä	152,82	20,27	173,09	210,82	HTV	HTV	
					89,888	109,234	
sosiaali- ja terveystoimi toimiala yhteensä	476,71	111,43	588,14	596,5	HTV	HTV	
					298,867	282,980	
kasvatus- ja sivistystoimi toimiala yhteensä	869,45	233,28	1102,73	1092,25	HTV	HTV	
					613,959	568,666	
KETEK toimiala yhteensä 1.1.2016 Kuntakehitys siirtynyt KETEKiin	162,27	15	177,27	133,76	HTV	HTV	
					87,94	65,705	
vesihuoltolaitos	16	1	17	17	HTV	HTV	
					9,143	8,668	
Kunta yhteensä	1677,25	380,98	2058,23	2021,32	1099,80	1035,25	

*henkilöstömäärä 31.8.2016 tilanteessa, jossa osa-aikaisten lukumäärä on osa-aikaisuuden suhteessa täyteen työaikaan, ei sivuvirkoja eikä kausityöntekijöitä mukana.

** työpanos (htv) kuvaa yhteenlaskettuja henkilötyövuosia tarkasteluajanjaksossa, kaikki poissaolot vähennettynä.

VUOSITAVOITTEIDEN, TOIMENPITEIDEN JA TOTEUTUSOHJELMIEN SEURANTA TOISESSA OSAVUOSIKATSAUKSESSA 2016

Etenemisasteen arvioinnissa käytettävä asteikko:

1=Toteutuksessa ei ole edetty

2= Suunnitteluvaiheessa, on edetty hieman

3=Aloitettu toteutusta, ei olla vielä valmiita

4= Toteutusvaiheessa lähellä valmistumista, ei vielä viimeistely/käyttöön otettu

5=Toimenpide on toteutettu ja käyttöön otettu toteutusohjelman mukaan

STRATEGINEN PÄÄMÄÄRÄ	VUOSITAVOITE 2016	TOIMENPIDE JA TOTEUTUSOHJELMA 2016	ARVIO TOTEUTUKSEN ETENEMISESTÄ ENSIMMÄISEN JA TOISEN VUOSIKOLMANNEKSEN AIKANA:
 <p>Palvelumme ovat asiakaslähtöisiä. Palvelujen taso määritellään sellaiseksi, että ne voidaan rahoittaa tuloilla.</p>	<p>1. Kokeilemme uusia palveluratkaisuja ja lisäämme asiakaslähtöisen kehittämisen projekteja</p>	<p>1.1 Otamme käyttöön uusia palveluiden tuottamistapoja ja toimintatapoja</p> <ul style="list-style-type: none"> - Laajennamme palvelusetelin käyttöä toimialojen suunnitelmien mukaisesti - Otamme käyttöön oppimislusta Edisonin sekä uuden opetussuunnitelman mukaiset työtavat ja menetelmät - Toteutamme varhaiskasvatuksen asiakastietojärjestelmän ja mobiiliratkaisun tuomat toiminnan uudistamismahdollisuudet - Suunnittelemme kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden kokonaisuutta palvelumuotoilun keinoin - Tuemme konserniin varatulla kehittämisrahalla toimialarajat ylittävien ketterien kokeilujen ja projektien toteutusta 	<p>Etenemisaste: 3</p> <p>Selite: Varhaiskasvatuksen osalta palvelusetelin käytön vaikutuksista tehdään selvitys vuonna 2016 (hyödyt verrattuna käytössä olevaan yksityisen hoidon tuen kuntalisään).</p> <p>Suun terveydenhuollon palvelusetelin käyttöönotto siirtyy teknisistä syistä vuodelle 2017.</p> <p>Henkilökohtaisen avun sääntökirja käsitellään sosiaali- ja terveyslautakunnassa syksyllä 2016.</p> <p>Edison otettiin kouluissa käyttöön lukuvuonna 2015-16. Käyttöönottoa lisätään koulutuksen ja erilaisten työtapojen ja menetelmien kokeilun kautta.</p> <p>Uusi varhaiskasvatusjärjestelmä otettiin käyttöön 11/2015. Ohjelma on lisännyt merkittävästi sähköisen asiointin mahdollisuuksia käyttöönottoprojektin ongelmista huolimatta.</p> <p>Kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden kokonaisuutta on kehitetty kehittämisohjelman kautta. Kehittämisohjelma sisältää eri tavoin ja menetelmin toteutettavia projekteja.</p> <p>Ketterien kokeilujen ja projektien toteutukseen ei tälle vuodelle konsernipalvelujen budjetissa ole osoitettu rahaa. Toimialojen palvelumuotoiluprojekteja on tuettu tarjoamalla toimialoille palvelumuotoilun koulutusta.</p>

Tarkastelemme asiakkuuksia kokonaisuuksina ja varmistamme oikein kohdenneet ja ajoitetut palvelut.

<p>1.2 Vahvistamme kotona selviytymistä tukevia palveluita</p> <ul style="list-style-type: none"> - Laajennamme perhekuntoutuksen vaihtoehtoja lastensuojelun avohuoltopainotteisessa toimintamallissa - Vakiinnutamme käyttöön mielenterveyskuntoutujien kotona asumista tukevan toimintamallin - Valmistelemme vanhusten perhehoidon toimintamallin - Tuemme nuorten itsenäistä elämää Keski-Uudenmaan ohjaamohankkeella ja nuorisotakuun kuntakokeilulla 	<p>Etenemisaste: 3</p> <p>Selite: Ohjaamohanke ja nuorisotakuun kuntakokeilu ovat edenneet suunnitelman mukaisesti. Tuusulan oma lähiohjaamo (Otus) avattiin lokakuussa 2015. Kuntakokeilun tuloksena on mm. luotu yhtenäisiä malleja Kuuma-kuntien pajatointaan.</p> <p>Perhekuntoutusta toteutetaan kotona tapahtuvana kunnan omana toimintana. Mielenterveyskuntoutujien vakinaiset kotikuntouttajat palkattiin maaliskuussa. Perhehoidon toimintasääntö hyväksyttiin sosiaali- ja terveyslautakunnassa 9.12 ja koulutukset on järjestetty. Ensimmäinen sijoitus perhehoitoon on tehty.</p>
<p>1.3 Edistämme kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä</p> <ul style="list-style-type: none"> - Toteutamme hyvinvointia ja terveyttä edistäviä projekteja 	<p>Etenemisaste: 3</p> <p>Selite: Kunnassa on meneillään palvelumuotoiluprojekti, jossa etsitään toimintamallia yhteen riskiryhmään kuuluvien henkilöiden ohjaamiseksi terveyspalveluista ennaltaehkäiseviin liikuntaryhmiin. Jos projektissa määritelty konsepti todetaan toimivaksi, mallia voidaan hyödyntää laajemmin.</p> <p>Kaikki koulut ovat lähteet mukaan valtakunnalliseen Liikkuva Koulu- hankkeeseen.</p> <p>Kulttuurikasvatussuunnitelma on otettu käyttöön perusopetuksessa.</p>
<p>1.4 Toteutamme projekteja asiakaslähtöisesti</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jatkamme Tuusulan lukion Hyrylän toimipisteen suunnittelua. Samalla lisätään ja syvennetään yhteistyötä ammatillisen koulutuksen kanssa. Jatkotyössä otetaan huomioon Keudan tekemä selvitys lukiokoulutuksen järjestämisestä osana Keudan toimintaa. - Nimeämme toteutettavat palvelumuotoiluprojektit syksyllä 2015 	<p>Etenemisaste: 4</p> <p>Selite: Monion rakentamispaikasta tehtiin päätös kunnanhallituksessa 4/2016. Hankesuunnitelma viedään päätettäväksi loka-/marraskuussa 2016. Kunnanhallituksen päätöksen mukaisesti Keudan kanssa on laadittu yhteistyösopimus lukiokoulutuksesta.</p> <p>Syksyllä 2015 nimettiin kolme palvelumuotoiluprojektia, joita on toteutettu vuoden 2016 aikana.</p>
<p>1.5 Laadimme suunnitelman asiakkuuksien kehittämiseksi</p>	<p>Etenemisaste: 1</p>

			<p>Selite: Suunnitelman laadintaa ei ole vielä käynnistetty. Suunnitelman laaditaan osana Uuden kunnan suunnittelua vuoden 2017 aikana.</p>
	<p>2. Hyödynämme kuntayhteistyön mahdollisuuksia</p>	<p>2.1 Hyödynämme mahdollisuudet palvelutoiminnan järjestämiseksi kuntien yhteistyönä</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jatkamme Keski-Uudenmaan sote-alueyksikön valmistelua huomioiden valtakunnalliset ja Uudenmaan linjaukset - Käynnistämme Kellokoskella koulu yhteistyön Mäntsälän kanssa ja selvitämme Jokelan ja Hyvinkään koulu yhteistyötä sekä mahdollisuudet muihin vastaaviin yhteistyömalleihin - Syvennämme Järvenpään ja Tuusulan matkailuyhteistyötä - Selvitämme lähikuntien kanssa kuntien yhteisiä palvelutuotannon ja sähköisen asiointin ratkaisuja - Teemme selvityksen perustietotekniikkapalveluiden siirtämisestä seudulliseen palveluyhtiöön - Selvitämme ruokapalveluiden seudullista organisointia 	<p>Etenemisaste: 4</p> <p>Selite: Sote-uudistusta valmistellaan Keski-Uudenmaan kuntien yhteistyönä.</p> <p>Kellokosken koulu yhteistyön osalta kouluun on perustettu lukuvuodeksi 2016-17 yksi ylimääräinen opetusryhmä mäntsäläläisiä oppilaita varten. Lisäksi Kellokoskella varhaiskasvatus- ja nuorisopalveluiden yhteistyömuotoja kehitetään Mäntsälän kanssa. Sipoon kehitysvammaisten opetus järjestetään Mikkolan koulussa sopimuksen perusteella vuodesta 2016-17 alkaen. Hyvinkään kanssa on neuvoteltu koulu yhteistyön käynnistämisestä.</p> <p>Uimahallin maksujärjestelmän ja kirjaston tietojärjestelmän yhteishankintaa on selvitetty/tehty yhteistyössä lähikuntien kanssa.</p> <p>Suomi 100-juhlavuosi on lisännyt merkittävästi yhteistyötä Tuusulan ja Järvenpään kulttuuripalveluiden välillä.</p> <p>Tuusulanjärven matkailu ry:lle on palkattu toiminnanjohtaja ja toimintaa on tehostettu paitsi Järvenpään kaupungin kanssa, niin myös sidosryhmiin (esim. VisitFinland). Yhteinen, alueellinen matkailun verkkokauppa avautuu syksyyn 2016 mennessä.</p> <p>Tuusulanjärven mobiiliikkumisapplikaatio on valmis ja sen markkinointi on meneillään. Applikaation sisältöä jatkokehitetään. Applikaation käytöstä saadaan tilastoja syksyllä 2016, jolloin voidaan arvioida toimivuutta ja kehittämispotentiaalia.</p> <p>Järjestetään syksyllä 2016 yhdessä Järvenpään kaupungin kanssa matkailupalvelun kilpailuttaminen vuosille 2017-2018, alustavasti sovittu tavoitteista ja toimintatavoista. Kilpailutus menee ennakoilmoitukseen elo-syyskuussa 2016.</p>

			<p>Tuusulan ja Keravan yhteisen paloaseman rakentaminen etenee suunnitellusti. Rakennus valmistuu keväällä 2017.</p> <p>Selvitystyö perustietotekniikkapalveluiden siirtämisestä seudulliseen palveluyhtiöön on jatkunut.</p> <p>Ruokapalveluiden seudullista järjestämistä on selvitelty Keravan ja Järvenpään kanssa.</p>
STRATEGINEN PÄÄMÄÄRÄ	VUOSITAVOITE 2016	TOIMENPIDE JA TOTEUTUSOHJELMA 2016	ARVIO TOTEUTUKSEN ETENEMISESTÄ ENSIMMÄISEN JA TOISEN VUOSIKOLMANNEKSEN AIKANA:
 <p>Talouttamme hoidetaan niin, että talous on kestäväällä pohjalla. Verotustaso ja velkaantuminen ovat hallitusti suunniteltuja.</p>	3. Jatkamme palveluverkon uudistamista	3.1 Teemme palveluverkon pitkän aikavälin linjaukset <ul style="list-style-type: none"> - Siirrämme Tuuskodon palvelutoiminnan Riihikallioon uusiin ja ajanmukaisiin tiloihin - Uudistamme ja rakennamme modernit päiväkodit Jokelaan ja Kellokosken Roinilanpeltoon - Laajennamme Paijalan koulun ja Kellokosken yhtenäiskoulun sekä saneeraamme Hyökkälän koulun - Teemme palveluverkon pitkän aikavälin linjaukset 	<p>Etenemisaste: 3</p> <p>Selite: Jokelan ja Kellokosken päiväkotihankkeet ovat edenneet suunnitellusti. Notkopiiston päiväkotit otettiin käyttöön 1.8.2016 alkaen. Roinilanpellon päiväkotit otetaan käyttöön 14.11.2016.</p> <p>Paijalan koulun investointi on valmistunut ja käyttöön otettu 05/2016 alkaen.</p> <p>Kellokosken koulun suunnittelu on valmistunut, urakkatarjoukset ovat saapuneet ja rakentaminen alkaa lokakuussa 2016.</p> <p>Hyökkälän alakoulun peruskorjaus on alkanut ja valmistuu keväällä 2017.</p> <p>Tuuskodon siirtoa Riihikallioon valmistellaan yhdessä asiakkaiden, omaisten ja henkilöstön kanssa.</p> <p>Palveluverkon pohjatietoja kerätään palveluverkon pitkän aikavälin linjausten mahdollistamiseksi.</p>
	4. Tehostamme toimintatapoja digitalisaation avulla	4.1 Luomme tuottavuutta digitalisaation keinoin <ul style="list-style-type: none"> - Vaihdamme vanhentuneen kirjastojärjestelmän kilpailuttamalla yhdessä Kirkes-kirjastojen kanssa - Otamme käyttöön sähköisen asioinnin kuntatasoisen alustaratkaisun ja muodostamme sähköisen asioinnin kuntatason tiekartan - Käynnistämme sähköisen arkistoinnin ja asianhallinnan kuntatason ratkaisun valmistelun. Ratkaisu projektoidaan 6/2016 mennessä - Määrittelemme ja otamme käyttöön keskeiset kokonaisarkkitehtuuriperiaatteet, jotka ohjaavat kunnan ICT-kehittämistä 	<p>Etenemisaste: 3</p> <p>Selite: Varsinaista rakennusvalvonnan nykyisen arkiston digitointia ei ole aloitettu, mutta valmistelevia töitä on tehty. Digitointi aloitetaan vuoden 2016 loppupuolella, kuten oli suunniteltukin. Tähän hyväksytyt investointimääräraha on anottu muutettavaksi käyttötalouteen.</p>

	<p>- Käymme läpi kunnan laiteinfrastruktuurin ja tuemme työskentelyä mobiiliratkaisuilla ja etätyömahdollisuuksilla</p>	<p>Tuusula on mukana Lupapistearkiston pilotoinnissa. Pilotointi kestää 30.9.2016 saakka. Pilotoinnin yhteydessä tullaan anomaan pysyvää sähköistä säilytyslupaa arkistolaitokselta.</p> <p>Tilakeskus vie rakennusdokumentaatiot digitaaliseen arkistoon - otamme sähköiset huoltokirjat käyttöön ja koulutamme kiinteistöhoitajat ja siivoojat hyödyntämään mobiiliin työn hyötyjä (tabletit käyttöön). Otamme käyttöön laserskannuksen ja pistepilvimittauksen kiinteistöjen dokumentoinnissa ja suunnitteluun 3D mallinnuksena. Vuoden 2016 aikana asiaan perehdytään ja hankitaan esitelyt yhdessä kaavoituksen kanssa.</p> <p>Kuuma DIGI-hankkeessa on selvitetty samanlaisen kuntatasoisen asiointialustan käyttöönottoa KUUMA-kunnissa. Tämä mahdollistaisi yhteisten sähköisen asioinnin ratkaisujen hyödyntämisen. Neuvotteluja on käyty Kuuma-yhteistyössä Tieran kanssa. Tuusulassa tehdään päätökset sähköisen asioinnin edistämisen ratkaisusta syksyn kuluessa.</p> <p>Sähköisen arkistoinnin ja asianhallinnan esiselvityksessä todettiin, että kiireellisintä on uudistaa asianhallinnan ratkaisu. Asianhallinnan ratkaisun vaatima lisämääräraha haettiin 1. osavuosisikatsauksen yhteydessä ja projekti alkaa syksyn kuluessa.</p> <p>Kokonaisarkkitehtuuriperiaatteet määriteltiin ja otettiin käyttöön Tuike-projektimallin yhteydessä.</p> <p>Sähköposti siirrettiin Microsoftin O365-pilvipalveluun. Pilvipalveluiden laajempi hyödyntäminen parantaa etätyömahdollisuuksia.</p> <p>Kirjastojärjestelmän kilpailuttaminen on edennyt yhteistyössä lähikuntien kanssa. Uuden asiakastietojärjestelmän käyttöönotto tapahtuu syksyllä 2016.</p> <p>Kuntatason sähköinen asiointialusta on varhaiskasvatuspalveluiden käytössä.</p>
<p>5. Vahvistamme taloutta tuottavuushankkeilla</p>	<p>5.1 Toteutamme nimettyjä tuottavuushankkeita</p>	<p>Etenemisaste: 3</p> <p>Selite:</p>

			<p>Palvelurakenteen keventämiseen ja kotona asumiseen tukemiseen liittyviä toimenpiteitä on jatkettu suunnitellusti</p> <p>Talous- ja henkilöstöhallinnon kehittämisprojektien osalta on kuvattu uudet tavoiteprosessit sekä tehty alustava suunnitelma ostolaskujen käsittelyn ja yleislaskutuksen uudelleen järjestämisestä. Käyttöönoton valmistelu jatkuu.</p> <p>ICT- ja sähköisen asioinnin hankkeita on edistetty tehtyjen suunnitelmien mukaisesti.</p> <p>Sähköisen huoltokirjan käyttöönotto ei ole toteutunut resurssipulan vuoksi (kiinteistönhoidosta puuttuu esimies).</p> <p>Edistämme kunnan rakennusten energiatehokkuushankkeita KETS-sopimuksen mukaisesti: Toimenpiteet suoritetaan asetetun aikataulun mukaisesti. Katselmuksia on tehty 51 kpl.</p>
		<p>5.2 Parannemme tuottavuutta hankintoja tehostamalla -Vahvistamme kunnan hankintatoimintaa ja -osaamista -Määritämme ja otamme käyttöön uusi yhtenäinen hankintojen toimintamalli -Otamme käyttöön sähköisen hankinta- ja kilpailutusjärjestelmän</p>	<p>Etenemisaste: 3</p> <p>Selite: Uuden hankintasuunnittelijan johdolla on laadittu hankinnan kehittämissuunnitelma ja toimintatapoja uudistetaan.</p> <p>Sähköistä hankintajärjestelmää on käytetty ostopalvelupäivähoidon hankinnassa. Lisäksi on selvitetty mahdollisuutta käyttää hankintajärjestelmää puitesopimusten perusteella tehtävissä minikilpailutuksissa.</p>
		<p>5.3 Uudistamme ja vakiinnutamme riskienhallinnan toimintatapoja -Vakiinnutamme riskienhallinnan uuden toimintamallin ja juurrutamme sitä toimialatasolta tulosalueille</p>	<p>Etenemisaste: 3</p> <p>Selite: Riskienhallinnan uutta toimintamallia viedään eteenpäin perehdyttämällä lautakunnat riskienhallintaan. Ensimmäisellä vuosikolmanneksella järjestettiin sosiaali- ja terveyslautakunnan perehdytys. Toiselle vuosikolmannekselle suunnitellut perehdytykset siirtyivät syksylle.</p>
STRATEGINEN PÄÄMÄÄRÄ	VUOSITAVOITE 2016	TOIMENPIDE JA TOTEUTUSOHJELMA 2016	ARVIO TOTEUTUKSEN ETENEMISESTÄ ENSIMMÄISEN JA TOISEN VUOSIKOLMANNEKSEN AIKANA:

MAANKÄYTTÖ

Uudisrakentamisen painopiste on keskuksissa ja taajamissa. Tämä luo edellytykset joukkoliikenteelle ja monipuolisemmille palveluille.

ASUMINEN

Vastaamme erilaisen ja eri-ikäisten väestöryhmien asuminen tarpeisiin. Edistämme monimuotoista asumista viihtyisässä kulttuuriympäristössä.

6. Panostamme houkuttelevan tonttivarannon tuottamiseen ja tonttien myyntiin

6.1 Edistämme tärkeimpiä kaavoituksen kärkihankkeita kaavoituksen työohjelman mukaisesti

Hyväksymme mm. seuraavat kaavat:

Yleis- ja osayleiskaavoista:

- Yleiskaava 2040

Pientaloalueiden kaavoista:

- Rykmentinpuiston Puustellinmetsän asemakaava
- Häriskiven asemakaava
- Jokelan kartano I -asemakaavamuutos

Keskustojen kehittämisen kaavoista:

- Rykmentinpuisto I
- Suutarintien kaavamuutos
- Kellokosken keskustan asemakaavamuutos
- Kauppatie II –asemakaavamuutos

Etenemisaste: 3

Selite:

Kaavoituksen työohjelma hyväksyttiin kuntakehityslautakunnassa 13.1.2016.

Sulan osayleiskaava ja Högberginmäen asemakaava tulivat voimaan 27.1.2016.

Yleiskaava 2040 -ehdotusta on valmisteltu mm. tarkentamalla laskelmia asumisen laajenemisaalueista talotyypeittäin.

Tuomala II -osayleiskaavan valmistelu on jäänyt odottamaan Järvenpään kaupungin kanssa käytävien neuvotteluiden tulosta liikerakentamismahdollisuudesta.

Ruotsinkylä-Myllykylä II -osayleiskaava kuulutettiin lainvoimaiseksi 17.8.2016.

Ristikydön yleissuunnitelmatyö on käynnistymässä ja siitä on pidetty Järvenpään kanssa aloituspalaveri.

Suutarintien kaavaluonnokset asetettiin nähtäville ja tontinluovutukseen tähtäävä kilpailutus käynnistettiin.

Puustellinmetsän asemakaava on hyväksytty ja saanut lainvoiman.

Aropellon asemakaava-alueen maankäyttösopimus on valtuustossa hyväksytty ja allekirjoitettu.

Lahelanpelto II:n ehdotus on valmisteltu ja käsitelty lautakunnassa, jonka jälkeen on neuvoteltu ja solmittu yhtä lukuun ottamatta maankäyttösopimukset.

Kartano I:n ehdotus on ollut nähtävillä ja maankäyttösopimukset (2 kpl) on hyväksytty.

Kaavoituksen käynnistämissopimuksia on allekirjoitettu Kievarintien asemakaava-alueella 4 kpl ja Jätinpuiston kaava-alueella Riihikalliossa 2 kpl.

Sulan työpaikka-alueen teknisiä reunaehtoja on selvitetty.

			<p>Rykmentinpuisto I -asemakaavaehdotus on valmisteltu, mutta se ei vielä edennyt käsittelyyn.</p> <p>Kellokosken keskustan asemakaavan osalta on edetty päivittäistavaraketjujen kanssa käytyjen neuvottelujen osalta.</p> <p>Hyrylän yleissuunnitelman valmistelu jatkuu, mutta suunnitelmien yhteensovittamiseksi on odotettu YIT:n suunnitteluvarauksen myötä syntyvää suunnitelmaa ja Suutarintien kilpailutuksen töitä.</p>
		<p>6.2 Edistämme Hyrylän keskustan kehittämistä ja Rykmentinpuiston asuntomessujen toteutusta</p> <ul style="list-style-type: none"> - Projektoimme Rykmentinpuiston, Focus-alueen ja Hyrylän keskustan hankkeet - Varmistamme Rykmentinpuiston toteutuksen hakemalla erilaisia toteutustapoja - Solmimme sitovan sopimuksen liikekeskuksen toteuttamiseksi - HYPA-keskuksen ensimmäinen vaihe on valmis toteutukseen - Rykmentinpuiston kunnallistekniikan suunnittelu käynnistyy 	<p><u>Etenemisaste: 3</u></p> <p>Selite: Puustellinmetsän asemakaava on hyväksytty valtuustossa toukokuussa ja se on saanut lainvoiman. Kaava sisältää rakennettavaa kerrosalaa 122.900 k-m².</p> <p>Rykmentinpuiston keskuksen kaava odottaa nähtävilläolokäsittelyä.</p> <p>Infrasuunnittelu on edennyt ja infran projektipäällikkö aloitti työnsä elokuun alussa. Hänelle siirretään vastuuta infran suunnittelusta sekä rakentamisen asiantuntijatehtävistä Rykmentinpuistossa. Suunnittelussa huomioidaan koko Rykmentinpuiston alueen kehittyminen ja vaiheistaminen, sekä asuntomessujen kehitysideoita.</p> <p>Puustellinmetsän kunnallistekniikan yleissuunnitelma on valmis, katusuunnitelmat tulevat nähtäville syyskuussa ja suunnittelua jatketaan välittömästi rakentamissuunnittelulla. Kulloontien maantielain mukainen tiesuunnitelma on lähes valmis ja suunnittelua jatketaan välittömästi rakentamissuunnittelulla. Puustellinmetsän esirakentamisen rakentamisen urakkatarjouspyyntöasiakirjoja valmistellaan. Puuston hakkuu rakennettavilla alueilla on aloitettu.</p> <p>Asuntomessujen puitesopimus sekä yhteistoimintasopimusluonnos on hyväksytty ja allekirjoitettu 16.3.2016. Asuntomessujen henkilöstön rekrytointi on aloitettu.</p>

Monion sijoittumispaikka on nyt päätetty ja Rykmentinpuisto I:n asemakaavoittaminen ja liikekeskuksen kehittäminen voi jatkua.

Ostamme vuoden 2016 aikana IT-museon alueen rakennuksineen ja Sikokallion alueen Senaatti-kiinteistöiltä. Lisäksi ostamme Kruunuasunnoilta Monion tarvitsemat alueet. Senaatin kanssa on sovittu, että IT-museosta valmistellaan esisopimus vuoden 2016 aikana ja lopullinen kauppa tullaan solmimaan 2017 - 2018. Sikokallion alue ostetaan vielä tänä vuonna.

Rykmentinpuisto 2020 -nollaenergiahanke on käynnistetty yhdessä ARA:n, Osuuskunta Suomen Asuntomessujen, Keravan Energian ja VTT:n kanssa. Hankkeen suojelijana toimii ympäristöministeri. Aurinkoaidan suunnittelua jatketaan yhteistyössä alan yritysten sekä TEKES:n ja TEM:n kanssa.

Focuksen osalta neuvotteluja käydään kahden maanomistajan kanssa. Focuksen maankäyttöasiantuntija on valittu. Neuvottelut jatkuvat edelleen ja johtanevat syksyn 2016 aikana esitykseen joko vaihdosta tai kaupasta hallitukselle ja edelleen valtuustolle. Tämä luo uskoaksemme pohjan jatkoakaupoille, mutta ellei niistä päästä sopimukseen tulee harkita maan lunastamista. Focus -alueella on runsaasti kysyntää. Maankäyttöasiantuntija on aloittanut 1.8.2016, mutta tekee tällä hetkellä pääosin Rykmentinpuiston töitä Focus-valituksista johtuen.

Hyrylän keskustan yleissuunnitelman laatiminen on aloitettu. Suutarintien asemakaava-alue, Hyrylän keskusta ml. YIT:n suunnitteluavausalue ja Rykmentinpuiston liikekeskus- ja kampusalueet tulee sovittaa suunnittelussa yhteen. Kunnantalon ympäristön kehittäminen ja kohentaminen. Säie-aideteos Hyrylän keskustorilla. Säie-aideteos torilla on valmistunut. Kaikkia em. hankkeita pyritään viemään eteenpäin, mutta näkemyseroja kehittämisen suuntaviivoista kunnassa esiintyy, mikä hidastaa asioiden käsittelyä. Pysäköintiratkaisun suuntaviivat ja autopaikkojen lukumäärä on pääosin selvitetty, mutta sijoitusta ei ole päätetty. Syntyy sekä maanalaista että p-talo paikoitusta ja keskustaa rajataan kävelykeskustaksi, jossa kuitenkin huolto liikenne on sallittu. Neuvottelut lähikiinteistöjen

	<p>omistajien kanssa aloitettiin huhtikuussa 2016. Neuvottelut jatkuvat ja rakennusten pysäköintien yhdistämistä tutkitaan.</p> <p>Pyrimme lisäämään maanhankintaa Hyrylän keskustassa: neuvotteluja käydään kolmen maanomistajan kanssa ja neljän Hyrylän Ostoskeskus Oy:n osakkeenomistajan kanssa. Maanhankintaneuvottelut ovat kesken, mutta Hyrylän ostoskeskuksen kunnalta puuttuvat huoneistot on saatu ostettua ja kunta siten omistaa po. yhtiön sataprosenttisesti.</p>
<p>6.3 Toteutamme aktiivisen markkinointikampanjan ja etsimme uusia toteutustapoja tonttien myyntiin</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lahelanpelto II - Anttilanranta I 	<p><u>Etenemisaste: 3</u></p> <p>Selite: Seurantajaksolla on järjestetty omakotitonttimarkkinointia seuraavissa tapahtumissa: Laskiaistapahtuma 7.2., Tuusulanjärven ystävänpäivä 14.2., PopUp Tuusula 16.4., Klaavolantien kyläjuhla 17.7., Jokelan antiikkimarkkinat 23.7. ja Tuusulan Taiteiden yössä 12.8. Aktiivista bannerimarkkinointia on ollut myös oikotie.fi- ja etuovi.com-sivustoilla sekä kunnan facebook sivustolla.</p> <p>Omakotitontteja (AO) on myyty yhteensä 6 kpl ja yksi vuokratontti on lunastettu omaksi. Omakotitontteja on vuokrattu 3 kpl. Lisäksi on myyty kaksi asuinpientalotonttia (AP) sekä kahden AP-tontin myynnistä allekirjoitettu esisopimukset. Seurantajaksolla on myyty myös realisointilistalla ollut Leppärannan rantakiinteistö.</p> <p>Tontinmyyntitavoitteeseen pääseminen kuluvana vuonna on hyvin epävarmaa. Voimakkaasta markkinoinnista huolimatta pientalojen tontinmyynti ei ole sujunut toivotulla tavalla. Myös isojen kerrostalotonttien sekä yritystonttien, joiden myyntiä tavoiteltiin tälle vuodelle, näyttävät siirtyvän eteenpäin.</p> <p>Yritys- ja omakotitontteja on pyritty markkinoimaan oikealle kohderyhmälle, on mm. toteutettu markkinointikampanjat Oikotiellä ja Etuovessa, markkinointitiimi oli mukana mm. Taiteiden yössä ja Jokelan antiikkimessuilla. Yhteydenottoja yritystontteihin liittyen on tullut yli 50.</p>

			Markkinointitiimi on perustettu ja markkinointisuunnitelma tehtynä. Markkinointimenetelmiä kehitetään mm. videotuotantoa ja sosiaalista mediaa silmälläpitäen.
		6.4 Huomioimme erityisryhmien asumisen tarpeet kaavoituksessa - Huomioimme erityisryhmien asumisen tarpeet sekä kaavallisesti että toteutushankkeiden muodossa	Etenemisaste: 3 Selite: Kaavahankkeiden sisällöstä käydään keskusteluja soten kanssa varmistaen riittävän erityisryhmien asuintonttivarannon syntymisen, mm. Lahelanpelto II:n kaavaan soveltuvia tontteja ehdotetaan sisällytettäväksi. Lisäksi Puustellinmetsän kaava sisältää mahdollisuuden toteuttaa erityisryhmien asumista. Kunnallistekniikan suunnitteluohje on päivitetty esteettömyystavoitteiden osalta. Ohjetta on sovellettu Puustellinmetsän alueen suunnittelussa.
		6.5 Selvitämme Tuusulanjärven kansallisen kaupunkipuistohankkeen käynnistämistä	Etenemisaste: 2 Selite: Esiselvitystä on valmisteltu yhteistyössä Järvenpään kaupungin kanssa.
STRATEGINEN PÄÄMÄÄRÄ	VUOSITAVOITE 2016	TOIMENPIDE JA TOTEUTUSOHJELMA 2016	ARVIO TOTEUTUKSEN ETENEMISESTÄ ENSIMMÄISEN JA TOISEN VUOSIKOLMANNEKSEN AIKANA:
	7. Kasvatamme kunnan vetovoimaa ja vahvistamme elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä	7.1 Panostamme Tuusulan kunnan vetovoiman ja brändin rakentamiseen -Tiivistämme kunnan ja kunnassa toimivien yritysten yhteistyötä eri keinoin -Hyödynnämme kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden kehittämissuunnitelmaa vetovoiman kasvattamiseksi	Etenemisaste: 3 Selite: Kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden kehittämissuunnitelmaa ja etenemistä on esitelty ohjausryhmälle sekä kunnanhallitukselle. Ohjelman perusteella on käynnistetty 3 projektia. Tarkoituksena on käynnistää useampia toisiinsa kytkeytyviä projekteja ohjelman edetessä. Yrittävien vierailuja tehdään säännöllisesti alueen yrityksiin elinkeinotiimin toimesta. Myös yrittäjäjärjestöjen ja kunnan välinen vuoropuhelu on tiivistynyt eli käymme mm. yrittäjien tilaisuuksissa säännöllisesti. Yrityksiä lähestytään myös viestinnän keinoin sekä yrityskyselyin. Elinkeinopalvelut viestii mm. omilla some-kanavillaan. Tuusulan uudistettu verkkosivusto julkaistiin elokuussa. Sivusto muutettiin responsiiviseksi, jotta se olisi

<p>Tarjoamme kilpailukykyisen toiminta-ympäristön kunnassa toimiville ja kuntaan sijoittuville yrityksille.</p>			<p>käytettävämpi eri päätelaitteilla. Samalla sivuston hakua ja kieliversioita parannettiin. Verkkosivusto ja sosiaalinen media linkitettiin vahvemmin toisiinsa. Lisäksi sivusto rakennettiin mahdollisimman esteettömäksi, jotta se olisi saavutettava eri käyttäjäryhmille.</p>
		<p>7.2 Edistämme tärkeimpiä kaavoituksen kärkihankkeita ja kunnan elinkeinoelämää hyväksymällä FOCUS-liikekeskuksen ja Sulan työpaikka-alueen asemakaavat - Valmistelemme Kehä IV ja Focus-alueen toteuttamismallit.</p>	<p>Etenemisaste: 3</p> <p>Selite: kts. kohta 6.2</p>
		<p>7.3 Kaavoitamme soveltuvia tontteja yksityisille palvelutuotannolle tukemaan kunnan toimintoja</p>	<p>Etenemisaste: 2</p> <p>Selite: Yksityiselle päivähoitopalveluille on etsitty soveltuvia tontteja. Eteläisestä Tuusulasta soveltuvia tontteja ei ole niillä alueilla, joissa päivähoitotarpeessa on kasvua.</p> <p>Lahelanpelto II-kaavaehdotus ja Puustellinmetsän asemakaava valmisteltiin siten, että se sisältää mahdollisuuden erityisryhmien asuinrakentamiselle. Puustellinmetsän asemakaava sisältää lisäksi lähipalvelurakentamista sallivan korttelialueen esim. päiväkodin käyttöön.</p> <p>kts. kohta 6.2.</p>
		<p>7.4 Kehitämme Kellokosken sairaala-aluetta yhteistyössä HUSin kanssa</p>	<p>Etenemisaste: 1</p> <p>Selite: Alkuvuoden aikana neuvotteluja ei käyty alueen kehittämisestä.</p>
<p>STRATEGINEN PÄÄMÄÄRÄ</p>	<p>VUOSITAVOITE 2016</p>	<p>TOIMENPIDE JA TOTEUTUSOHJELMA 2016</p>	<p>ARVIO TOTEUTUKSEN ETENEMISESTÄ ENSIMMÄISEN JA TOISEN VUOSIKOLMANNEKSEN AIKANA:</p>
 <p>Liikennejärjestelmää kehitetään aktiivisesti</p>	<p>8. Varmistamme joukkoliikenteen jatkuvuuden ja turvaamme palvelutason</p>	<p>8.1 Päätämme tavoitteellisesta liikenneverkosta yleiskaavaa laadittaessa vuoden 2016 aikana</p>	<p>Etenemisaste: 3</p> <p>Selite: Yleiskaavaehdotusta valmisteltaessa on liikenneverkon tarvittavia ratkaisuja suunniteltu. Yleiskaavan ja sen myötä liikenneverkon hyväksymiskäsittely siirtyy vuodelle 2017. Kaavaehdotuksen myötä jo vuonna 2016 liikenneverkon ratkaisut saadaan linjattua.</p>

<p>seudullisena kokonaisuutena. Erityistä huomiota kiinnitetään matkustamisen sujuvuuteen.</p>			
	<p>8.2 Selvitämme joukkoliikenteen toteutustavan ja linjaamme liittymisvalmiudet HSL:ään</p>	<p><u>Etenemisaste: 3</u></p> <p>Selite: Keski-Uudenmaan kuntien ja Uudenmaan ELY-keskuksen joukkoliikenteen palvelutasomäärittelytyö on käynnissä ja valmistuu syksyllä.</p> <p>Laadittu, toistaiseksi HSL-jäsenyyden kustannuksiin keskitetty selvitysmateriaali on käsitelty teknisessä lautakunnassa (22.3.), kuntakehityslautakunnassa (6.4.) ja kunnanhallituksessa (16.5.). Liittymisneuvottelu HSL:een on aloitettu selvitystöineen.</p>	
	<p>8.3 Linjaamme Tuusulan kunnan pysäköintipolitiikan - Selvitämme julkisen pysäköinnin tarpeen Hyrylässä - Kuntakeskuksissa tuetaan joukkoliikennettä varmistamalla liityntäpysäköinnin tarjonta ja toimivuus</p>	<p><u>Etenemisaste: 3</u></p> <p>Selite: Pysäköintipolitiikan valmistelu on aloitettu yhteistyöllä Trafixin kanssa ja tavoiteaikataulun mukaan työ valmistuu vuoden 2016 aikana, mutta käsittely saattaa jäädä vasta vuoden 2017 alkuun. Hyrylän keskustan yleissuunnittelun yhteydessä on tutkittu pysäköintilaitosten sijaintivaihtoehtoja.</p>	
	<p>8.4 Panostamme liikenneratkaisussa kevyen liikenteen turvallisuuteen</p>	<p><u>Etenemisaste: 3</u></p> <p>Selite: Ajanjaksolla I-VIII/2016 valmistuneiden kevytväyläsuunnitelmien yhteispituus on 1880 m. Kevyen liikenteen turvallisuuteen kohdistuvista erillishankkeista on neljä kohdetta rakennettu ja kaksi pyritään saamaan rakenteille vielä vuoden 2016 aikana. Suunnittelutyön alla tai valmiita suunnitelmia on seitsemästä kohteesta.</p>	
	<p>8.5 Yhdistämme kunnan henkilökuljetukset</p>	<p><u>Etenemisaste: 2</u></p> <p>Selite: Purolan ja Nuppulinnan alueen junaliikennettä korvaavan bussiliikenteen syyskauden 2016 liikennöintihankinta on</p>	

			<p>tehty. Linja 65 on aloittanut liikennöinnin syyslukukauden alussa. Kellokosken kouluihin liittyviä, taajaman länsipuolisen alueen koulumatkatarpeita on otettu toteutuksessa huomioon siltä osin kun ne jäävät muun alueen joukkoliikennepalvelun ulkopuolelle. Erillisten koulukyytien järjestämisen tarvetta on vähennetty.</p> <p>Kasvatus- ja sivistystoimen henkilökuljetukset on keskitetty.</p> <p>Soten henkilökuljetustarpeiden tarkastelua ja ajankoh- taista kuljetushankintaa tehdään yhteistyössä teknisen toimen ja kasvatus- ja sivistystoimen asiantuntijoiden kanssa.</p>
		8.6 Selvitämme mobiiliverkossa toimivan joukkoliikenteen seurantajärjestelmän hankintaa	Etenemisaste: 1 Selite: Resurssipulan vuoksi hanketta ei ole voitu edistää.
		8.7 Varaudumme kehittämään erilaisia liikkumisen muotoja ja järjestelmiä osana digi- talisaatiota	Etenemisaste: 1 Selite: On käyty keskusteluja saadusta tarjouksesta avata rajapin- toja järjestelmien kehittämiseksi ja yhteensovittamiseksi.
STRATEGINEN PÄÄMÄÄRÄ	VUOSITAVOITE 2016	TOIMENPIDE JA TOTEUTUSOHJELMA 2016	ARVIO TOTEUTUKSEN ETENEMISESTÄ ENSIMMÄISEN JA TOISEN VUOSIKOLMANNEKSEN AIKANA:
 <p>HENKILÖSTÖ JA UUDISTUMINEN</p> <p>Varmistamalla oi- kein mitoitettun, hyvinvoivan ja osaavan henkilös- töresurssin, vahvist amme kunnan hy- vää työnantajakuva.</p>	9. Tuemme uudistu- mista ja varmistamme hyö- dyt palvelujen ja toimintojen organi- soinnin muutoksista	9.1 Kehitämme osaamisen johtamista ja ennakointia - Toteutamme kuntastrategiaa ja johtamisen periaatteita toteuttavan esimieskoulutuk- sen - Varmistamme tavoitteiden toteutumiseen tarvittavan osaamisen koulutus- ja kehitty- missuunnitelmien avulla - Varmistamme osaamisen digitalisoinnin mahdollisuuksien hyödyntämisessä - Luomme toimintamallin esimiesten ja organisaation tueksi muutostilanteissa - Luomme käytännöt sisäisen osaamisen jakamiseen (esim. muutosagentit, mentorointi ja työyhteisöjen hyvät käytännöt) - Vahvistamme henkilöstön osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksia	Etenemisaste: 3 Selite: Esimieskoulutus on käynnistynyt maaliskuussa 2016 ja kaksi ryhmää on koulutettu, koulutus jatkuu tiiviinä syksyn 2016 niin, että koko esimieskunta on käynyt koulutuksen vuoden 2017 alkupuolella. Kuntatason koulutus- ja kehittämissuunnitelmaa on toteutettu suunnitellusti. Muutostilanteita on tuettu yhteisillä toimintamalleilla. Henkilöstön osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksia edis- täviä käytäntöjä kehitetään kuntatasoisella projektilla. Koulutus- ja kehityssuunnitelmat laaditaan tulosalue- ja tulosyksikkökohtaisesti tarpeen mukaan.
		9.2 Vahvistamme kunnan työnantajakuva varmistamalla henkilökunnan työhyvin- voinnin - Toteutamme henkilöstökyselyn 2015 toimenpidesuunnitelmaa - Uudistamme henkilöstön palkkaus- ja palkitsemisjärjestelmää	Etenemisaste: 3

	<p>- Uudistamme työhyvinvointisuunnitelman</p>	<p>Selite: Kehittämistoimenpiteet on sovittu yksiköittäin. Työpaikka- kokouksissa seurataan toimenpiteiden toteutumista. Keskeisiä kehittämiskohteita olivat mm. työn organisointi, työssä jaksaminen ja osaamisen kehittäminen.</p> <p>Henkilöstökyselyn 2015 toimenpidesuunnitelmaa on to- teutettu. Palkkaus- ja palkitsemisjärjestelmän uudistamisen linjaukset on määritelty ja uudistamispro- jekti on aikataulutettu niin, että kannustavan palkitsemisen toimintamallit valmistuvat 30.10.2016 men- nessä. Teknisten sopimuksen TVA-työ käynnistyy loppuvuoden aikana.</p> <p>Työhyvinvointisuunnitelmaa on tarkennettu ja työ jatkuu.</p>
--	--	---

STRATEGINEN PÄÄMÄÄRÄ	VUOSITAVOITE 2016	TOIMENPIDE JA TOTEUTUSOHJELMA 2016	ARVIO TOTEUTUKSEN ETENEMISESTÄ ENSIMMÄISEN JA TOISEN VUOSIKOLMANNEKSEN AIKANA:
 <p>Johtamisella luomme hyvät työnteon toimintaedellytykset ja tuemme kunnan palvelutehtävän toteuttamista.</p>	<p>10. Otamme käyttöön johtamisjärjestelmätössä määritellyt työvälineet</p>	<p>10.1 Viemme käytäntöön poliittisen johtamisjärjestelmän uudistukset -Toteutamme ja yhteensovitamme poliittisen ja operatiivisen johtamisjärjestelmän - Otamme käyttöön luottamushenkilöiden ekstranetin sekä valtuuston kokousten stree- mauksen vuorovaikutuksen ja avoimuuden lisäämiseksi</p>	<p>Etenemisaste: 4</p> <p>Selite: Syksyllä 2015 operatiivisen johtamisjärjestelmän uudistamisen yhteydessä linjattuja poliittisen johtamisjärjestelmän muutoksia on viety käytäntöön.</p> <p>Joulukuussa 2015 käynnistettiin erillinen hanke poliittisen johtamisjärjestelmän uudistamiseksi, joka on jatkovalmistelussa. Valtuusto päätti jatkovalmistelun linjauksista kesäkuussa.</p> <p>Luottamushenkilöiden ekstranet-ratkaisun ja valtuuston kokousten striimauksen selvittelyä jatketaan.</p>
		<p>10.2 Toteutamme yhteisiä johtamisen periaatteita -Määrittelemme yhdessä miten johtamisen periaatteet tarkoittavat ja ilmenevät esimiestyössä ja työyhteisöissä sekä otamme ne käyttöön</p>	<p>Etenemisaste: 3</p> <p>Selite: Johtamisen periaatteet on kuntatasolla määritelty. Niiden käytäntöön vieminen on käynnistynyt vahvasti maaliskuussa 2016 ensimmäisillä ryhmillä aloitetussa ja koko esimieskunnan kattavassa esimiesvalmennuksessa vuosina 2016 ja osin vielä 2017.</p>
		<p>10.3 Teemme johtamisen tehostamisen, palveluiden joustavuuden ja asiakaslähtöisyyden edellyttämät delegoinnit ja toimintatapamuutokset</p>	<p>Etenemisaste: 3</p> <p>Selite: Johtamisen toimintatapamuutoksia on tehty ja jatketaan johtamisen periaatteiden käytäntöön viemisellä sekä käynnissä olevalla henkilöstöprosessien uudistamisella.</p>
		<p>10.4 Otamme käyttöön projekti- ja hankejohtamisen mallin - Otamme käyttöön syksyllä 2015 valmistellun mallin kaikessa kunnan kehittämistoiminnassa</p>	<p>Etenemisaste: 3</p> <p>Selite: Projektimallin käyttöönotto on edennyt suunnitelman mukaan. Ensimmäisenä on projektoitu laajat projektit.</p> <p>Kesään 2016 mennessä projektisalkkuun saatiin myös perusprojekteja. Projektipäällikkö- ja omistajavalmennuksia sekä projektiklinikoita on järjestetty tehdyn koulutus suunnitelman mukaisesti. Mallin jalkautus jatkuu.</p>
		<p>10.5. Otamme käyttöön sähköiset työn tekemisen alustat</p>	<p>Etenemisaste: 3</p> <p>Selite:</p>

		<p>Kunnassa on kevään aikana otettu käyttöön O365-työvälineet. Näin esimerkiksi dokumenttien jakaminen ja etätöiden tekeminen on entistä sujuvampaa. Välineiden hyödyntämisestä edellyttää lisäkoulutusta, sillä kaikki eivät vielä osaa hyödyntää työvälineitä täysimääräisesti.</p> <p>Käynnissä on myös sähköisten alustojen Trellon ja Podion pilottikäyttö nimetyissä projekteissa. Pilotoinnin jälkeen vedetään yhteen käyttökokemukset ja päätetään hyödynnetäänkö alustoja jatkossa.</p>
--	--	--

Vuositavoitteiden eteneminen kuntatasolla

Osavuositarkastus 2 / 2016

SISÄINEN VALVONTA JA RISKIENHALLINTA

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan avulla pyritään varmistamaan asetettujen tavoitteiden saavuttaminen. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat osa kunnan ja kuntakonsernin strategista ja operatiivista toiminnan ja talouden suunnittelua, päätöksentekoa, seuranta- ja arviointia. Käytännössä sisäinen valvonta ja riskienhallinta kytkeytyvät vuosittaiseen talousarvio-, toiminnan ja talouden seuranta- ja tilinpäätösprosessiin.

Sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevat päätökset

Tuusulan valtuusto hyväksyi 31.3.2014 sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet, joka sisältää periaatteet kunnanhallituksen velvollisuudesta ohjeistaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja toimeenpanosta, lauta- ja johtokuntien velvollisuudesta valvoa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanoa sekä johtavien viranhaltijoiden velvollisuudesta toimeenpanna sisäinen valvonta ja riskienhallinta vastuualueillaan.

Riskienhallinnan tavoitteet

Uusi sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehittämisen malli otettiin käyttöön loppuvuodesta 2014. Keskeisenä tavoitteena on ollut sulauttaa riskienhallinta yhä kiinteämmäksi osaksi kunnan toiminnan suunnittelua ja tavoitteiden asiantaa. Vuoden 2016 aikana vakiinnutamme riskienhallinnan uuden toimintamallin ja juurrutamme sitä toimialatasolta tulosalueille.

Sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta raportointi

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilaa ja tuloksellisuutta seurataan talousarviovuoden aikana osavuositarkastuksissa. Tilinpäätökseen sisältyvässä toimintakertomuksessa kunnanhallitus antaa arvion merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä, selonteon sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä sekä selonteon konsernivalvonnan järjestämisestä.

Kunnanhallituksen riskiarviot ja selonteot perustuvat kuntaorganisaation, toimielinten ja tytäryhteisöjen hallitusten toimintakertomuksissaan antamiin selontekoihin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, niissä havaittuihin puutteisiin ja toimenpiteisiin niiden korjaamiseksi. Selonteot perustuvat dokumentoituun arviointiaineistoon.

Kuntaa ja palveluita uhkaavat riskit

Osana sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan uudistettuja toimintatapoja on vuoden 2015 aikana kunta ja toimialatasolla sekä tytäryhtiöissä tunnistettu ja arvioitu kuntaan ja sen toimintaan liittyviä riskejä. Riskeille on määritelty hallintakeinot ja toimenpiteet, joilla pyritään ennaltaehkäisemään ja pienentämään riskin todennäköisyyttä ja seurausta.

Riskiympyrälle (ks. kuva seuraavalla sivulla) on kuvattu kuntatasolla merkittävimmät riskit kuntalaisten ja kunnan hyvinvoinnin edellytysten turvaamiseen. Kuntakonsernin riskit jaotellaan strategisiin, taloudellisiin, toiminnallisiin ja vahinkoriskeihin.

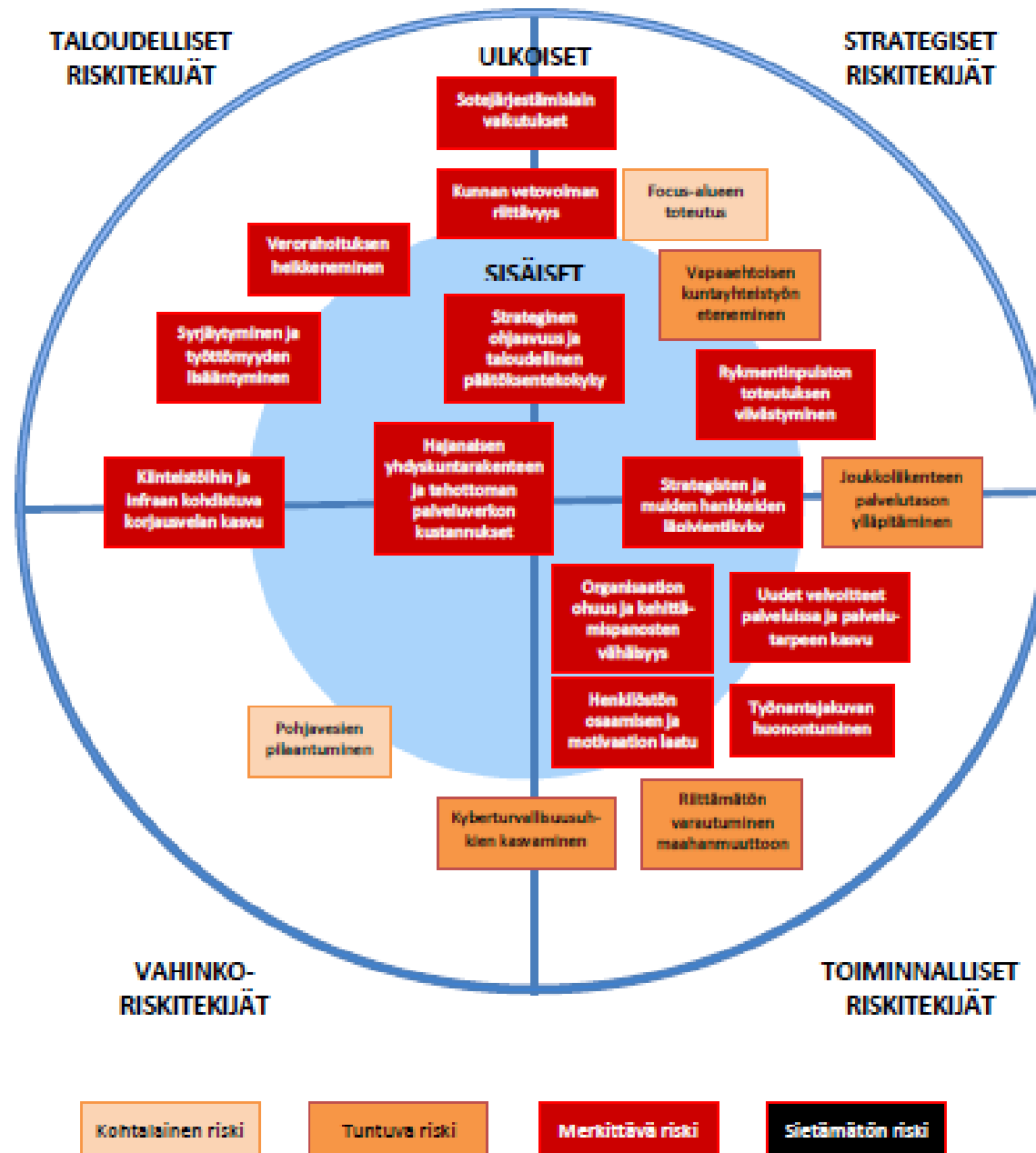
Strategiset riskit uhkaavat kunnan tavoitteiden ja strategian toteuttamista vaarantaen toiminnan edellytykset ja vision toteutumisen. Riskit liittyvät keskeisesti strategian toteuttamisen mahdollisuuksiin ja etenkin ulkoisen toimintaympäristön muutoksiin.

Taloudelliset riskit liittyvät sisäisiin tai ulkoisiin taloudellisiin tekijöihin, sijoituksiin, rahoitukseen sekä rahoitusmarkkinoihin.

Toiminnalliset riskit liittyvät palvelujen jatkuvuuteen ja riippuvuuksiin, henkilöstön toimintaan ja osaamiseen, organisaation sisäisiin prosesseihin sekä asiakasprosesseihin, palvelun epäonnistumiseen, tietojärjestelmiin, sopimuksiin sekä myös väärinkäyttöihin ja muuhun lainvastaiseen toimintaan.

Vahinkoriskit ovat usein seurausta odottamattomista ja äkillisistä, monesti vakuuttamiskelpoisista, tapahtumista joista voi seurata onnettomuus, rikkoontuminen tai vahingonkorvausvelvollisuus.

Riskien merkittävyyttä kuvataan neliportaisella asteikolla sietämättömästä riskistä, merkittävään, tuntuvaan ja kohtalaiseen riskiin.

Vuoden 2016 riskit ja riskienhallinnan arvio ensimmäisen ja toisen vuosikolmanneksen osalta

Tehtyjen riskiarviointien perusteella kunnan merkittävät riskit liittyvät *kunnan vetovoiman riittävyyteen, hajanaisen kuntarakenteen ja tehottoman palveluverkon kustannuksiin sekä Rykmentinpuiston toteutuksen viivästymiseen.*

Kunnan vetovoimasta nykyisten ja uusien asukkaiden sekä alueelle sijoittuvien yritysten näkökulmasta on huolehdittu. Kunnan vetovoiman osalta kaksi ensimmäistä vuosikolmannesta näyttävätkin edellisvuosia paremmalta muuttovoiton ja väestönkasvun osalta. Myös uusien yritysten määrä on kasvussa ja työttömyys laskussa verrattuna edelliseen vuoteen.

Hajanainen kuntarakenne ja laaja palveluverkko sekä *kiinteistöihin ja infraan kohdistuva kasvava korjausvelka* ovat keskeisiä toiminnan kustannuksia nostavia tekijöitä. Vanhenevat kiinteistöt ja ajanmukaisten toimitilojen puute voivat olla uhka tuottavalle työnteolle, kuntalaisten ja henkilöstön terveydelle sekä kunnan vetovoimalle ja imagolle. Kunnassa on käynnissä merkittäviä hankkeita kunnan kiinteistöjen kohentamiseksi ja *palveluverkon kustannusten ja kiinteistöjen korjausvelan* hallitsemiseksi. Investointimäärärahat ovat niukat ja käyttötalouden (infra ja kiinteistöt) määrärahat eivät riitä vuosikorjauksiin uudiskohteiden ollessa etusijalla.

Rykmentinpuiston toteutuksen viivästyminen on edelleen merkittävä riski, sillä kehitystyöhön osoitetut resurssit ovat niukat ja luottamushenkilöiden sitoutuminen tehtyihin päätöksiin on riittämätöntä. Myös yleinen taloustilanteen kehitys ja sitä kautta alueen mahdollisten toteuttajien löytäminen aiheuttavat riskin Rykmentinpuiston toteutuksen etenemiselle aikataulussa.

Kunnan taloudellisen toimintaympäristön riskit liittyvät etenkin tulo- ja *verorahoitukseen* sekä maakunta- ja sote-uudistukseen ja sen rahoitusratkaisuun. Suurin osa kunnan tulopohjasta perustuu verotuloihin. Esillä olleet rahoitusmallit kohtelevat Tuusulan kaltaisia kuntia epäedullisesti ja tasausjärjestelmät eivät välttämättä ole riittäviä. Myös verotettavan palkkasumman kehitys on hidastunut. Merkittävänä riskeinä nähdään kyky tuottaa palveluja tilanteessa, jossa resurssit heikkenevät (*verorahoituksen heikkeneminen, organisaation ohuus ja kehittämispäätösten vähäisyys*) ja palveluntarve samanaikaisesti pysyy ennallaan tai kasvaa (*uudet velvoitteet palveluissa ja palvelutarpeen kasvu, syrjäytymisen ja työttömyyden lisääntyminen, riittämätön varautuminen maahanmuuttoon*). *Palvelutarpeen kasvu* näyttää realisoituneen etenkin HUSin veloitusten näyttäessä kasvua ja vanhus- ja vammaispalveluiden ennakoitua nopeamman asiakasmäärän kasvun takia. Varhaiskasvatuksen ryhmäkokoja ei ole kuntatasoisen päätöksen perusteella nostettu. Palvelutarpeen osalta kasvua on odotettavissa yläkouluikäisten osalta, jota entisestään kasvattaa Mäntsälän kanssa tehty kuntayhteistyösopimus. Toisaalta mielenterveyskuntoutujien palveluasumisen tarvetta on voitu vähentää ja lisäpaikkojen tarvetta estää tuottamalla kunnan omana toimintana tukipalveluita asiakkaiden kotiin. Jälkihuoltoonujen palveluista 73 % on järjestetty kunnan omana toimintana ja kustannukset asiakasta kohti ovat vähentyneet. Myös kuntaan kohdistuvat velvoitteet ovat kasvussa. *Maahanmuuttoon* on kunnassa varauduttu kotouttamisohjelman päivityksellä ja maahanmuuttajien vastaanottoa valmistelevalle työryhmälle. Vastaanoton vaatima resursointi on korjaantumassa syksyllä, kun maahanmuuttokoordinaattori ja pakolaisohjaaja aloittavat työnsä.

Talouden heikkenemisen seurauksena toteutetut lomautukset ja irtisanomiset vuonna 2015 sekä hallitsemattomat muutosprosessit nähdään toiminnan uhkana (*strategian ohjaavuus ja taloudellinen päätöksentekokyky, henkilöstön osaamisen ja motivaation lasku, työnantajakuivan huonontuminen,*

strategisten ja muiden hankkeiden läpivientikyky). Kunnassa on käynnistetty esimiesvalmennukset johtamiskulttuurin kehittämiseksi. Rekrytointiprosessin ja työnantajakuvaan kehittäminen projektoidaan ja niitä viedään eteenpäin tänä vuonna. Kunnan on yhä enemmän priorisoitava projekteja salkun johtamisen kautta sekä vietävä eteenpäin toimintatapojen muutosta varmistaakseen *strategisten ja muiden hankkeiden läpivientikyky*. Myös tukitoimintoja tulee organisoida uudelleen ja palveluita kehittää asukaslähtöisesti. Henkilöstön vaihtuvuuden kautta tulisi myös ohjata resursseja suorittavasta työstä asiantuntijatyöhön ja kehittämiseen.

Muita tunnistettuja, riskiymyrälle nostettuja, kuntaan kohdistuvia riskejä ovat *vapaaehtoisen kuntayhteistyön etenemiseen, joukkoliikenteen palvelutason ylläpitämiseen, kyberturvallisuushkien kasvamiseen, Focus-alueen toteutukseen ja pohjavesien pilaantumiseen* liittyvät riskit. Nämä riskit arvioidaan olevan hallinnassa vuoden kahden ensimmäisen kolmanneksen osalta.

Tunnuslukuja ja tilastoja

Yleisjohto- ja konsernipalvelut

Keski-Uudenmaan asiamies- ja neuvontapalvelut

Potilasasiamiehelle tuli jakson (1.1.-31.8.2016) aikana yhteydenottoja kaikkiaan 86 kertaa, joista tuusulalaisia 31, Keravalta 33, Järvenpäästä 22.

Sosiaaliasiamiehelle on tullut ajalla 1.1.-31.8.2016 yhteydenottoja kaikkiaan 63, joista Tuusulaa koskevia 26, keravalaisia 21 ja järvenpääläisiä 16. Yhteistyötapaamisia on kuluvan vuoden aikana ollut 2 kappaletta, Tuusulassa ja Keravalla sekä yksi luentotilaisuus Järvenpäässä.

Keski-Uudenmaan asiamies- ja neuvontapalveluyksikön päämiesmäärä 31.12.2015 oli 696 päämiestä. Uusia päämiehiä koskevia suostumuspyyntöjä on kuluvan vuoden aikana tullut yksikköömme keskimäärin 2 kertaa viikossa.

Talous- ja velkaneuvonnassa oli uusia asiakkaita ajalla 1.1. – 31.8.2016 yhteensä 202, joista keravalaisia 68, järvenpääläisiä 67 ja tuusulalaisia 67. Jonotusajan pituus puhelinsoitosta ensimmäiseen tapamiseen on noin 60 päivää.

Asuntopalvelut

Arvioidut volyymitiedot:

- välitetty asumisoikeusasunto, 180 kpl: *toteutui 103 kpl*
- asukasvalintapäätös, 440 kpl: *toteutui 128 kpl*
- vuokrattu asunto, 400 kpl: *toteutui 137 kpl*
- aravavuokra-asuntojen lukumäärä / 100 asukasta: *toteutui 4,5 asuntoa / 100 asukasta*
- nuorille osoitetut asunnot, nuorille 40 prosenttia vapautuvista asunnoista: *toteutui 17 %*
- palveluasuntojen määrä, vähintään 1,5 prosentille yli 65-vuotiaita: *toteutui 5,5 %:lle*
- erittäin kiireisen asunnonhakijan jonotusaika, 1-2 kk: *toteutui 1-2 kk*

Ruokapalvelut

	TP 2012	TP 2013	TP 2014	TP 2015	TA 2016	TOT 31.8.
Ateriat kpl	2 118 589	2 133 551	2 133 346	2 114 865	2 108 272	1 294 286
muutos %	-0,68	0,71	-0,01	-0,87	1,37	
Bruttomenot €/ateria	2,47	2,44	2,48	2,49	2,71	
muutos %	-1,98	-1,21	1,64	0,40	-0,37	
Valmistuskeittiöt kpl	6	6	5	5	5	5
Jakelukeittiöt kpl	36	38	39	39	39	39

Sosiaali- ja terveystoimi

Sosiaalipalvelut

Sosiaalipalvelut	TP 2012	TP 2013	TP 2014	TP 2015	TA 2016	31.8.2015	31.8.2016
Toimeentulotuen**							
asiakastaloudet lkm	951	985	1107	1175	1200	969	959
eur /asiakastalous	2 612	2 646	2472	2 468	2 510	1960	2041
eur /asukas	65	66	72	75	64	49	50
Lastensuojelu							
lastensuojeluilmoitukset lkm	748	867	849	1002	800	578	360
-ilmoitusten perusteella aloitetut asiakkuudet/ uudet asiakkaat	288	279	321	151	185	133	51
avohuollon asiakkaat vuoden aikana	569	533	614	540	360	399	178
kodin ulkopuolelle sijoitetut lapset yhteensä vuoden aikana, sisältää myös jälkihuollon	128	134	142	134	135	114	119
Lastensuojelun hoitopäivien lkm yht/ vuoden aikana, siitä	30155	34051	33871	31610	32000	22021	22398
- perhehoito %	32	29	31	36	40	34,4	37
- ostopalvelusijoitus %	56	58	55	54	54	55	54
- perhetukikeskus %	12	13	14	10	6	11	9
Sijoitettujen lasten suhteellinen osuus ikäluokasta 0–17 vuotta	1,3	1,3	1,46	1,2	1,2		1,2
- valtakunnan keskimääräinen taso % *	1,4	1,4					
Lastensuojelun kustannukset/euroa/asukas/	137	225	212	212	226	133	155
Mielenterveysasumispalvelut							
asumispalveluvuorokaudet	13045	14944	17058	17026	14600	11430	10865
kustannukset/euroa/asukas	49	58	65	68	57	39	38

	TP 2012	TP 2013	TP 2014	TP 2015	TA 2016	31.8.2015	31.8.2016
Sosiaalinen kuntoutus							
Pitkäaikaistyöttömät	241	335	444	380	500	551	671
yli 300 pv työmarkkinatukea saaneet, tilanne 31.12***	125	161	187	236	195	226	253
yli 1000 pv työmarkkinatukea saaneet, tilanne 31.12****				109	85	107	139
Sosiaalipalvelut							
-euroa/asukas	432	463	469	448	474	289	312

*vuoden 2014 tieto saadaan joulukuussa 2016

** Perustoimeentulotuki siirtyy kelalle 2017. Toimeentulotuen saajista 89 % saa perustoimeentulotukea, 50 % saa sekä perus- että täydentävää toimeentulotukea. Perustoimeentulotuen kustannusvastuu säilyy ennallaan. Kunta maksaa 50 %.

*** vuodesta 2015 alkaen yli 300 pv työmarkkinatukea saaneet, tilanne 31.12 (kunnan kustannusvastuu 50 %)
 ***vuodesta 2015 alkaen yli 1000 pv työmarkkinatukea saaneet, tilanne 31.12 (kunnan kustannusvastuu 70 %)

Terveyspalvelut

	TP 2012	TP 2013	TP 2014	TP 2015	TA2016	31.8.2015	31.8.2016
Sairaanhoito							
Käynnit lääkärin vastaanotolla	44 456	42 802	40 365	36 287	38 000	24 573	21463
a) akuutti							10584
b) kiireetön							10879
Käynnit hoitajan vastaanotolla	31 070	31 596	30 258	27 387	30 000	15 784	14766
a) akuutti							3401
b) kiireetön							11365
Hoidossa olevien määrä	20 500	18 734	13 328	19 130	21 000		
Suun terveydenhuolto							
Hoidossa olevien määrä	15 354	15 072	15 895	15 951	16 000	12 286	12045
Käyntien lukumäärä	42 845	42 234	45 445	46 444	43 000	29 732	29774
Kokonaismenot €/asiakas		304	305	312	274	263	261
Kokonaismenot €/käynti	110	108	106	107	101	109	105
Perheiden terveyspalvelut							
Käynnit terveydenhoitajalla	30 604	29 273	30 686	30 470	30 000	19368	20186
Lääkärikäynnit neuvola-, koulu- ja opiskelu-terveydenhuolto	7 516	7 964		7369		5333	4794
Eriyispalvelujen asiakkaat	1 753	1 756	1748	1 796	2 000	1 211	1432
Kasvatus- ja perheneuvolan asiakasperheet	266	244	242	276	260	212	232

TA 2015 tavoiteluku lääkärikäynneistä on virheellinen ja aivan ylimitoitettu. Luvun olisi pitänyt olla 38 000. Käyttösuunnitelmatekstissä luku onkin oikein. Valtuustotason luku lienee perua aiemmista pohjista. TA 2016 arvio tuleville vuosille nykytiedon mukainen. Käyntimäärämuutokset johtuvat valtuuston päätöksistä päivystykseen liittyen ja toiminnallisista muutoksista (työnjaon kehittäminen hoitajien ja lääkäreiden välillä).

Sairaalapalvelut

Terveyskeskus-sairaalahoito	TP 2012	TP 2013	TP 2014	TP 2015	TA 2016	31.8.2015	31.8.2016
Akuuttiosaston hoitopäivät				10 057	10 400	7 136	6858
Hoidetut potilaat				617	700	475	773
Keskim. hoitojakson kesto				16	15	9,7	7,95
Käyttöaste %				95 %	95 %		85,2 %
HUS	TP 2012	TP 2013	TP 2014	TP 2015	TA 2016	31.7.2015	31.7.2016
Hoitopäivät yhteensä	19 846	19 396	19 132	20 000	20 000	10 531	
-josta psykiatriset	7 341	5 887	4 087	7 500	7 500	1 835	2129
Nord-drg-hoitojaksot	13792	14 285	15 244	15 000	15 000	8 795	9588
Hoitojaksot	44 781	45 283	46 944	47 400	47 400	34 203	39884
Euroa/asukas (palvelusuunnitelman seurannan mukainen)	859	980	913	891	891	628	699
YLE-päiv. käynnit *							
Akuuttikotihoito **							
Hoitokäynnit							2031
Hoidetut potilaat							128
Kiljavan sairaala ***							
Potilaat esh							
Potilaat kunta							
Omaishoitajat							
Paikat		13,1	14,8	14,4	14,4		14,4

* Toiminnan muutokset vuosina 2014 ja 2015. Toiminnan muutoksen tulee olla käytössä kokonaisen talousvuoden jotta voidaan riittäväillä tiedoilla ennustaa tulevaisuutta.

** Toiminta aloitettu 6.7.2015. Toiminnan muutoksen tulee olla käytössä kokonaisen talousvuoden jotta voidaan riittäväillä tiedoilla ennustaa tulevaisuutta.

*** Kiljavan sairaalasta ei ole saatavilla vielä seurantatietoja, jotta voitaisiin arvioida tulevat vuodet.

Vanhusten ja vammaisten palvelut

Vanhusten ja vammaisten palvelut	TP 2012	TP 2013	TP 2014	TP 2015	TA 2016	31.8.2015	31.8.2016
Terveyskeskussairaala							
Hoitopaikat	70	70	54	*			
Hoitopäivät yhteensä	25 530	24 109	19 444	*			
- siitä 75-vuotta täyttäneiden hoitopäivät	17 197	17 669	14 629	*			
Bruttomenot: euroa/hoitopäivä	211	214	222	*			
Käyttöaste %	92,1	94,4	91,9	*			
Kotiutus- ja arviointiyksikkö							
Hoitopaikat				14	14	14	14
Hoitopäivät				4 901	4 800	3 309	3 522
- siitä 75-vuotta täyttäneiden hoitopäivät				3 599	3 750	2 418	2 774
Käyttöaste %				95,9	95		98,6
Tuuskodon hoivapalvelut**							
Hoitopaikat	64/71	71	71/41	41	41/0	41	41
Hoitopäivät yhteensä	24 614	25 677	17 440	14 575	9 700	9 754	9 943
- siitä 85-vuotta täyttäneiden hoitopäivät	8 315	9 241	6 416	6 198	4 100	4 263	3 940
Bruttomenot euroa/hoitopäivä	178	185	189	165			
Käyttöaste %	101	98	97	97,4	97	98,	94,2
Vanhusten palveluasuminen ***							
Tehostettu palveluasuminen							
Hoitopaikat							
- Tuuskodon palveluasuminen	27/28	28	28/54	54	54/0	54	54
- Riihikoti			0/23	23	23	23	23
- Riihikallion palveluasuminen/Tuuskodon siirron paikat					0/86		
- Ostopalvelut (sis. palveluasumisen)	61	69	70/78	86	88	81	89+
Hoitopäivät yhteensä	32 033	33 608	47 503	56 092	66 000	36 369	38 720
- siitä 75-vuotta täyttäneiden hoitopäivät	26 078	27 859	41 011	49 039	57 100	27 595	26 886
Kaikista hoitopäivistä							
- Tuuskodon asumis- palvelut	9 823	10 038	16 830	19 349	14 500	12 923	13 006
- Riihikoti			6 146	8199	8 200	5 438	5 584
- Riihikallion palveluasuminen/Tuuskodon siirron paikat					10 200		
- Ostopalvelut (sis. palveluasumisen)	22 210	23 570	24 527	28 909	29 000	18 008	20 130

Kotihoito	TP 2012	TP 2013	TP 2014	TP 2015	TA 2016	31.8.2015	31.8.2016
Kotihoidon käynnit yhteensä	132804	127584	126603	122 322	135000	83 781	89 198
Säännöllisen kotihoidon piirissä asiakkaita 30.11. yhteensä	325	329	283	270	280	259	288
- joista 75-vuotta täyttäneitä	239	250	218	201	215	193	210
Omaishoidontuki							
Asiakkaat omaishoidontuen piirissä vuoden aikana yhteensä	184	193	213	228	215	205	201
- joista 75-v täyttäneitä	73	65	76	82	77	76	80
Valtakunnalliset vanhustenhuollon palveluindikaattorit							
%-osuus 75-vuotta täyttäneistä kuntalaisista							
Pitkäaikaisessa laitoshoidossa 31.12.	3,6	3,4	1,4	1,1	1,1	1,3	
Tehostetussa palveluasumisessa 31.12	4,4	4,2	6,7	6,5	6,8	6,7	
Säännöllisen kotihoidon piirissä 30.11.	13,4	13,3	10,7	9,5	10,7	9,3	
Omaishoidon tuen piirissä vuoden aikana yhteensä	4,3	3,5	3,8	3,9	3,7	3,6	
Vammaispalvelut							
Kuljetuspalvelun saajia vuoden aikana yhteensä	396	406	463	497	450	474	496
Kehitysvammahuolto							
Ympäri vuorokautisen autetun asumisen asiakkaiden hoitopäivät	22 265	23 824	23 743	24 356	25 000	15 668	15 374

* Terveyskeskussairaala jaettiin vuoden 2015 alusta terveyspalvelujen tulosalueeseen siirtyneeseen akuutti jatko- hoito- ja kuntoutusosastoon (30 paikkaa) ja vanhus- ja vammaispalvelujen tulosalueelle jääneeseen kotiutus- ja arviointiyksikköön (14 paikkaa). Yhteispaikkamäärä väheni myös 10 hoitopaikalla.

** Tuuskodon hoivapalvelujen hoitopaikkamäärä on lisääntynyt 1.10.2012 alkaen 64 paikasta 71 paikkaan ja vähentynyt 1.4.2014 alkaen 41 paikkaan. Vuonna 2016 (arvio syyskuussa) Tuuskodon hoivapalvelut korvataan kokonaan tehostetulla palveluasumisella Tuuskodon toiminnan siirtyessä Riihikallioon.

*** Tuuskodon palveluasumisen asukaspaikkamäärä on lisääntynyt 27 paikasta 28 paikkaan 1.4.2012 ja 1.4.2014 alkaen 54 paikkaan. Riihikotiin tuli 23 paikkaa 1.4.2014 alkaen. Ostopalvelupaikkoja on lisätty/lisätään vuosittain. Vuonna 2016 (arvio syyskuussa) Tuuskodon palveluasumisen korvataan kokonaan tehostetulla palveluasumisella Tuuskodon toiminnan siirtyessä Riihikallioon. Uuteen toimintayksikköön tulee yhteensä 86 paikkaa. Tuuskodon hoivapalvelujen ja palveluasumisen palvelujen 95 hoitopaikan korvaamiseksi 9 hoitopaikkaa korvataan ostopalveluilla.

Kasvatus- ja sivistystoimi

Perusopetus								
	Tunnusluvut	tot 2011	tot2012	tot 2013	tot 2014	tot 2015	TA 2016	31.8.
Oppilasmäärä		5 086	5 114	5 069	5 010	5 016	5 025	5 077
Nettomenot €/oppilas		-7 447	-7 612	-7 982	-8 111	-8 226	-8 347	
Nettomenot €/oppilas *		-6 300	-6 482	-6 731	-6 940	-7 098	-7 286	
* ilman pääomavuokraa, kotikuntakorvauksia ja iltapäivätoimintaa								
Esiopetus								
Tunnusluvut	tot 2011	tot 2012	tot 2013	tot 2014	tot 2015	TA 2016	31.8.	
Koulujen esiopetuksen oppilaat								
Oppilasmäärä	87	85	77	73	66	40	48	
Nettomenot €/oppilas	-5 348	-5 457	-6 163	-6 434	-5 559	-6787		
Nettomenot €/oppilas ilman kiinteistön pääomavuokraa,	-5 105	-5 162	-5 751	-5 937	-5 149	-6042		
Nettomenot eivät sisällä esiopetuksen ostoja yksityisiltä päiväkodeilta								
Kunnallisten ja ostopalvelupäiväkotien esiopetuksen oppilaat	366	356	366	362	393	400		
Lukio								
Tunnusluvut	tot 2011	tot 2012	tot 2013	tot 2014	tot 2015	TA2016	31.8.	
Opiskelijamäärä	572	541	546	560	561	568	579	
Nettomenot €/oppilas	-6 482	-7 143	-6 974	-6 810	-7 441	-7 645		
Nettomenot €/oppilas ilman kiinteistön pääomavuokraa	-6 042	-6 675	-6 481	-6 351	-6 469	-6 681		
Musiikkikoulutus								
Tunnusluvut	tot 2011	tot2012	tot 2013	tot 2014	tot 2015	TA 2016	31.8.	
Varsinaiset oppilaat	217	217	217	217	217	217	217	
Bruttomenot €/oppilas	-1 286	-1 346	-1 566	-1 520	-1 520	-1567		
Kansalaisopisto								
Tunnusluvut	tot 2011	tot2012	tot2013	tot 2014	tot 2015	TA2016	31.8.	
Bruttomenot €/asukas	-22	-23	-22	-23	-22	-23		
Oppituntien määrä	10 480	10 588	10 509	10 191	9 498	10 200	5 001	
Kurssiopiskelijat	7 003	6 910	6 707	6 947	-6 589	7 000	3 181	

Varhaiskasvatuspalvelut	Seuranta						
	Tunnusluvut, lapsimäärä 31.12.	tot 2011	tot 2012	tot 2013	tot 2014	tot 2015	ta 2016
Kunnallinen päiväkotihoido	1249	1304	1341	1308	1337	1370	1367
<i>joista ilta- ja vuorohoidossa</i>							
<i>joista eo:ssa ja täydentävä ph</i>						370	354
<i>joista pelkässä esiopetuksessa</i>						30	54
<i>joista tuetussa vk:ssa</i>							
Kunnallinen perhepäivähoito	184	193	174	165	137	150	99
<i>Varahoitopaikkojen määrä</i>							
Kunnallinen ryhmäperhepäivähoito	37	0	0	0	0	0	0
Kunnallinen päivähoito yhteensä	1470	1497	1515	1473	1474	1520	1466
Lasten kerhot / kerhopaikat							

Avoimet perhekerhot / kussakin kuntakeskuksessa						4	4
Perhekeskustoiminta / Avoin varhaiskasvatus			78	78	80	100	70
Ostopalvelupäiväkotihoito	82	83	92	119	88	90	50
<i>joista esiopetuksessa</i>							
Yksityinen päiväkotihoito	347	338	402	430	412	440	339
<i>joista esiopetuksessa</i>			78	96	96	100	94
Yksityinen perhepäivähoito , joista kotiin palkattuja hoitajia	101	100	93	92	90	80	62
Yksityinen päivähoito yhteensä	448	438	495	522	502	520	401
Lakisääteinen kotihoidon tuki	816	766	684	651	636	650	680
3-6-vuotiaiden Tuusulan kotihoidon tuki	62	50	30	0	0	0	0
Kotihoidon tuki yhteensä	878	816	714	651	636	650	680
Kaikki hoitomuodot yhteensä	2878	2834	2894	2843	2780	2880	2667
Alle 3- kuntalaisä ja sen sisaruslisä (saavat lisäksi lakisääteistä kotihoidontukea)	455	407	398	315	243	250	198
* 2013 alk. kaikki hoitomuodot yht. laskettu mukaan lasten kerhot ja 2016 alk. pelkässä esiopetuksessa olevat lapset							

Tunnusluvut	TP 2013	TP 2014	TP 2015	TA 2016	1.1.-31.8.
Yleinen kulttuuritoiminta					
Kaikki tapahtumat ja projektit, kävijät yht. (oma tuotanto ja verkostoyhteistyö)	25 544	20 118	23 415	20 500	13 218
Tapahtumat oma tuotanto, kävijät	4 382	2 891	1 599	2 500	3 145
Lasten kulttuuritoiminta, kävijät yhteensä (oma tuotanto ja verkostoyhteistyö)	7 164	5 904	8 016	6 000	3 006
Verkostoyhteistyönä toteutetut tapahtumat, kävijät yhteensä	13 998	11 323	13 800	12 000	7 067
Museo					
Opetuspalveluiden kävijämäärä	2 700	4 294	4 447	2 700	3 273
Opetustapahtumien määrä	162	211	212	160	126
Näyttelykävijämäärä	49 800	44 042	54 604	44 000	38 115
Kirjasto					
Lainat kpl	566 890	540 643	510 606	500 000	331 386
Käyntien määrä - fyysinen	311 452	300 221	283 944	300 000	176 665

Tunnusluvut	TP 2014	TP 2015	TA 2016	1.1.-31.8.
Alueellisen nuorisotyön toimintatunnit	3 913	3 986	3000	1 962,5
Nuorten käyntikerrat taloilla ja toiminnoissa	24 921	20 990	26 000	8 860
Oppitunneilla ja ryhmissä kohdatut nuoret	1 514	2 137	1000	726
Erilaisissa tukisuhteissa olevat nuoret	248	210	250	281
Starttipajan asiakkuudet		80	70	44
Metsäpirtin käyttöaste			85%	50,3%

	TP 2013	TP 2014	TP 2015	OVK II 2016
Nettomenot €/asukas	-71,77	-65,78	-67,57	-*
Avustettavat seurat ja yhteisöt (kpl)	32	32	32	31
Maksetut avustukset (€/%)	84750/100,9	83 100/98,1	71 420/100	62 689/87,8
Seurojen ilmoittamat nuorisoliikunnan ohjaukset (kpl)	38 330	40 048	41 866	43 726
Alakoulujen uimakoulut (kpl)	132	135	139	58*
Lasten kesäuimakoulut (kpl/osallistujat)	37/392	39/406	39/390	39/377
Ohjatun liikunnan ryhmät, syys/kevät (kpl)	50/51	52/51	54/54	/54*
Ohjatun liikunnan osallistujamäärä	19 979	20 886	22 235	10 574
Kunnossapidettävät kuntoreitit (km)	11	11	11	11
Kunnossapidettävä latuverkko (km)	38	38	38	38
Hiihtolatujen hoito-osuma ka. (omat reitit)	4,2	-	-	-
Ostopalveluna kunnossapidettävä latuverkko (km)	42	42	42	42
Kunnossapidettävät kentät (kpl)	28	28	28	28
Kunnossapidettävät luonnonjääkentät (kpl)	17	17	17	17
Jäähallin käyttötunnit/viikko	96	96	97	97
Jäähallin aukiolopäivät/vuosi	252	256	256	256**
Jäähallin kävijämäärät (elo-toukokuu) *sis. koululaiskäytön	45 480*	42 200*	37 644	17 967
Uimahallin aukiolopäivät/vuosi	315	320	320	302**
Uimahallin kävijämäärät/vuosi, sis. seurakäytön	250 000	250 000	238 845	94 470*
Uimahallin alakerran kävijämäärät/vuosi	10 100	10 250	11 611	-*
Perustetut lähiliikuntapaikat kpl	2	2	2	2

*Elokuun lopun tiedot päivitetään vasta tilinpäätöksen yhteydessä.

**Ennuste.

Kuntakehitys- ja tekniikka

Kuntakehitys ja tekniikka		Tunnusluvut 2016			
RAKENNUSVALVONTA	TP 2013	TP 2014	TP 2015	TA 2016	Tilanne 30.8.2016
Lupapalvelut, kpl	680	599	600	600	386
€/lupa	525	593	647	630	
Katselmuspalvelut, kpl	1 013	1 008	1 000	1 000	492
€/katselmuspalvelu	151	151	166	162	
JOUKKOLIIKENNE	TP 2013	TP 2014	TP 2015	TA 2016	Tilanne 30.8.2016
Matkojen lukumäärä	567 684	557 000	540 700	585 000	
Tuusula-lippu					
- matkojen määrä	298 271	279 000	256 900		163 787
Keski-Uudenmaan seutulippu					
- matkojen määrä	9 908	6 400	5 900		3 954
Tuusula-Järvenpää-lippu					
matkojen määrä	55 782	66 100	62 800		37 936
Liityntälippu					
- matkojen määrä	102 900	109 000	130 100		87 933
Sampo-kuljetus	22 680	22 900	14 600		
Muut liput	78 143	73 500	146 200		
käyttötalouskulut	1 658	1 737 992	1 608 621	2 940 961	
lisämääräraha valt. 38/16.3.2015	656				
vyörytykset	7 700	9 900	7 700	9 900	
€/asukas	43,70	45,85	41,91	76,08	
KUNNALLISTEKNIIKAN RAKENTAMINEN	TP 2013	TP 2014	TP 2015	TA 2016	
Investoinnit € (tekn.toimi)	5 982	10 484			
Investoinnit € (vh-liikelaitos)	421	361	6 810 966	6 780 000	
			1 572 918	2 378 000	
			8 383 884	9 158 000	
€/asukas	157	275	217	236	
Päällystystyöt m ²	78 700	116 000	70 600	50 000	
<i>Päällystöissä ollut virheellisesti 57 000 m², olisi pitänyt olla 78 700 m² v. 2013 TP</i>					
TEIDEN KUNNOSSAPITO	TP 2013	TP 2014	TP 2015	TA 2016	Tilanne 30.8.2016
	1 692				
Liikennöimisalue m ²	115	1 696 881	1 702 576	1 706 414	1 749 433
Päällysteaste %	87	87	87	87	87
Valaistusaste %	89	89	89	89	89
Kunnossapidettävät tiet km	221	222	224	224	227
Kp. kevyen liik. väylät km	133	134	133	134	139
Kunnan hoidossa ol. yksityistiet km	20	20	20	20	20
	3 249				
Käyttötalousmenot	047	3 111 826	2 999 046	2 814 748	
Tiet ja liik.väylät	354	356	357	357	366
€/km (sis. poistot ja vyörytykset)	17 049	16 114	15 193	14 997	
<i>Liikennöimisalueen pinta-ala on korjattu v. 2013, aiemmin ilmoitettu katualueen pinta-ala.</i>					
<i>Katurekisterin hankinta vuonna 2014, jonka jälkeen päivitetty tiedot</i>					

YL. ALUEIDEN VALAISTUS		TP 2013	TP 2014	TP 2015	TA 2016
sähkö €		700 893	646 637	623 830	650 000
VIHERALUEEET		TP 2013	TP 2014	TP 2015	TA 2016
kunnossapid. rak. puistot ha		79	79	80	80
käyttötalousmenot		1 046 720	919 118	931 370	875 162
€/ha (sis. poistot ja vyörytykset)		16 590	16 144	16 013	15 032
luonnonvar. ja metsäpuistot ha		383	383	393	393
leikkipuistot kpl		56	52	53	53

TP 2013 lähtien vain puistoyksikön määrärahalla hoidettavat alueet = 79 ha

v. 2014 €/ha poistot ovat olleet virheelliset, josta johtui korkea TA-€/ha arvio, oikea olisi ollut 15 352 €

JÄTEHUOLTO		TP 2013	TP 2014	TP 2015	TA 2016
kunnan järj. jätteenkulj. Tn		7 673	7 750	7 471	7 471
kunnan järj. jk €/tonni		249	211	216	
käyttötalousmenot		1 604 839	1 915 723	1 914 452	1 916 718
€/asukas (sis. poistot ja vyörytykset)		50,04	52,68	52,18	51,81

Aiemmin kuluihin kirjattiin vain kaatopaikkamaksut, v. 2012 lähtien myös jätteen keräily- ja kuljetuskulut.

KIINTEISTÖNHOITO		TP 2013	TP 2014	TP 2015	TA 2016
m ²		167 024	166 030	166 030	167 007
muutos %		0,8	-0,6	0,0	0,6
käyttötalousmenot		5 747 287	5 805 442	5 499 696	6 088 119
€/m ² (sis. vyörytykset)		40,28	37,83	35,34	39,30
muutos %		-4,9	-6,1	-6,6	11,2
TP-luvut muuttuneet takautuvasti, kun purkutyöt siirr. rak. yksikköön v. 2015 alusta					
Lämmitys €/v.		2 017 234	2 020 444	1 854 829	2 050 000
Sähkö €/v.		1 124 890	1 092 164	1 071 094	1 200 000
Vesi €/v.		268 007	293 563	324 000	320 000
Lumityöt €/v.		267 189	91 108	87 045	220 000
		3 677 320	3 497 279	3 336 968	3 790 000

Tuott.ohj. mr-muutos -13
354 €

SIVOUS		TP 2013	TP 2014	TP 2015	TA 2016
m ²		113 444	113 072	113 087	111 986
muutos %		0,9	-0,3	0,0	-1,0
käyttötalousmenot		3 155 311	3 181 196	2 879 815	3 021 458
muutos %		0,7	0,8	-9,5	4,9
€/m ²		30,03	30,45	27,17	29,32
muutos %		0,4	1,4	-10,8	7,9

Tytäryhtiöt

Tuusulan kunnan kiinteistöt Oy

Perustettu vuonna 1989, kunnan omistusosuus 100 %

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Tuusulan kunnan kiinteistöt Oy on asiakaslähtöisesti, taloudellisesti ja suunnitelmallisesti toimiva vuokratyöyhtiö. Palveluhenkisyys ja kehitysmuotoisuus sekä kiinteistöomaisuuden hyvä hoito takaavat tyytyväiset asukkaat ja pitkäaikaiset asiakassuhteet.

Yhtiön toimiala on omistaa, hallita ja vuokrata kiinteistöjä ja maa-alueita samoin kuin omistaa osakkeita ja arvopapereita sekä käydä sanotulla omaisuudella kauppaa. Yhtiö voi myös harjoittaa rakennuttamista, vuokraustoimintaa sekä isännöintiä.

Tuusulan kunnan kiinteistöt Oy tuottaa asiakkailleen kohtuuhintaisia, laadukkaita ja turvallisia asumispalveluja omavaraisesti ja kannattavasti. Yhtiön arvoja ovat asiakaslähtöisyys, taloudellisuus, yhteisöllisyys, ympäristövastuu ja kehitysmuotoisuus.

Tavoitteet 2016 ja niiden toteutuminen tammi-elokuussa

1. Asiakaslähtöisyys

- Yhtiön asuntokannasta vapautuu arviolta 220 asuntoa: *vapautui 125 asuntoa.*
- Uusia vuokratyöprojekteja toteutetaan tonttiohjelman mukaisesti. Jokelaan valmistuu vuokratyö Luontolankuja (19 as) ja Kellokoskelle vuokratyö Kustaa (12 as). Vuokratyö Alarinteen (12 as) rakennustyöt aloitetaan Kellokoskella ja vuokratyö Blennerin (max 50 as) Jokelassa: *Vt Kustaa valmistunut 1.4.16 ja vt Luontolankujalle asukkaat muuttivat 1.8.16. Vt Alarinteen työmaa on alkanut. Vt Blenneri toteutetaan kahdessa osassa Blenneri I ja Blenneri II. Poikkeusluvut saatu.*
- Uustuotannon suunnitteluratkaisuissa pyritään kysynnän mukaisesti pienemmään keskipinta-alaan: *Kustaan asunnot 47 m² 2 h+kt, Luontolankujan asunnot 54,5 – 56,5 m² 2 h+kt.*
- Hissien rakentamisprojektin jatkokohteet ovat Saunarannankuja 2 B- ja C-raput sekä Askolinintie 9:n B-rappu.: *Avustuksia ei vielä kohteille haettu.*
- Kiinteistöjen korjausohjelmaa toteutetaan suunnitellusti ja ennakoimattomiin korjauksiin varaudutaan riittävästi: *Korjausprojekteja toteutui ohjelman mukaisesti ja ennakoimattomiin korjauksiin varauduttu talousarviossa.*
- Leikkipaikkojen kehittämistoimet jatkuvat: *Kellokosken Aliverstaankujan leikkipaikka valmis, Jokelan Rinnetalon leikkipaikan parannus valmis ja Täkkyrinkuja 5:n osalta tilaus tehty, toteutuu syksyllä 2016.*
- Maalauspaketti –toiminta jatkuu asukkaiden omatoimisuutta tukien: *Toteutui noin 15 hanketta.*
- Asukasillat / asukaskyselyt elo-syyskuussa: *Toteutui elokuussa.*

2. Taloudellisuus

- Vuokrajäämien määrä enintään vuodenvaihteen 2015 tasolla: *Vuokrajäämät vuoden vaihteessa ennen luottotappiokirjauksia olivat 47 487,21 euroa ja seurantakauden lopussa 43 951,90 euroa.*

- Maksuvalmius taataan ja kassa pääsääntöisesti 1,5 x kuukauden vuokratuotot: *Toteutui.*
- Uudis- ja korjaushankkeisiin haetaan mahdollisia valtion avustuksia: *Avustuksia haettu uudishankkeisiin.*
- Toiminnan tehokkuutta ja vaikuttavuutta seurataan erilaisin taloudellisin ja toiminnallisin tunnusluvuin

Kiinteistöpidon tunnuslukutavoitteita:

- käyttöaste 98 %: *toteutui 99,4 %*
- vaihtuvuus max 30 %: *toteutui 24,8 %*
- tyhjänäolo max 0,06 €/m²/kk: *toteutui 0,06 €/m²/kk*
- vuokrasaatavat 31.12.2016 max 1,20 €/m²: *seuranta vuoden lopussa*
- luottotappiot 31.12.2016 max 15 000 €: *seuranta vuoden lopussa*
- korjauskulut €/m²: *toteutui 20,41 €/m²*
- lainamäärä €/asm²: *toteutui 962 €/asm²*

Kiinteistöpidon tunnusluvut					
	2016 tavoite	2015	2014	2013	2012
Käyttöaste %	98,0	99,5	99,5	99,2	98,9
Vaihtuvuus %	max 30%	20,6	19,9	22,2	24,3
Tyhjänäolo €/m ² /kk	max 0,06	0,06	0,06	0,09	0,11
Vuokrasaatavat					
per 31.12. €/m ²	1,20	1,11	1,29	1,48	1,59
Luottotappiot					
€ per 31.12.	15.000,-	15.907,-	12.205,-	18.578,-	24.018,-
Korjauskulut €/m ²	30,00	33,69	25,86	34,89	28,27
Lainamäärä €/asm ²	960	991	943	913	929

3. Yhteisöllisyys

- Asuintalojen esteettömyyttä parannetaan hissiprojektein - hissiavustusten haku / toteutus jos avustusta saadaan (erillinen ohjelma): *Hissiprojektin jatkokohteille ei vielä haettu avustuksia.*
- Kiinteistöjen leikkipaikkojen uudistaminen jatkuu koko strategiakauden: *Toteutuu kohteittain, Aliverstaankuja ja Rinnetalo valmistunut seuraava kohde Täkkyrinkuja 5.*
- Energiatehokkuustietoa asukkaille eri keinoin: *Uusille asukkaille annetaan edelleen Energia ja koti –opas. Asukaskokousten infokäytäntö jatkuu.*
- Asumisneuvontaa tehostetaan vuokranmaksuongelmien ja häiriötilanteiden

minimoimiseksi: *Asumisneuvonta otettu osaksi päivittäistyötä.*

4. Ympäristövastuu / kestävä kehitys

- Kiinteistöjen korjausohjelman toteutus, seuranta ja dokumentointi: *Kuluvana vuonna laaditaan ja vahvistetaan korjausohjelma 2016 – 2020, jonka mukaan ennalta suunnitellut korjaukset tullaan toteuttamaan.*
- Energiansäästö- ja sisäilmaprojektia jatketaan: *Toteutuu normaalina käytönaikaisena toimintana.*
- Taloteknisten järjestelmien säätöjen ja optimointien avulla saavutettua energiansäästöä seurataan: *Ekonor Lämmönvahtipalvelusta ei saatu toivottua säästöä, joten palvelu irtisanottu.*
- Kiinteistöjen energian (lämpö, vesi) ominaiskulutusta pienennetty 10 % vuoden 2009 tasosta vuoteen 2017 mennessä: *Omavalvonta tapahtuu kuukausittain, yhtiö mukana julkisten rakennusten energiatehokkuuden parantamisen KETS-seurannassa. Sopimusta ollaan uusimassa vuosille 2017 – 2025.*

5. Kehitysmuutos

- Saneeraushankkeiden priorisointi ja korjauksiin varautuminen eri keinoin: *Korjausohjelma päivitetään kuluvana vuonna, ohjelmassa otetaan huomioon hankkeiden priorisointi. Korjauksiin varauduttu talousarviossa ja asuintalo-varauksia hyödynnetään tarvittaessa.*
- Riskienhallinta vahvistettujen periaatteiden mukaisesti: *Riskienhallinta ja seuranta toteutuu vahvistettujen periaatteiden mukaisesti.*
- Asiakaslähtöiset palveluprosessit käytössä: *Toimittu asiakaslähtöisesti arjen työssä, syksyllä asukkaille kysely tavoitteiden ja toiminnan onnistumisesta. Asukastyytyväisyyskyselyn tekee Feelback Oy vertailutietojen saamiseksi.*
- Raportointi konsernijohdolle (osavuosikatsaukset, tilinpäätös, yhtiön strategian seuranta): *Toteutui.*
- Ulkopuolisen isännöinnin laajentaminen: *Hallitus päätti olla laajentamatta ulkopuolista isännöintiä.*
- Teemakokouskäytäntöä jatketaan: *Teemakokouksessa käsitelty Maahanmuuttoa ja asumista. Seuraavalla seurantajaksolla käsitellään aiheita Korjausohjelma 2016 – 2020 sekä Viestintäsuunnitelma.*

Kiinteistö Oy Tuusulan Lahelankankaan toimitalo

Perustettu vuonna 2003, kunnan omistusosuus 62 %

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Tuusulan kunnan ja seurakunnan yhteinen keskinäinen kiinteistöyhtiö omistaa ja hallitsee Lahelankankaan toimitaloa rakennuksineen. Yhtiö voi harjoittaa vuokraustoimintaa ja isännöintiä.

Toimitalossa ovat kunnallinen päiväkotikoti, päiväkerhotilat, seurakunnan toimitilat ja seurakuntasali sekä kunnan ja seurakunnan yhteiskäytössä olevat nuorisotilat.

Tavoitteet 2016 ja niiden toteutuminen tammi-elokuussa

Rakennusten tekninen ja toiminnallinen taso pidetään hyvänä

- kiinteistönhoidon sopimustavoitteita ja niiden toteutumista seurataan ja vuosittain tehdään kiinteistökierrros sekä pidetään yhteispalaverit kiinteistöhuollon, siivouksen ja eri toimijoiden kesken
- kunnossapitotyö painottuu ennakoivaan huoltoon taloteknisten järjestelmien ja rakenteiden käyttökunnon varmistamiseksi
- asiakaspalaute käsitellään välittömästi

Jatketaan ja kehitetään yhteistyötä yhtiön ja kunnan / seurakunnan välillä

- toimitaan yhteistyössä kunnan ja seurakunnan kanssa käyttäen hyväksi kunkin osapuolen resursseja ja kumppanuuksia
- kehitetään yhteistyötä kiinteistöhuollon, siivouksen ja vihertöiden osalta
- toimitaan julkisten rakennusten energiatehokkuuden parantaminen –hankkeen tavoitteiden mukaisesti.

Kiinteistönhoidon ja huollon seurantakokous, kiinteistökierrros ja toimijoiden yhteistapaaminen järjestetään seuraavan seurantajakson aikana. Huollon omavalvonta tapahtuu sopimuksen mukaan kolmen kuukauden välein. Asiakaspalaute käsitellään viipymättä.

Kiinteistön turvallisuuspäällikkönä toimii seurakunnan kiinteistöpäällikkö. Seurakunnan työntekijä hoitaa seurakunnan puoleisen piha-alueen osalta vihertyöt, pensaitten alas leikkuut sekä käsilumityöt ja hiekoituksen. Päiväkodin / kunnan piha-alueen osalta viheralueiden ylläpidon sopimusta on jatkettu optiovuoden 30.4.2017 saakka Pihahoito Tammisen kanssa.

Kuluvan vuoden alusta lukien siivoustöiden vastuualueita on sovittu uudelleen. Tilakeskuksen ja seurakunnan kesken on siivoustöistä laadittu palvelukuvaukset ja siivoussopimus.

Lahelan tertun päiväkodin energian kulutustiedot toimitettu edelleen kunnan energia-asiantuntijalle KETS-sopimuksen mukaisesti. KETS-sopimusta ollaan uusimassa vuosille 2017 – 2025.

Kiinteistö Oy Tuusulan Vanha Kunnantalo

Perustettu vuonna 1995, kunnan omistusosuus 67 %

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Yhtiön pääosakkaat ovat Tuusulan kunta ja Tuusulan seudun vesilaitoskuntayhtymä. Vuonna 1995 perustettu yhtiö omistaa ja hallitsee Wanhaa kunnantaloa, jossa toimii vesilaitoskuntayhtymä ja Keskisen Uudenmaan Musiikkiopisto.

Tavoitteet vuonna 2016 ja niiden toteutuminen tammi-elokuussa

Rakennuksen tekninen taso pidetään hyvänä. Kiinteistöhoitoa seurataan ja huollon kanssa järjestetään vuosipalaveri. Toimitaan hyvässä yhteistyössä kunnan ja kiinteistössä toimivien tahojen kanssa. Asiakaspalaute käsitellään viipymättä.

Sadevesijärjestelmän parantaminen jatkuu, tehdään perusvesipumppaamo purkureitteineen. Muutoin ei tarvetta isommille korjauksille. Ennakoimattomiin korjauksiin varaudutaan.

Yhteistyö toimijoiden kesken on ollut mutkatonta ja sujuvaa. Asiakaspalaute on käsitelty viipymättä. Perusvesipumppaamoa ei ole tehty, rajaojien aukaisu ja piha-asfaltin vedenohjaus tehty viime vuonna. Kiinteistön korjaustyöt hoidetaan tarpeen mukaisesti. Ennakoimattomiin korjauksiin on varauduttu talousarviossa. Vesikatkon uusiminen edessä vuodenvaihteessa 2016/2017. Uudemman puolen vesikatkon osalta uusimistarvetta vielä tutkitaan. Kiinteistön riskikartoitus on käsitelty hallituksessa.

Kiinteistö Oy Haukkamäki

Perustettu vuonna 1972, kunnan omistusosuus 84 %

Toiminta-ajatus ja tehtävät

KOY Haukkamäki on asukaslähtöisesti toimiva Tuusulan kunnan 84 %:sti ja Lemminkäinen Oyj:n 16 %:sti omistama vuokratiloyhtiö. Yhtiön visiona on tarjota ja ylläpitää hyväkuntoisia ja kohtuuhintaisia vuokra-asuntoja tuusulalaisille perheille. Yhtiö jatkaa laaditun kunnossapito-ohjelman mukaisia peruskorjaus- ja kunnossapitotöitä kiinteistöllä, säilyttäen näin kiinteistöomaisuuden arvon ja luoden asumisviihtyvyyttä alueella.

Yhtiön toimialana on omistaa ja hallita Tuusulan kunnan Hyrylän kylässä sijaitsevia Haukkamäki Rn:o 2:169 sekä Haukkamäki II Rn:o 2:178 nimisiä tiloja ja tiloilla olevia vuokrakerrostaloja.

KOY Haukkamäki tuottaa asukkailleen kohtuuhintaisia ja toimivia asumispalveluja hyväkuntoisessa kiinteistössä. Yhtiön arvoja ovat asukaslähtöisyys, yhteisöllisyys ja kiinteistön kunnosta huolehtiminen.

Tavoitteet 2016 ja niiden toteutuminen tammi-elokuussa

Kauden 2016 aikana on jatkettu huonokuntoisten kylpyhuoneiden saneeraamista. Huoneistoja on pintaremontoitu ja kunnostettu vuokralaisten vaihtuessa sekä asukkaita on tuettu tee-se-itse pintaremontteihin tarjoamalla maalausremonttipaketti halukkaille. Yhtiön ilmanvaihdon säätö ja kunnostus tehdään samalla kun lämmitysjärjestelmän ohjauskeskus uusitaan loppusyksystä 2016 ja tasapainotetaan patteriverkosto. Koko kiinteistön kuntoselvitys on valmistunut ja sen pohjalta myös PTS 5 ja 10 vuoden ajalle.

Kiinteistö Oy Hyrylän Ostoskeskus

Perustettu vuonna 1983, kunnan omistusosuus 90,15 %

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Yhtiön pääosakas on Tuusulan kunta.

Yhtiö omistaa kunnantaloa vastapäätä olevan liike- ja toimistokiinteistön. Kunta on lisännyt omistusosuuttaan vuosien varrella.

Tavoitteet vuonna 2016 ja niiden toteutuminen tammi-elokuussa

Pts mukaisten korjausten tekeminen.

Ei toimenpiteitä tammi-huhtikuussa

Lämmitysjärjestelmän säädön suunnittelu tuli tehdä tarkastelukaudella, mutta asia ei ole edennyt vielä. Sitten toteutukseen lämmitysjärjestelmän tasapainotus ja säätö, tarvittaessa komponenttien uusinta, tavoite vuoden 2016 aikana.

Tuusulan Kansanopiston Oy

Perustettu vuonna 1908, kunnan omistusosuus 84,7 %.

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Kunnan ja yksityisten henkilöiden omistama yhtiö on vuokrannut tilansa Keudan Pekka Halosen akatemialle. Vuokratuloilla yhtiö pitää huolta omistamistaan rakennuksista (historiallinen puinen päärakennus rakennettu vuonna 1908).

Tavoitteet vuonna 2016 ja niiden toteutuminen tammi-elokuussa

Uusi toimitusjohtaja, Risto Heikkilä Keravan Kiinteistöpalvelu Oy, on aloittanut 1.2.2016. Juhlasalin lattia on uusittu sekä metsäalue ja piha-alueet maisemahakattu. Kokonaiskustannus noin 100 000 € (budjettikustannusarvio oli noin 140 000 €)
On tehty koemaalauksia julkisivuun, kunnostettu kivirakennuksen parveke, poistettu öljysäiliö. Muun kuin emätilan kiinteistöjen (maa-alueet) omistussuhteiden selvitys on kesken.

Kellokosken Jäähalli Oy

Perustettu vuonna 1998, kunnan omistusosuus 74,3 %

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Yhtiö tarjoaa mahdollisuuden harjoittaa jääurheilutoimintaa monipuolisesti ja monille erilaisille harrastajille Tuusulan Kellokoskella sisältäen runsaan koulu- ja yleisöliikunnan.

Tavoitteet vuonna 2016 ja niiden toteutuminen tammi-elokuussa

Jäähallin toiminta ja talous toteutuivat suunnitellusti ko. ajankohtana. Päivitettävän osakassopimuksen jatkoneuvottelut alkoivat ja jatkuvat syksyllä. Hallin jäähdytyslaitteiston huolto on tehty keväällä 2016.

As Oy Tuusulan Haukilahdentie 3

Perustettu vuonna 1972, kunnan omistusosuus 60,7 %.

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Yhtiön toimialana on omistaa ja hallita Tuusulan kunnan Kellokosken kylässä olevaa Törmälä-nimistä tilaa Rn:o 3:1161, 858-404-0003-1161, jonka pinta-ala on 3035m², sekä omistaa tilalla olevaa asuinrakennusta, jonka huoneistojen yhteenlasketusta lattiapinta-alasta yli puolet on varattu osakkeenomistajien hallinnassa oleviksi asuinhuoneistoiksi.

Tavoitteet 2016 ja niiden toteutuminen tammi-elokuussa

Teknisen suunnittelun käynnistäminen vesijohto- ja viemärisaneeraukselle.

Vuodelle 2016 ei ole suunnitelmassa erityistä korjauskohdetta. Suunnitelmassa on vesijohtoverkoston uusimisen teknisen suunnittelun / hankesuunnittelun aloittaminen v. 2016. Suunnittelussa on otettava huomioon viemäreihin mahdollisesti kohdistuvat uusimis-, tai kunnostustarpeet sekä mahdollinen sähköjärjestelmän uusiminen ja kylpyhuoneiden peruskorjaukset.

Suunnittelijaa ei ole vielä valittu.

Vastikerahoituslaskelman osoittama ylijäämä 1.1.-31.8.2016 oli +12.493,28 euroa. Kumulatiivinen hoitovastikeyljäämä oli +42.990,45 euroa. Talousarvio vuodelle 2016 on toteutunut kaudella 1.1.-31.8.2016 suunnitelman mukaisesti.

Tuusulan Tenniskeskus Oy

Perustettu vuonna 1979, kunnan omistusosuus 52,6 %

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Tenniskeskuksen tarkoituksena on järjestää Tuusulassa hyvät ja edulliset harrastusolosuhteet tenniksen, sulkapallon, squashin ja salibandyn pelaajille.

Tavoitteet vuonna 2016 ja niiden toteutuminen tammi-elokuussa

Tärkein tavoite vuodelle 2016 oli hallin laajennuksen tekeminen. Laajennusosaan rakennetaan kaksi täysimittaista salibandykenttää, sosiaalitalit ja pieni katsomo. Nykyinen salibandykenttä muutetaan tenniskentäksi. Näin halliin saadaan lisää yksi salibandykenttä ja yksi tenniskenttä.

Rakennustyöt alkoivat maaliskuussa ja laajennusosa valmistui aikataulun mukaisesti elokuun lopulla ja hyväksyttiin käyttöön otettavaksi 26.8.2016. Pelit alkavat uudessa hallissa 5.9.2016.

Vanha salibandykenttä muunnettiin nykyaikaiseksi tenniskentäksi ja se otettiin käyttöön 15.8.2016.

Tammi-heinäkuun talousluvut osoittavat, että tavoitteet myös siltä osin on saavutettu.

Tuusulan Tekonurmi Oy

Perustettu vuonna 2006, kunnan omistusosuus 51 %

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Tuusulan Tekonurmi Oy on vuonna 2006 perustettu osakeyhtiö, jonka omistavat Tuusulan kunta ja Tuusulan Palloseura ry. Yhtiön osake-enemmistö on Tuusulan kunnalla. Yhtiön liiketoiminta on Tuusulan urheilukeskukseen rakennetun lämmitettävän tekonurmikentän käyttövuorojen myynti. Yhtiön asiakkaita ovat alueella toimivat jalkapalloseurat. Tuusulan Palloseura ry on yhtiön suurin asiakas.

Tavoitteet vuonna 2016 ja niiden toteutuminen tammi-elokuussa

Vuonna 2016 yhtiön tarkoituksena on uusia kentän nurmi. Hankkeen vaikutukset talousarvioon ovat vielä selvityksessä. Perusliiketoiminta tulee säilymään ennallaan.

Kesällä 2016 yhtiö uusi kentän nurmen. Hankkeen takia yhtiön lainamäärä tulee vuoden 2016 aikana kasvamaan mutta muuten perusliiketoiminta tulee säilymään ennallaan

Jokelan Tekonurmi Oy

Perustettu vuonna 2011, kunnan omistusosuus 51 %

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Jokelan Tekonurmi Oy on vuonna 2011 perustettu osakeyhtiö, jonka omistavat Tuusulan kunta ja Jokelan Kisa ry. Yhtiön osake-enemmistö on Tuusulan kunnalla. Yhtiön toimialana on jalkapallokenttien ja niillä käytettävien laitteiden ja rakenteiden rakentaminen, omistaminen ja hallinta sekä kenttävuorojen myynti ja markkinointi, mainosten myynti ja tapahtumien järjestäminen, myynti ja markkinointi. Yhtiön asiakkaita ovat alueella toimivat jalkapalloseurat.

Tavoitteet vuonna 2016 ja niiden toteutuminen tammi-elokuussa

Vuosi 2016 on viides täysi vuosi jolloin kenttä on käytössä. Yhtiön toiminnan yleisenä tavoitteena on vuonna 2016 saada liiketoiminta selkeästi voitolliseksi sekä kentän perustamisinvestoinnin takaisinmaksu Kuntarahoitus Oy:lle lainan maksusuunnitelman mukaisesti ja juoksevien hoito- ja ylläpitokulujen kattaminen. Vuonna 2016 Jokelan Tekonurmi Oy jatkaa kentän käyttövuorojen myyntiä ja yhtiön myyntitavoite on noin 30 viikkotunnin (55 % käyttöaste) myynti (pois lukien tammi- ja helmikuu sekä heinä- ja elokuu jolloin tavoitteena on 20 viikkotuntia, eli 40 % käyttöaste).

Yhtiö toimii yhteistyössä Tuusulan kunnan kentänhoitohenkilökunnan kanssa kentän ylläpidossa, mm. lumenauraus, ja pyrkii minimoimaan lumisateesta tms. seikoista aiheutuvat käyttövuorojen peruutukset.

Kentällä olevien katsomorakenteiden sekä välineiden ja laitteiden hankintaa ja ylläpitoa jatketaan yhtiön taloudellisten resurssien ja asiakkaiden käyttötarpeen mukaisesti.

Toteutuneet käyttöasteet (laskutettujen tuntien mukaan):

Tammikuu 23%, n. 12h /viikko (tavoite 40%/20h)

Helmikuu 52%, n. 26h /viikko (tavoite 40%/20h)

Maaliskuu 63% n. 31h /viikko (tavoite 55%/30h)

Huhtikuu 63% n. 32h /viikko (tavoite 55%/30h)

Toukokuu 60% n. 31h/viikko (tavoite 55%/30h)

Kesäkuu 51% n. 25h/viikko (tavoite 55%/30h)

Heinäkuu ?% n. ?h/viikko (tavoite 40%/20h)

Elokuu ?% n. ?h/viikko (tavoite 40%/20h)

Ensimmäisellä puoliskolla vuorojen myynti oli hieman yli tavoitteiden. Rahassa se oli noin 1500 euroa tavoitteiden yläpuolella. Heinä- elokuun myynti on ollut tavanomainen.

Tammi-kesäkuun vuorojen myynti tulot n.29 560€ (heinä-elokuun vuoromaksut syyskuussa) ja mainosmyynti 450€. Tulot yhteensä 30 000€. Kulut ovat tammi-kesäkuussa n. 17 500€. Näin ollen poistojen jälkeen tuloksen on noin 3100€ voitollinen.

Loppuvuoden varaukset ovat viime vuoden tasoa ja koko vuoden tuloksen arvioidaan olevan noin 5000€ voitollinen.

Kiinteistö Oy Riihikallion lähipalvelukeskus

Perustettu vuonna 1976, kunnan omistusosuus 100 %.

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Yhtiö omistaa KOy Riihikallion palvelukeskuksen osakkeita, jotka oikeuttavat hallitsemaan ko. palvelukeskuksessa sijaitsevia liiketiloja. Lisäksi yhtiö omistaa KOy Riihikallion Palvelukeskuksen korttelialueella tontteja. Yhtiön toiminta-ajatuksena on omistaa ja hallita kyseistä tonttiomaisuutta sekä omistaa ja vuokrata kyseisiä liiketiloja kannattavasti.

Tavoitteet vuonna 2016 ja niiden toteutuminen tammi-elokuussa

Tavoitteena vuonna 2016 on saada kaikki liiketilat vuokrattua sekä yhtiön tontit myytyä käypään hintaan ja siten minimoida kustannuksia. Tuotoilla pystytään maksamaan lainojen korot ja kuoletukset. Kiinnostusta tiloja kohtaan on ollut, mikä suhdannenäkymiin verrattuna on hyvä.

Yksi uusi vuokrasopimus on allekirjoitettu kevään aikana ja se alkoi 1.6.2016.

Palvelutarjonnan kehittäminen palvelukeskuksessa on kaikkien etu ja tuo kaivattuja palveluita Riihikallioon. Tämä helpottaa palvelukeskuksen asukkaiden elämää ja lisää alueen sekä palvelukeskuksen houkuttelevuutta.

Kiinteistö Oy Riihikallion päiväkotikeskus

Perustettu vuonna 2011, kunnan omistusosuus 100 %

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Koy Riihikallion Päiväkotikeskuksen toiminta-ajatuksena on vuokrata ja hallinnoida omistamansa kiinteistön toimitiloja päiväkotia Pellavan, perhekeskuksen, nuorisotilan ja Tuusulan seurakunnan tarpeisiin. Tehtävänä on huolehtia käytönaikaisesta ylläpidosta, kiinteistöhuollosta ja kunnossapitotoiminnasta käyttäjien tarpeet, energiatehokkuus-, ympäristö- ja turvallisuusnäkökohdat huomioiden.

Tavoitteet 2016 ja niiden toteutuminen tammi-elokuussa

Huolehditaan kiinteistön käyttäjän tarpeista, käytönaikaisesta huollosta ja ylläpidosta energia-tehokkuus-, ympäristö- ja turvallisuusnäkökohdat huomioiden.

Tarkastelujakson aikana ei toteutuneessa kokonaisuutena ole merkittäviä poikkeamia budjetoituun nähden. Hallituksen 5.11.2015 tekemän päätöksen mukaan on 21.1.2016 maksettu ylimääräinen lainanlyhennys 200.000 euroa.

Tuusulan Jäähalli Oy

Perustettu vuonna 1996, kunnan omistusosuus 51,5 %

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Yhtiön osakkaat ovat Tuusulan kunta, Tuuskiekko ry, Tuusula Ringette ry ja Tuusulan Luistelijat ry. Yhtiön toimiala on omistaa ja hallita jäähallia ja tuottaa jääurheiluseuroille hyvää ja laadukasta jääaikaa. Yhtiö tuottaa käyttäjilleen laadukasta jääaikaa ja pyrkii olemaan kannattava ja omarahoitteinen

Tavoitteet vuonna 2016 ja niiden toteutuminen tammi-elokuussa

1. Jäähalli antaa mahdollisuuden laadukkaaseen jääurheiluharrastustoimintaan Tuusulassa. Jäähalli vahvistaa erityisesti nuorison liikunta- ja urheilutoiminnan edellytyksiä.
2. Käyttöastetavoite vähintään 95 % ja jäämaksut kilpailukykyisiä.
3. Jäähalli pidetään hyvässä toimintakunnossa ja tarvittavat huollot sekä korjaukset suoritetaan ajallaan.

Liitteet

Olellaiset tapahtumat vesihuoltoliikelaitoksessa:

Toinen vuosikolmannes sujui normaalivuoden mukaisesti. Vedenkäyttö jatkoi viime vuosien tapaan maltillisen käytön trendiä. Jätevesiä johdettiin Helsingin Viikinmäen jätevedenpuhdistamolle määrällisesti ns. normivuoden mukaisesti. Tänäkin vuonna välttyimme varsinaiselta lumien aiheuttamalta sulamisvesitulvalta. Pieniä vesijohtovuotoja oli myös kesällä muutamia ja ne saimme korjattua nopeasti. Sähkökatkoksen takia Hyrylässä tapahtui yksi jäteveden ylivuoto kesän aikana.

Merkittävimpää käynnissä tai kesällä valmistuneita investointikohteita ovat: Kulomäen työpaikka-alue II (Datakeskus) (valmis), Koulutien rakentaminen (vesihuoltolinjojen siirto/saneeraus) (jatkuu), Lahelantien jk (Vesijohdon ja viemärin saneeraus) välillä Tienristikuja-Lähteen-tie (jatkuu), Paloaseman kaava-alue (valmis). Nämä työt meille toteuttaa Ketek:n Kunnallistekniikan rakentamisyksikkö.

Toteutimme ulkopuolisen urakoitsijan kanssa vesihuollon saneeraustyömaat mm. Hyrylän Lahelassa, Jokelassa Akanakujalla sekä Kellokosken koulutiellä.

Henkilöstön kehityskeskustelut pidimme maalisi- ja huhtikuussa. Toimistohenkilöstö ja työjohto laativat työtehtävälisaukset nykyisistä tehtävistä. Näiden listauksen perusteella tarkistetaan ja mahdollisesti uudelleen järjestetään sisäisesti edellä mainittujen henkilöiden työkuvia. Työ jatkuu vuoden loppuun

Arvio loppuvuoden kehityksestä ja haasteista:

Jatkamme rakennus- ja saneerausohjelmien mukaista toimintaa sisältäen mm. haja-asutuksen vesihuollon rakentamista Kerttulan alueella, jonka työt alkavat syyskuussa. Jokelan alkanee Wallun työpaikka-alueen rakentaminen jo tänä vuonna, mikäli kilpailutus sujuu suunnitellusti.

Uusi vesihuoltolaki velvoittaa mm. hulevesien kustannusten erittelyn tilinpäätöksessä (jonka saimme tehtyä viime vuonna) sekä päätöksen vastuiden ja kustannusten jakamisesta kunnan kanssa. Tavoittemme yhdessä kunnan kanssa on laatia hulevesisuunnitelma syksyn aikana, missä kyseisiä periaatteita esitetään ja saattaa periaatteet kunnan valtuustolle päätettäväksi vielä tämän vuoden aikana.

Päivitämme yhteistyössä kunnan kanssa meidän varautumissuunnitelman sekä laadimme vesihuoltolaitoksen oman SSP:n (sanitation safety plans), missä esitämme mm. vesihuoltotoiminnan riskienhallintaa. Nämä työt ovat osoittautuneet arvioitua enemmän aikaa vieväksi, jotta on haasteellista saada ne valmiiksi tämän vuoden aikana.

TUNNUSLUVUT

VESIHUOLTOLAITOS	TP 2013	TP 2014	TP 2015	TA 2016	Tot. 31.8.
vesi m ³	1 856 619	1 848 600	1 862 307	1 852 000	1 032 059
€/m ³	1,23	1,20	1,23		
käyttömaksu	1,32	1,32	1,36	1,36	1,36
vesijohtoverkoston pituus km	349	349	351	367	
jätevesi m ³	1 871 403	1 873 514	1 889 879	1 857 587	992 598
€/m ³	1,29	1,15	1,12		
käyttömaksu	1,63	1,71	1,80	1,80	1,80
jätevesiverkoston pituus km	342	340	352	370	
sadevesiverkoston pituus	125	128	139	134	
Saneeraus					
vesijohto m	363	200	500		450
jätevesiviemäri m	1 265	2 783	1 698		1573
jätevesipumppaamo-/kaivo kpl	0/92	0/95	2/86		0/37

Investoinnit:

HANKERYHMÄ	TA 2016	Ennuste	Tot. 31.8.
Kiinteät rakenteet ja laitteet			
Etelä-Tuusula	-479	-1 010	-731
Jokela	-363	-253	-14
Kellokoski	-386	-221	-101
Muut alueet	-1 150	-894	-362
Koneet ja kalusto			
Yhteensä	-2 378	-2 378	-1208

Talouden seuranta

Liikelaitos: Vesihuoltolaitos

Ennusteraportti

Elokuu 1 000 €

vertailuprosentti 67 %

	1.1.-31.8.		Tot.%		loppuv. ennuste	1.1.-31.12. Budjetti	Ennuste/ Budj. Tot. %	Ennuste 2016/2015 muutos-%	
	2016	Tot. % / Budj	2015	Tot. % 2015				2015	2015
Myyntituotot	3 812	59,6 %	3 570	54,7 %	6 420	6 391	100,5 %	6 527	-1,6 %
Maksutuotot/sivutoiminta	7	24,4 %	14	33,3 %	17	30		42	-58,9 %
Tuet ja avustukset	0		0		0				
Vuokratulot	0		0		0				
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	0		0		0				
Muut toimintatuotot (pm)	24		-44	6832,3 %	34			-1	-5323,0 %
TOIMINTATUOTOT	3 843	59,8 %	3 540	53,9 %	6 471	6 421	100,8 %	6 568	-1,5 %
<i>ilman myyntivoittoja</i>	<i>3 843</i>	<i>59,8 %</i>	<i>3 540</i>	<i>53,9 %</i>	<i>6 471</i>	<i>6 421</i>	<i>100,8 %</i>	<i>6 568</i>	<i>-1,5 %</i>
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN								20	
Palkat ja palkkiot	-475	60,7 %	-455	64,6 %	-772	-782	98,7 %	-704	9,6 %
Henkilösivukulut	-138	61,6 %	-137	69,8 %	-218	-225	97,2 %	-196	11,5 %
Henkilöstökorvaukset	1		0		1			3	-68,2 %
Palvelujen ostot	-836	51,3 %	-704	61,3 %	-1 558	-1 629	95,6 %	-1 149	35,6 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-603	55,3 %	-574	54,7 %	-1 028	-1 091	94,3 %	-1 049	-2,0 %
Avustukset	0	0,0 %	0			-1		0	
Vuokrat	-58	59,8 %	-58	68,7 %	-97	-98	99,8 %	-84	16,2 %
Muut toimintakulut	-9	48,3 %	-7	29,8 %	-21	-20	109,9 %	-23	-8,7 %
TOIMINTAKULUT	-2 119	55,1 %	-1 933	60,4 %	-3 694	-3 844	96,1 %	-3 203	15,3 %
TOIMINTAKATE	1 724	66,9 %	1 607	47,5 %	2 777	2 577	107,8 %	3 386	-18,0 %

Seudulliset palveluyksiköt

KESKI-UUDENMAAN YMPÄRISTÖKESKUS

Tulosalue

Vastuuhenkilö: ympäristökeskuksen johtaja Risto Mansikkamäki

Olennaiset tapahtumat tulosalueella tammi-elokuussa

Mäntsälässä ja Tuusulassa käynnistyi huhtikuun alussa Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen koordinoima kaksivuotinen *Viljelijälähtöiset vesiensuojelutoimenpiteet Keski-Uudellamaalla* -hanke (VILKKU-hanke). Hanke välittää tietoa ja kokemuksia mm. maan kasvukuntoa ja vesitaloutta parantavista toimenpiteistä. Hankkeessa on nyt mukana 6 tilaa Mäntsälästä ja 5 Tuusulasta. Sähköpostilistalla on 51 viljelijää.

Ympäristökeskus vastaa Nurmijärven järvien vedenlaadun seurannasta ja julkaisi toukokuussa vuosien 2014–2015 seuranta koskevan raportin. Lisäksi ympäristökeskus käynnisti Mäntsälän järvien vedenlaadun seurannan, jossa ovat mukana kaikki Mäntsälän suurimmat järvet. Tänä vuonna seuranta tehdään 4-6 vuoden seurantasyklin mukaisesti Pitkäjärvellä, Joutjärvellä ja Sääksjärvellä.

Ympäristövalvonnan valvontasuunnitelman ja -ohjelman tultua hyväksytyiksi loppuvuodesta 2015 on ympäristövalvonnan ympäristönsuojelulain mukaisesta suunnitelmallisesta valvonnasta voitu periä maksuja vuoden 2016 alusta lähtien. Valvontamaksut tullaan perimään toiminnanharjoittajilta toteutuneiden valvontatoimenpiteiden mukaisesti loppuvuodesta.

Nurmijärvellä sijaitsevan luvattoman maankaatopaikan ennallistamista koskevan hallintopakopäätöksen (Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta 8.3.2016 § 56) valvonta on työllistänyt ympäristövalvontaa poikkeuksellisen paljon. Ennallistamistyö on alueella edennyt kesän aikana, ja alue saadaan todennäköisesti ennallistettua syksyn kuluessa.

Elintarvikevalvonnassa kaikista säännöllisistä tarkastuksista tehdään Oiva-raportti, joka julkistetaan valtakunnallisella Oivahymy.fi sivustolla. Vuoden 2016 alusta myös elintarvike-teollisuuden ja leipomoiden raportit ovat julkisia.

Vireillä oleva aluehallintouudistus ja ympäristöterveydenhuollon mahdollinen siirtymien vuoden 2019 alussa maakunnan järjestämisvastuulle on aiheuttanut epävarmuutta ja osittain haitannut ympäristökeskuksen palveluiden kehittämistä. Aluehallintouudistuksen läpivienti tulee työllistämään ympäristökeskusta merkittävästi lähivuosien aikana.

Keski-Uudenmaan ympäristökeskus on maaliskuussa 2016 avannut kotisivuilleen sen keskeiset palvelut kattavan asiakaskyselyn.

Tavoitteet 2016

Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen toimintaa vuonna 2016 ohjaavat seuraavat ympäristökeskuksen strategiaa täydentävät tavoitteet. Myös sellaiset palvelusitoumukset ja toiminnalliset päämäärät, joille palvelusuunnitelmassa ei ole asetettu erillisiä tavoitteita, ovat ympäristökeskuksen toimintaa ohjaavia.

Hallinto (18313001)

Tulosityksikkö

Vastuuhenkilö: ympäristökeskuksen johtaja Risto Mansikkamäki

Ympäristökeskus toimii joustavasti ottaen huomioon asiakkaidensa ja sopijakuntien tarpeet. Ympäristökeskus on seudullisesti tunnettu ja siellä on helppo asioida. (palvelusitoumus)

1. Ympäristökeskuksen palveluita kehitetään asiakaslähtöisesti.

Mittari:

- Ympäristökeskuksen keskeisistä palveluista on käytössä asiakastyytyväisyyden seurantajärjestelmä.
- Ympäristökeskuksen yhteistyötä sopijakuntien kanssa kehitetään yhteisten palvelumuu-
toiluiden avulla.
- **Seuranta:** Ympäristökeskus avasi maaliskuussa 2016 kotisivuilleen sen keskeiset palvelut kattavan asiakaskyselyn, jonka kautta voi antaa palautetta ympäristökeskuksen lupaja hyväksymispalveluista, viranomaisvalvonnasta, eläinlääkäri- ja löytöeläinpalveluista sekä neuvonnasta. Alkuinnostuksen jälkeen palautejärjestelmän käyttäminen on ollut laimeata. Ympäristökeskus pyrkii osana asiakaspalveluitaan ja tiedotustoimintaansa aktivoimaan asiakkaita palautejärjestelmän käyttämiseen.
Ympäristökeskus kehittää sopijakuntien kanssa tehtävää yhteistyötä erilaisissa säännöllisesti kokoontuvissa yhteistyöryhmissä. Tällaisia ovat erityisesti yhteistyötapaamiset sopijakuntien kaavoituksen, ruokahuollon ja vesilaitosten kanssa sekä sopijakuntakohtaiset sisäilmatyöryhmät.

Ympäristövalvonta (18313101)

Tulosityksikkö

Vastuuhenkilö: ympäristövalvontapäällikkö Katariina Serenius

Ympäristökeskus tuottaa palvelunsa taloudellisesti ja tehokkaasti. (palvelusitoumus)

2. Ympäristövalvonnan prosessit ovat tehokkaita, tehtävät on riskiperusteisesti priorisoitu ja käytössä on tehokkaat työkalut.

Mittari:

- Toimiva asiakastieto- ja paikkatietojärjestelmä on käyttöön otettavissa vuoden 2017 alussa.
- **Seuranta:** Asiakastietojärjestelmän tarjouspyyntöasiakirjojen työstäminen on aloitettu. Paikkatietojärjestelmän kehittäminen on käynnistetty. Maakuntahallintoa koskevan uudistuksen takia järjestelmien hankintaa siirretään odottamaan päätöksiä ympäristökeskuksen toiminnan tulevasta järjestämisestä.

Ympäristökeskus toimii ratkaisukeskeisesti ja yhteistyöhakuisesti. (palvelusitoumus)

3. Ympäristövalvonnassa on mahdollista hyödyntää sähköistä asiointia.

Mittari:

- Sähköisesti toimitettujen hakemusten määrä.
- **Seuranta:** Lupapiste.fi -palvelu on otettu käyttöön. Järjestelmän kautta on tullut käsiteltäväksi yhteensä 19 hakemusta, joista kolme vuoden 2015 puolella. Lupapisteen kautta tul-
leista hakemuksista on käsitelty 9.

Ympäristökeskus kehittää aktiivisesti toimintaansa ja erityistilannevalmiuttaan sekä työntekijöiden osaamista muuttuvissa olosuhteissa. (palvelusitoumus)

4. Ympäristövalvonnassa toteutetaan yksikön osaamisen kehittämissuunnitelmaa.

Mittari:

- Kehittämissuunnitelma on toteutunut 90 %:sti.
- **Seuranta:** Osaamisen kehittämissuunnitelman toteutumisastetta ei voi vielä arvioida.

Ympäristönsuojelu (18313201)

Tulosityksikkö

Vastuuhenkilö: ympäristönsuojelupäällikkö Tapio Reijonen

Keski-Uudellamaalla toimitaan vastuullisesti ilmastomuutoksen hillitsemiseksi ja siihen sopeutumiseksi. (toiminnallinen päämäärä)

5. Keski-Uusimaa on ilmastovaikutuksiltaan hiilineutraali vuoteen 2050 mennessä. Alueen ominaispäästöt ovat pienentyneet 33 % vuodesta 1990 vuoteen 2020 mennessä.

Mittari

- Kuntien kestävästä kehitystä ja kiinteistöjen energiatehokkuutta tukevaa ekotukihenkilökoulutusta laajennetaan vuoden 2016 aikana. Ekotukihenkilöiden ja seurattavien pilottikiinteistöjen määrä KUUMA-alueella vuonna 2016.
- Julkaistaan Ilmastokatsaus 2016, joka seuraa ja vertailee Keski-Uudenmaan kuntien ilmastotyön etenemistä sekä päästö- ja energiasäästötavoitteiden toteutumista.
- **Seuranta:** *Uusia koulutettavia ekotukihenkilöitä on tänä vuonna noin 74 henkilöä ja uusia pilottikiinteistöjä noin 20 kpl. Hankkeessa on nyt mukana kaikkiaan noin 80 kiinteistöä, joista noin 40 pilottikiinteistöä sekä kaikkiaan noin 170 ekotukihenkilöä. Ilmastokatsaus julkaistaan syksyllä.*

Keski-Uudenmaan ympäristön tila ei heikkene, ja monella osa-alueella ympäristön tila on parantunut. (toiminnallinen päämäärä)

6. Keski-Uudenmaan ympäristökeskus edistää kuntien ja muiden toimijoiden ympäristövastuullista toimintaa.

Mittari

- Alueen ympäristövastuullisia toimijoita kannustetaan Keski-Uudenmaan ympäristöpalkinnolla.
- Jatketaan jätevesijärjestelmien neuvontahanketta Nurmijärven haja-asutusalueilla.
- **Seuranta:** *Vuoden 2016 ympäristöpalkinnon aiheena oli yritysten ja yhteisöjen energia- ja/tai materiaalitehokkuus. Kilpailun voitti Kenkäkingi Keravalta ja erityismaininnan sai Nivos Oy Mäntsälästä. Nurmijärven haja-asutusalueiden jätevesineuvonta on käynnissä.*

Terveysvalvonta (18313301)

Tulosityksikkö

Vastuuhenkilö: terveysvalvonnan päällikkö Miia Suurkuukka

Ympäristökeskus tuottaa palvelunsa taloudellisesti ja tehokkaasti. (palvelusitoumus)

7. Terveysvalvonnassa on mahdollista hyödyntää aidosti sähköistä asiointia.

Mittari:

- Vuoden 2016 aikana selvitetään mahdollisuus tehdä elintarvikehuoneistoilmoitus ja terveydensuojelulain mukainen ilmoitus sähköisesti suoraan asiakastietojärjestelmään.
- **Seuranta:** *Asiaa selvitettiin alkuvuodesta 2016. Ympäristökeskuksen asiakastietojärjestelmään olisi mahdollista rakentaa raja-pinta Tuusulan sähköisen asiointin ohjelmaan ja luoda sitä kautta mahdollisuus eräiden terveysvalvonnan palveluiden sähköiseen asiointiin. Elokuun lopussa lausunnolle tulleen maakuntalakiluonnoksen mukaan ympäristöterveydenhuolto siirtyisi kunnilta maakunnille vuoden 2019 alussa, jolloin myös asiakastietojärjestelmä tulee todennäköisesti muuttumaan. Tämän vuoksi ei tässä vaiheessa ole taroituksenmukaista kehittää terveysvalvonnan sähköistä asiointia pidemmälle.*

Eläinlääkintähuolto (18313401)

Tulosityksikkö

Vastuuhenkilö: eläinlääkintähuollon päällikkö Maija Kallioniemi

Ympäristökeskus toimii joustavasti ottaen huomioon asiakkaidensa ja sopijakuntien tarpeet. Ympäristökeskus on seudullisesti tunnettu ja siellä on helppo asioida.

(palvelusitoumus)

8. Eläinten hyvinvointia ja hyvää kohtelua edistetään.

Mittari:

- Eläinsuojelutarkastus tehdään aina epäiltäessä puutteita eläinten pidossa tai hyvinvoinnissa. Uusintatarkastus tehdään annettujen määräysten noudattamisen valvomiseksi.
- **Seuranta:** *Tarkastukset on tehty.*

Ympäristökeskus kehittää aktiivisesti toimintaansa ja eritystilannevalmiuttaan sekä työntekijöiden osaamista muuttuvissa olosuhteissa. (palvelusitoumus)

9. Eläinlääkintähuollossa toteutetaan kehityskeskusteluissa sovittuja koulutustavoitteita.

Mittari:

- Jokainen yksikön työntekijä osallistuu ammatillisiin koulutuksiin.
- **Seuranta:** *Osa yksikön työntekijöistä on alkuvuodesta osallistunut ammatilliseen koulutukseen. Koulutustilanne tarkentuu vuoden lopussa.*

KESKI-UUDENMAAN ASIAMIES- JA NEUVONTAPALVELUT

Tulosityksikkö

Vastuuhenkilö: vs. Asiamies Mia Mäenpää

Tulosityksikkö sisältää Keski-Uudenmaan kuntien yhteiset asiamies- ja neuvontapalvelut ja muodostuu seuraavista kustannuspaikoista:

- sosiaali- ja potilasasiamiespalvelut sekä hallinto
- yleiset edunvalvontapalvelut
- talous- ja velkaneuvonta.

Olennaiset tapahtumat tulosityksikössä tammi-elokuussa

Yksikön esimies on ollut alkuvuoden estynyt hoitamasta virkaansa, ja häntä on sijaistanut II yleinen edunvalvoja omien tehtäviensä ohella. V yleinen edunvalvoja jäi 14.4.2016 alkaen vuosilomalle ja jäi eläkkeelle 1.8.2016. Uusi viranhaltija aloitti tehtävässään kesäkuussa 2016.

Tavoitteet ja mittarit

Koko yksikkö

Yksikön palvelut tuotetaan asiakaslähtöisesti, ammattitaitoisesti ja taloudellisesti siten, että palveluja on saatavilla tarpeeseen nähden riittävästi. Asiakaspalautetta kerätään ja sitä hyödynnetään toimintaa kehitettäessä. Sidosryhmien kanssa tehdään asiakasta hyödyttävää palveluyhteistyötä.

Mittari: asiakaspalautteen laatu ja määrä sekä järjestettävien yhteistyötapaamisten sisältö ja määrä.

Edunvalvonta

Edunvalvonnassa toimitaan siten, ettei päämiehille synny ehkäistävissä olevia oikeudenmenetyksiä edunvalvojan tehtävän alettua.

Mittari: tilintarkastukset ja päämiesten asioiden seuranta.

Talous- ja velkaneuvonta

Talous- ja velkaneuvonnassa ehkäistään neuvonnan keinoin ylivelkaantumisesta aiheutuvaa syrjäytymistä ja tarvetta turvautua muihin yhteiskunnan palveluihin. Lisäksi annetaan edelleen ennaltaehkäisevää talousneuvontaa osana asiakastyötä tarpeen mukaan.

Mittarit: asiakas- ja suoritelmäärät sekä keskimääräisen odotusajan pituus puhelinsoitosta ensimmäiseen tapaamiseen.

Edunvalvontaan on tullut jonkin verran suullista palautetta yhteistyökumppaneilta ja palautteita on käsitelty työpaikkakokouksissa ja hyödynnetty toimintaa kehitettäessä.

Edunvalvonnan ja sidosryhmien välisiä yhteistyötapaamisia ei ole ollut kuluneen vuosineljänneksen aikana.

Talous- ja velkaneuvonnan osalta oli yhteistyötapaaminen Tuusulan sosiaalitoimen kanssa maaliskuussa ja huhtikuussa oli luento Järvenpään kaupungin sosiaalisen kuntoutuksen yksikössä sekä Keravan sosiaalitoimessa.

Tunnuslukuja

Potilasasiamiehelle tuli jakson (1.1.-31.8.2016) aikana yhteydenottoja kaikkiaan 86 kertaa, joista tuusulalaisia 31, Keravalta 33, Järvenpäästä 22.

Sosiaaliasiamiehelle on tullut ajalla 1.1.-31.8.2016 yhteydenottoja kaikkiaan 63, joista Tuusulaa koskevia 26, Keravalaisia 21 ja Järvenpääläisiä 16. Yhteistyötapaamisia on kuluvan vuoden aikana ollut 2 kappaletta, Tuusulassa ja Keravalla sekä yksi luentotilaisuus Järvenpäässä.

Keski-Uudenmaan asiamies- ja neuvontapalveluyksikön päämiesmäärä 31.12.2015 oli 696 päämiestä. Uusia päämiehiä koskevia suostumuspyyntöjä on kuluvan vuoden aikana tullut yksikköömme keskimäärin 2 kertaa viikossa.

Talous- ja velkaneuvonnassa oli uusia asiakkaita ajalla 1.1. – 31.8.2016 yhteensä 202, joista keravalaisia 68, järvenpääläisiä 67 ja tuusulalaisia 67. Jonotusajan pituus puhelinsoitosta ensimmäiseen tapaamiseen on noin 60 päivää.

Maaseututoimi

Mäntsälän kunta huolehtii yhteistoimintasopimuksen mukaisesti maaseutuhallinnon järjestämisestä Askolan, Hyvinkään, Järvenpään, Keravan, Mäntsälän, Nurmijärven, Pornaisten ja Tuusulan kuntien alueella. Vuosi 2016 on yhteistoiminta-alueen neljäs toimintavuosi. Tukihallinnossa on siirrytty kokonaan sähköiseen hakemusten käsittelyyn ja arkistointiin. Samalla on osittain otettu käyttöön uudet tietojärjestelmät. Paperilomakkeiden käsittely työllistää hallintoa huomattavasti sähköisiä hakemuksia enemmän, jonka vuoksi sähköisen asiointin lisääminen on yksi toiminnan keskeistä tavoitteista.

Olennaiset tapahtumat ja tavoitteiden toteutuminen tammi-elokuussa

EU:n yhteinen maatalouspolitiikka uudistui kokonaisuudessaan vuonna 2015. Muutoksesta johtuen ohjelmakauden alkupuolella viljelijöiden tiedontarve muuttuneista tukiehdoista on ollut suuri. Yhteistoiminta-alue järjesti keväällä ennen tukihakua koulutusta alueen viljelijöille. Useita koulutuksia järjestettiin myös yhteistyössä alueella toimivan tiedotus- ja koulutushankkeen kanssa. Vuosittain asiakkaat ovat osallistuneet koulutuksiin hyvin aktiivisesti.

Vuonna 2016 tukihaku päättyi 15.6. Sähköisen hakemuksen tukihaussa palautti 87 % tiloista. Viljelijöitä on aktiivisesti kannustettu käyttämään sähköistä palvelua ja sen käyttöön liittyvää neuvontaa on annettu sekä puhelimitse, että paikan päällä toimistolla. Toimistolle on perustettu asiakaspiste, jossa on tietokone vapaasti asiakkaiden käytössä. Asiakaspistettä käytettiin keväällä paljon.

Hyvinkään toimipiste suljettiin 31.7.2016. Toimipisteessä työskennelleet kaksi henkilöä siirtyivät työskentelemään Mäntsälän kunnantalolle. Ympärivuotisesta toimipisteestä luovuttiin, koska asiointi tukihaun ulkopuolella on hyvin vähäistä. Jatkossa muissa kunnissa järjestetään asiakaspalvelua kausittaisen tarpeen mukaan.

Ei merkittäviä poikkeamia talousarvion toteutumisessa.